HAZİRAN - JUNE - 2026
SAYI - ISSUE 51

mewa agora

Regional Focus on **Urbanism** | **Şehirciliğe** Bölgesel Bakış | تركيز إقليمي **على الحضرية**

Yeşil Sınırlar

Biyoçeşitlilik ve Arazi Restorasyonunda Yerel Liderlik

Green Frontiers

Local Leadership in Biodiversity & Land Restoration

BAŞYAZI | *FEATURE*

Georges Hanna Ghanem

GÖRÜŞ | *OPINION*

Zeynab Keykhosravi

RÖPORTAJ | *INTERVIEW*

Hasan USLU

UCLG MEWA

MEWA Agora is printed on environment-friendly paper.
Bu dergi çevre dostu kağıt kullanılarak basılmıştır.

If you have a **story** tell us

Buy

this space for your

advertisment

- Services
- Businesses
- Products

Contact us

+90 212 511 10 10 (114)   idari@uclg-mewa.org

www.uclg-mewa.org

DR. MEHMET DUMAN

Genel Sekreter | *Secretary General*

Değerli Okurlarımız,

MEWA Agora'nın yeni sayısını sizlerle paylaşmaktan memnuniyet duyuyoruz. Bu sayımızın teması Yeşil Sınırlar: Biyoçeşitlilik ve Arazi Restorasyonunda Yerel Liderlik. MEWA bölgesindeki kurak ve yarı kurak şehirler, çölleşme, biyoçeşitlilik kaybı ve su kıtlığıyla giderek daha fazla mücadele etmek zorunda kalmaktadır. Bu çerçevede doğa temelli çözümler, kentsel ormancılık ve suya dayanıklı planlama yaklaşımları, sürdürülebilir yerel yönetişimin temel direkleri olarak öne çıkmaktadır. Bu sayımız, yerel yönetimleri ekolojik restorasyon ve yeşil kentsel dönüşümün ön saflarına taşıyan deneyimleri, görüşleri ve çerçeveleri bir araya getirmektedir.

Faaliyetler bölümünde, UCLG-MEWA'nın son dönemde gerçekleştirdiği faaliyetlerin kısa bir özetini sunuyoruz. Bu kapsamda, küresel yerel liderleri işbirliği ve çok düzeyli yönetişimi güçlendirmek amacıyla bir araya getiren UCLG Yönetim Kurulu Toplantısı Mexico City'de gerçekleştirilirken, 2026 UCLG-MEWA Yönetim Kurulu, sekizden fazla ülkeden 150'yi aşkın katılımcıyla Niğde'de toplandı. İklim uyumu, su stresi, kentsel yenilikçilik ve kapsayıcı yönetişim gibi temel bölgesel önceliklerin üst düzey diyaloglar, panel oturumları ve saha ziyaretleri aracılığıyla ele alındığı bu toplantı, bölge genelinde önemli bir bilgi ve deneyim paylaşım platformu işlevi gördü. Dönem ayrıca UCLG-MEWA ile UITP arasında bir işbirliği protokolünün imzalanmasına, 13. Dünya Kent Forumu'na etkin katılıma, İzmir Kültür Politikaları Çalıştayı'na ve İstanbul'da düzenlenen Sıfır Atık Forumu 2026'ya sahne oldu. Tüm bu etkinlikler, UCLG-MEWA'nın yerel eylem ile küresel gündemler arasında köprü kurma işlevini bir kez daha teyit etti.

Başyazı'da Lübnan, Nahr Ibrahim Belediyesi eski Başkanı Müh. Georges Hanna Ghanem'in kaleme aldığı "Temel Belediye Hizmetlerinin Ötesinde: Belediye Yetki Alanları İçinde Doğal Kaynaklardan Yararlanmanın ve Bu Kaynaklara Yatırım Yapmanın Önemi" başlıklı makaleye yer veriyoruz. Tarihi İbrahim Nehri Vadisi'nin geliştirilmesine yönelik deneyiminden yola çıkan yazar, belediyelerin neden doğal varlıklarını dirençli ve bütünleşik yerel kalkınmanın itici gücü olarak değerlendirmesi gerektiğini kapsamlı biçimde ele almaktadır.

Görüş yazımızda, Tahran'dan ilham veren bir örnek üzerinden "Bitki Atıklarına Dayalı Kar Temizleme Formülasyonu ile Yeşil Döngüsel Ekonomi" ele alınmakta; döngüsel ekonomi ilkelerinin gündelik belediye operasyonlarına nasıl entegre edilebileceği tartışılmaktadır.

İyi Uygulamalar bölümünde, "Yeşil Altyapıdan Ekolojik Dayanıklılığa: Antalya'da Su Duyarlı, Kurakçıl ve Biyoçeşitlilik Temelli Kentsel Peyzaj Yaklaşımı" başlıklı örnek, şehirlerin yeşil alanlarını su kıtlığı, biyoçeşitlilik kaybı ve kentsel ısı sorunlarını eş zamanlı olarak ele alacak biçimde nasıl yeniden tasarlayabileceğini ortaya koymaktadır.

Röportaj bölümümüzde Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hasan Uslu ile gerçekleştirilen söyleşiye yer veriyoruz. Akademik bilgi ile yerel yönetişimin kesişim noktalarını ve daha dirençli şehirler inşa etmede bilim-politika ortaklıklarının artan önemini ele alan bu röportaj, uygulamaya dönük değerli perspektifler sunmaktadır.

Kitap Tanıtım bölümümüzde, Türkiye'nin ilk Gönüllü Ulusaltı Değerlendirmesi olan VSR Türkiye'yi ele alıyoruz. Ulusaltı SKA raporlamasına önemli bir katkı niteliği taşıyan bu yayın, politikalarını küresel sürdürülebilirlik gündemine uyumlu hale getirmek isteyen yerel yönetimler için değerli bir başvuru kaynağı sunmaktadır.

Kent Tanıtım bölümünde, derin tarihi kökleriyle miras koruma, çağdaş kentsel sorunlar ve yeniden canlanma arayışı arasındaki karmaşık yolculuğunu sürdüren Trablusşam'a odaklanıyoruz.

Kent Köşeleri bölümünde iki düşündürücü yazıya yer veriyoruz: "Yıkımın Görünmez Yüzü: Kadınlar, Bellek ve Kent" başlıklı yazı, kentsel tarihin ve belleğin daha kapsayıcı bir perspektiften okunması gerektiğini vurgularken; "Bir Arada Yaşamanın İmkânı: Kültür Politikaları Üzerine" başlıklı yazı, kültür politikasının çoğulcu ve diyaloğa dayalı bir kentsel yaşamı nasıl besleyebileceğini sorgulamaktadır.

Bu sayının yerel yönetimleri, politika yapıcıları ve uygulayıcıları yeşil sınırlara doğru ilerlemeye ilham vermesini; bu ilerlemenin yerel liderlik, ekolojik akıl ve kapsayıcı yönetişim temelinde somut bir kararlılığa dönüşmesine katkı sunmasını temenni ediyoruz.

Keyifli okumalar dileriz!

Dear Readers,

We are pleased to share the new issue of MEWA Agora with you. The theme of this issue is Green Frontiers: Local Leadership in Biodiversity & Land Restoration. Today's cities, particularly those in arid and semi-arid regions, face mounting pressures from desertification, biodiversity loss, and water scarcity. In this context, nature-based solutions, urban forestry, and water-resilient planning are no longer optional approaches but essential pillars of sustainable local governance. This issue brings together voices, experiences, and frameworks that place local governments at the forefront of ecological restoration and green urban transformation.

In the In Action section, we present a summary of UCLG-MEWA's recent activities. This includes the UCLG Executive Bureau Meeting in Mexico City, which brought together global local leaders to strengthen cooperation and multilevel governance, and the UCLG-MEWA Executive Bureau 2026 convened in Niğde, which gathered more than 150 participants from over eight countries over three days of high-level dialogue, panel sessions, and field visits addressing key regional priorities including climate adaptation, water stress, urban innovation, and inclusive governance. The period also saw the signing of a cooperation agreement between UCLG-MEWA and UITP, active engagement at the World Urban Forum 13, participation in the Izmir Culture Policies Workshop, and the Zero Waste Forum 2026 in Istanbul. These engagements collectively underscore UCLG-MEWA's role as a bridge between local action and global agendas.

The Feature, titled "Beyond Essential Municipal Services: The Importance of Leveraging and Investing in Natural Resources within Municipal Jurisdictions," is authored by Eng. Georges Hanna Ghanem, Former President of the Municipality of Nahr Ibrahim, Lebanon. Drawing on his experience in the development of the Historic Ibrahim River Valley, the article makes a compelling case for why municipalities must actively invest in their natural assets as drivers of resilient, integrated local development.

The Opinion piece, titled "Green Circular Economy through a Plant-Waste–Based Snow-Removal Formulation," examines an innovative case from Tehran, where nature-based solutions are embedded into everyday municipal operations.

In the Best Practices section, "From Green Infrastructure to Ecological Resilience: A Water-Sensitive, Drought-Resilient, and Biodiversity-Based Approach to Urban Landscaping in Antalya" presents a compelling local model demonstrating how cities can redesign their green spaces to simultaneously address water scarcity, biodiversity loss, and urban heat.

We feature an interview with Prof. Dr. Hasan Uslu, Rector of Niğde Ömer Halisdemir University, exploring the intersection of academic knowledge and local governance, and the growing importance of science-policy partnerships in building more resilient cities.

In the Book Review section, we feature VSR Türkiye — the first Voluntary Subnational Review of Türkiye — a landmark contribution to subnational SDG reporting, offering valuable insights for local governments seeking to align their policies with the global sustainability agenda.

The City Overview section features Tripoli, a city navigating the complex path between heritage preservation, contemporary urban challenges, and the aspiration for revival.

The Urban Columns section features two thought-provoking pieces: "The Invisible Face of Destruction: Women, Memory, and the City," which calls for a more inclusive reading of urban history and memory, and "The Possibility of Coexistence: On Cultural Policies," which examines how cultural policy can foster dialogue and plurality in diverse cities.

We hope this issue will inspire local governments, policymakers, and practitioners to embrace the green frontier as an actionable commitment rooted in local leadership, ecological wisdom, and inclusive governance.

Enjoy the reading!

mewa agora

UCLG-MEWA Adına Imtiyaz Sahibi | *Publisher on Behalf of UCLG-MEWA*
Dr. Mehmet DUMAN

Hukuk Danışmanı | *Legal Adviser*
Av. Arb. Emin CANACANKATAN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü | *Managing Editor*
Ali Murat DUMAN

Yayın Koordinatörü | *Publishing and Editorial Coordinator*
Junaid RAFIQ

Editörler | *Editors*
Amir LÜTFİOĞLU (AR)
Elif Serra ATEŞ (EN/TR)

Görsel Editör/ *Visual Editor*
Amir LÜTFİOĞLU

Haber Merkezi | *Newsroom*
Dr. Reem ABUSAMRA, Yehia IBRAHIM, Yasemin KURT,
Rumeysa YILMAZ, Beyza ÇETİN, Kübra ESEN

Katkıda Bulunanlar | *Contributors*
Elif Serra Ateş - UCLG-MEWA
Pınar Özgüç - İzmir Büyükşehir Belediyesi/*Metropolitan Municipality*
Eng. Georges Hanna Ghanem - Belediye İşleri Komitesi (Lübnanlı Mühendisler Birliği)/
Municipal Affairs Committee (Order of Lebanese Engineers)
Zeynab Keykhosravi - Tahran Belediyesi/*Tahran Municipality*
Dr. Çiğdem Hacıoğlu, İpek Korlu, Dr. Merih Zeynep Çetin - Antalya Büyükşehir Belediyesi/
Metropolitan Municipality

Reklam ve Dağıtım | *Advertising and Distribution*
Ömer ÇETİNASLAN
Yağmur ÖZDEMİR
Ümit AVCI

Grafik Tasarım | *Graphic Design*
Seyfullah BAYRAM (iyicalismalar.tr)

Yapım | *Production*
UCLG-MEWA İletişim/ Communications
0212 511 10 10 Alemdar Mah.
Yerebatan Cad. No:2 - Fatih/İstanbul
communications@uclg-mewa.org
uclg-mewa@uclg-mewa.org
www.uclg-mewa.org

Dışarıdan temin edilen içerik ve görsellerle ilgili tüm sorumluluk yazarlara/kurumlara aittir.
All responsibility regarding externally sourced content and visuals belongs to the authors/ institutions.

uclg-mewa.org

Faaliyetler | *In Action*

UCLG-MEWA Yönetim Kurulu 2026 Niğde'de Geniş Katılımla Gerçekleştirildi — 4
UCLG-MEWA Executive Bureau 2026 Convened in Niğde with Broad Participation

Yerel ve Bölgesel Liderler UCLG Yönetim Kurulu Toplantısı'nda İş Birliği ve Çok Düzeyli Yönetişimi Güçlendirmek İçin Bir Araya Geldi — 7
Global Local Leaders Gathered at the UCLG Executive Bureau Meeting to Strengthen Cooperation and Multilevel Governance

UCLG-MEWA ile UITP arasında iş birliği anlaşması imzalandı — 9
A cooperation agreement between UCLG-MEWA and UITP

UCLG-MEWA, İzmir Kültür Politikaları Çalıştayı'na Katılım Sağladı — 11
UCLG-MEWA Participates in Izmir Culture Policies Workshop

Konut Krizine Yerel Yanıt: UCLG-MEWA 13. Dünya Kent Forumu'nda — 13
Advancing Housing Solutions: UCLG-MEWA's Voice at World Urban Forum 13

UCLG-MEWA, İstanbul'da Düzenlenen Sıfır Atık Forumu 2026'da Küresel Liderlerle Bir Araya Geldi — 16
UCLG-MEWA Joins Global Leaders at Zero Waste Forum 2026 in Istanbul

Odak | *Focus*

Temel Belediye Hizmetlerinin Ötesinde: Belediye Yetki Alanları İçinde Doğal Kaynaklardan Yararlanmanın ve Bu Kaynaklara Yatırım Yapmanın Önemi — 19
Beyond Essential Municipal Services: The Importance of Leveraging and Investing in Natural Resources within Municipal Jurisdictions

Bitki Atıklarına Dayalı Kar Temizleme Formülasyonu ile Yeşil Döngüsel Ekonomi — 28
Green Circular Economy through a Plant-Waste–Based Snow-Removal Formulation

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hasan Uslu ile Röportaj — 35
Interview with Prof. Dr. Hasan Uslu, Rector of Niğde Ömer Halisdemir University

Yeşil Altyapıdan Ekolojik Dayanıklılığa: Antalya'da Su Duyarlı, Kurakçıl ve Biyoçeşitlilik Temelli Kentsel Peyzaj Yaklaşımı — 47
From Green Infrastructure to Ecological Resilience:
A Water-Sensitive, Drought-Resilient, and Biodiversity-Based Approach to Urban Landscaping in Antalya

Kent Köşeleri | *Urban Columns*

Bir Arada Yaşamanın İmkânı: Kültür Politikaları Üzerine — 55
The *Possibility* of Coexistence: On Cultural Policies

Yıkımın Görünmeyen Yüzü: Kadınlar, Bellek ve Kent — 64
The Invisible Face of Destruction: Women, Memory, and the City

Kent Tanıtım | *City Overview*

Trablusşam, *Tripoli* — 69

Kitap Tanıtım | *Book Review*

VSR Türkiye Raporu — 76
Voluntary Subnational Review of Türkiye

Takvim | *Calendar* — 79

UCLG-MEWA Yönetim Kurulu 2026 Niğde'de Geniş Katılımla Gerçekleştirildi

UCLG-MEWA Yönetim Kurulu 2026 toplantısı, Türkiye'nin Niğde kentinde yerel ve bölgesel liderler, uluslararası kuruluş temsilcileri, Birleşmiş Milletler uzmanları ve akademisyenleri bir araya getirdi. Üç gün süren toplantı boyunca kentsel inovasyon, iklim değişikliğine uyum, su stresi, girişimcilik ve kapsayıcı yönetişim gibi MEWA bölgesinin öncelikli başlıkları kapsamlı şekilde ele alındı. Sekizden fazla ülkeden 150'yi aşkın katılımcının yer aldığı etkinlik, bölgesel iş birliği ve bilgi paylaşımı açısından önemli bir platform sundu.

UCLG-MEWA Executive Bureau 2026 Convened in Niğde with Broad Participation

UCLG-MEWA Executive Bureau 2026 was held in Niğde, Türkiye, bringing together local and regional leaders, international organizations, UN experts, and academics. Over the course of three days, key regional priorities—including urban innovation, climate adaptation, water stress, entrepreneurship, and inclusive governance—were extensively discussed. With more than 150 participants from over eight countries, the meeting served as a significant platform for dialogue, cooperation, and knowledge exchange across the MEWA region.

Toplantı, MEWA bölgesindeki ortak zorluklar ve önceliklerin ele alındığı, yerel ve bölgesel düzeyde önde gelen isimleri bir araya getiren resmi açılış oturumuyla başladı. Açılış oturumunda; Arap Şehirler Birliği Genel Sekreteri Badr Al-Ajeel Al-Askar; Kuzey Kıbrıs Türk Belediyeler Birliği Başkanı ve UCLG-MEWA Eş Başkanı Mahmut Özçınar; El Halil (Hebron) Belediye Başkanı ve UCLG-MEWA Başkanı Tayseer Abu Sneineh adına konuşan Belediye Başkan Yardımcısı Dr. Asma Sharabati; Konya Büyükşehir Belediye Başkanı ve UCLG 2023-2024 Dönem Başkanı ve Uğur İbrahim Altay; ve Niğde Valisi Nedim Akmeşe konuşmalarını gerçekleştirdi. Açılış konuşmalarında, özellikle devam eden bölgesel çatışmalar ve çevresel baskılar bağlamında, yerel yönetişimde iş birliği, dirençlilik ve inovasyonun önemi vurgulandı.

UCLG-MEWA Genel Sekreteri Dr. Mehmet Duman, açılış konuşmasında MEWA bölgesinde süregelen çatışmalara dikkat çekerek, yerel ve bölgesel yönetimler, diyalog ve iş birliği yoluyla dayanıklılığı artırmada kritik bir rol oynadığını belirtti. Ayrıca yerel yönetimlerde inovasyon ve su kıtlığı konularının toplantının ana gündemini şekillendirdiğini vurguladı.

Açılış oturumu, Niğde Belediye Başkanı Emrah Özdemir'in konuşmasıyla devam etti. Özdemir, kapsayıcı ve sosyal belediyeciliğin önemine değinerek, katılımcı yaklaşımların güçlendirilmesi ve yenilikçi uygulamaların yaygınlaştırılması şehirlerimizin geleceği açısından büyük önem taşıdığını ifade etti. Niğde'den iyi uygulama örneklerini paylaşarak yerel düzeyde politika inovasyonunun somut çıktılarını aktardı.

Toplantı kapsamında düzenlenen üst düzey diyaloglar ve panel oturumlarında, yerel yönetimlerin sürdürülebilir kalkınmadaki dönüştürücü rolü ön plana çıktı. Kentsel inovasyon başlığında liderlik temelli yaklaşımlar tartışılırken, afet sonrası toparlanma, dirençlilik ve kültürel miras ile modern ihtiyaçlar arasındaki dengeye dikkat çekildi. Su stresi üzerine gerçekleştirilen oturumlarda ise iklim değişikliğine uyum politikaları, yenilenebilir enerji yatırımları ve sürdürülebilir su yönetimi yaklaşımları ele alındı.

The meeting began with an official opening session that brought together key local and regional leaders to address shared challenges and priorities across the MEWA region. The opening session also featured remarks by Secretary General of the Arab Towns Organization Badr Al-Ajeel Al-Askar; President of the Union of Turkish Municipalities of Cyprus and UCLG-MEWA Co-President Mahmut Özçınar; Deputy Mayor of Al Khalil (Hebron) Dr. Asma Sharabati, delivering a message on behalf of Mayor of Al Khalil (Hebron) and President of UCLG-MEWA Tayseer Abu Sneineh; Mayor of Konya and UCLG Executive President Uğur İbrahim Altay; and Governor of Niğde, Nedim Akmeşe. The opening remarks highlighted the importance of cooperation, resilience, and innovation in local governance, particularly amid ongoing regional conflicts and environmental pressures.

UCLG-MEWA Secretary General Dr. Mehmet Duman. Addressing ongoing conflicts in the MEWA region, Dr. Duman stated, "Local and regional governments play a critical role in fostering resilience through dialogue and cooperation." He also emphasized innovation in local governance and water scarcity as central themes shaping the discussions.

The opening session continued with remarks by Emrah Özdemir, Mayor of Niğde. Highlighting inclusive and social municipalism, he noted, "Strengthening participatory approaches and expanding innovative practices are essential for the future of our cities," while sharing concrete best practices from Niğde.

High-level dialogues and panel sessions underscored the evolving role of local governments as transformative actors in sustainable development. Discussions on urban innovation focused on leadership-driven approaches, post-disaster recovery, and balancing cultural heritage with contemporary urban needs. Sessions on water stress addressed climate adaptation policies, renewable energy investments, and sustainable water management, emphasizing efficient resource use and community-based solutions.

UN experts provided key insights into the multidimensional challenges of urban development. Dr. Kyle Farrell of UN-Habitat stated, "Job creation, tackling youth unemployment, and aligning skills with local

Birleşmiş Milletler'den uzmanlar, kentsel kalkınmanın çok boyutlu yapısına dair önemli değerlendirmelerde bulundu. UN-Habitat'tan Dr. Kyle Farrell, istihdam oluşturma, genç işsizliğiyle mücadele ve yerel ihtiyaçlara uygun beceriler geliştirilmesinin sürdürülebilir kalkınmanın temeli olduğunu ifade ederken; UNESCWA'dan Dr. Sukaina Al-Nasrawi, Kentsel veri sistemlerinin ve Gönüllü Yerel Değerlendirmelerin (VLR) uygulama kapasitesini güçlendiren kritik araçlar olduğunun altını çizdi. Cities Forum Kurucu Ortağı Dr. Zeina Nazer ise inovasyon odaklı yaklaşımların daha kapsayıcı ve sürdürülebilir şehirler için belirleyici olduğunu vurguladı.

İkinci gün yerel yönetimlerin yenilikçi ekosistemleri desteklemedeki rolü tartışıldı. Düzenlenen panellerde akıllı şehirler, dijital dönüşüm ve girişimcilik konuları öne çıkarken, teknoloji odaklı çözümlerin sosyal ve çevresel boyutlarla birlikte ele alınması gerektiği vurgulandı. Program kapsamında ayrıca Niğde'de teknik ziyaretler gerçekleştirilerek kültürel mirasın korunması gibi farklı alanlardaki uygulamalar yerinde incelendi ve yerel paydaşlarla doğrudan etkileşim sağlandı.

Üçüncü gün gerçekleştirilen çalıştayda ise yerel yönetimlerin proje geliştirme ve uygulama kapasiteleri ele alınarak AB destekli programlar ve finansman olanakları hakkında bilgi paylaşımı yapıldı.

Toplantı boyunca gerçekleştirilen oturumlar, çalıştaylar ve saha ziyaretleri güçlü bir bilgi alışverişi ortamı oluşturdu. UCLG-MEWA Yönetim Kurulu 2026, yerel yönetimlerin bölgesel ve küresel zorluklara karşı kritik rolünü bir kez daha ortaya koyarak; daha dirençli, kapsayıcı ve sürdürülebilir şehirler için iş birliği ve dayanışmanın önemini vurgulayarak sona erdi.

needs are essential for sustainable urban development." Dr. Sukaina Al-Nasrawi of UNESCWA highlighted that "Urban data systems and Voluntary Local Reviews are key tools for strengthening implementation capacities." Dr. Zeina Nazer, Co-Founder of Cities Forum, emphasized that innovation-driven approaches are crucial for building more inclusive, resilient, and sustainable cities.

On the second day, panel discussions focused on smart cities, digital transformation, and entrepreneurship. Participants highlighted the importance of integrating technological innovation with social and environmental dimensions, while also underlining the role of local governments in fostering innovation ecosystems and inclusive growth. The day also included technical visits in Niğde, allowing participants to observe practical implementations in different fields such as conservation of cultural heritage and engaging directly with local stakeholders.

The third day featured a dedicated workshop on strengthening the project development and implementation capacities of local governments. EU-funded programs, financing opportunities, and international cooperation mechanisms were discussed, providing practical tools for more effective project management.

Throughout the meeting, panels, workshops, and field visits enabled extensive knowledge exchange and collaboration. The UCLG-MEWA Executive Bureau 2026 concluded by reaffirming the vital role of local governments in addressing regional and global challenges, underscoring that stronger cooperation, solidarity, and knowledge-sharing are essential to building more resilient, inclusive, and sustainable cities.

Yerel ve Bölgesel Liderler UCLG Yönetim Kurulu Toplantısı'nda İş Birliği ve Çok Düzeyli Yönetişimi Güçlendirmek İçin Bir Araya Geldi

Global Local Leaders Gathered at the UCLG Executive Bureau Meeting to Strengthen Cooperation and Multilevel Governance

8–10 Nisan 2026 tarihlerinde Meksiko'da düzenlenen UCLG Yönetim Kurulu, dünyanın dört bir yanından yerel ve bölgesel liderleri bir araya getirdi. Toplantı, kentlerin ve bölgelerin küresel gündemdeki rolünü güçlendirmek ve ortak öncelikleri ileriye taşımak açısından önemli bir platform sundu. Konya Büyükşehir Belediye Başkanı ve UCLG 2023-2024 Dönem Başkanı Uğur İbrahim Altay, Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanı ve UCLG Başkan Yardımcısı Ahmet Akın, UCLG-MEWA Genel Sekreteri Dr.Mehmet Duman ve UCLG-MEWA Genel Koordinatörü Yehia Ibrahim'den oluşan UCLG-MEWA heyeti de toplantıya aktif katılım sağladı.

Yönetim Kurulu iş oturumunda, kuruluşun stratejik öncelikleri ele alınırken küresel savunuculuğun güçlendirilmesi, çok düzeyli yönetişimin geliştirilmesi ve üyeler arasında dayanışmayı artıracak girişimlerin ilerletilmesi öne çıkan başlıklar arasında yer aldı. UCLG-MEWA adına söz alan Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Uğur İbrahim Altay, "Çok Kültürlülüğün 100 Günü" kampanyasının yerel ve bölgesel yönetimlerin küresel görünürlüğünü artırmadaki önemine dikkat çekti.

UCLG-MEWA Genel Sekreteri Dr. Mehmet Duman, toplantının yanı sıra FLACMA, UCLG-EURASIA ve UCLG-ASPAC Genel Sekreterleri de dahil olmak üzere çeşitli görüşmelerde bulundu.

The Executive Bureau of United Cities and Local Governments (UCLG) convened in Mexico City on April 8-10, 2026, bringing together local and regional leaders from across the world to advance the collective agenda of cities and territories. The meeting provided a key platform to address pressing global challenges and reinforce the role of local governments in shaping inclusive and sustainable futures.

The MEWA delegation, composed of UCLG Executive President and Mayor of Konya, Uğur İbrahim Altay, UCLG Vice President for MEWA and Mayor of Balıkesir Ahmet Akın, UCLG-MEWA Secretary General Dr. Mehmet Duman, and UCLG-MEWA General Coordinator Yehia Ibrahim, actively contributed to the proceedings.

The Meeting's business session focused on strategic priorities for the organization, including strengthening global advocacy, enhancing multilevel governance, and advancing initiatives that promote solidarity and cooperation among members. Uğur İbrahim Altay underlined the importance of collective initiatives, such as the "100 Days of Multiculturalism" campaign, to amplify the global visibility and unity of local and regional governments.

UCLG-MEWA Secretary General Dr. Mehmet Duman, on the margins of the meeting, was involved in several engagements, including with the Secretaries General of FLACMA, UCLG-EURASIA, and UCLG-ASPAC.

Furthermore, Dr. Mehmet Duman, along with Ahmet Akın, came together with Mayor of Mexico City, Clara

Ayrıca Dr. Mehmet Duman, Ahmet Akın ile birlikte Mexico City Belediye Başkanı Clara Brugada ile bir araya gelerek iş birliği, kardeş şehir ilişkileri ve kültür ve barış için kentsel diplomasi konularını görüştü.

Toplantının öne çıkan başlıklarından biri, bakımın yeni nesil kamu hizmetlerinin sunumunda bir kaldıraç olarak ele alındığı politika tartışması oldu. Tartışmalarda, artan eşitsizlikler ve toplumsal kırılganlıklar karşısında kamu hizmetlerinin dönüşmesi gerektiği vurgulanırken, bakım yaklaşımının kapsayıcılık, eşitlik ve dayanışma temelinde bütüncül bir yönetişim anlayışı sunduğu ifade edildi. Yerel yönetimlerin bu dönüşümü gerçekleştirebilmesi için yeterli finansman, kurumsal kapasite ve çok düzeyli iş birliğinin önemi de öne çıktı.

Ahmet Akın da tartışmaya katkı sunarak bakım politikalarının daha adil toplumların inşasındaki rolüne değindi.

Toplantı boyunca MEWA bölgesinin güçlü katılımı, bölgenin küresel ağ içindeki aktif rolünü bir kez daha ortaya koydu. MEWA temsilcilerinin katkıları, bölgesel perspektiflerin UCLG'nin ortak gündeminde yer almasını sağlamaya devam etti.

Brugada, to discuss cooperation, sister-city relations, and urban diplomacy for culture and peace.

A central highlight of the Executive Bureau meeting was the policy debate on care as a lever for a new generation of public service provision. The discussion emphasized the need for public services to evolve in response to growing inequalities and social challenges, positioning care as a comprehensive governance approach rooted in inclusion, dignity, and solidarity. Participants also stressed the importance of equipping local governments with adequate resources, institutional capacity, and collaborative frameworks to effectively deliver on this vision.

During the debate, Ahmet Akın contributed by highlighting the broader role of care policies in reducing inequalities and supporting fairer societies. His intervention reflected the MEWA region's commitment to advancing people-centered approaches in local governance.

Throughout the meeting, the strong engagement of MEWA Region reaffirmed the region's active role within the global network. The participation of MEWA leadership contributed to shaping discussions and ensuring that regional perspectives remain integral to UCLG's collective priorities.

UCLG-MEWA ile UITP arasında iş birliği anlaşması imzalandı

A cooperation agreement between UCLG-MEWA and UITP

UCLG-MEWA ile Uluslararası Toplu Taşıma Birliği (UITP) arasında 21 Nisan 2026 tarihinde, Niğde, Türkiye'de gerçekleştirilen UCLG-MEWA Yönetim Kurulu Toplantısı kapsamında bir iş birliği anlaşması imzalandı. İmza töreni, UCLG-MEWA Genel Sekreteri Dr. Mehmet Duman ile UITP Avrasya Başkanı Feyzullah Gündoğdu arasında gerçekleştirildi.

A cooperation agreement was signed between UCLG-MEWA and the International Association of Public Transport (UITP) on 21 April 2026 during the UCLG-MEWA Executive Bureau Meeting in Niğde, Türkiye. The signing ceremony was finalized between Dr. Mehmet Duman, UCLG-MEWA Secretary General, and Feyzullah Gündoğdu, Head of UITP Eurasia.

Temel odak noktasını 2025 Kentsel Hareketlilik Raporu'nun oluşturduğu iş birliği anlaşması, bölgede sürdürülebilir kentsel hareketliliğin geliştirilmesine yönelik stratejik bir adım niteliği taşırken toplu taşıma sistemlerinin geliştirilmesi, sürdürülebilir ulaşım çözümlerinin teşvik edilmesi ve yenilikçi kentsel ulaşım uygulamalarının yaygınlaştırılması gibi geniş bir gündemi kapsamaktadır. 2025 Kentsel Hareketlilik Raporu'nun, kentsel ulaşım alanındaki mevcut eğilimleri, zorlukları ve fırsatları kapsamlı bir şekilde analiz etmesinin yanı sıra rapor; veri temelli içgörüler sunmayı, bölgesel ve küresel iyi uygulama örneklerini öne çıkarmayı ve yerel yönetimlerin ihtiyaçlarına uygun politika önerileri geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Bu girişim aracılığıyla UCLG-MEWA ve UITP, belediyelerin analitik ve kurumsal kapasitelerini güçlendirmeyi, daha verimli, kapsayıcı ve çevresel açıdan sürdürülebilir ulaşım sistemlerinin tasarımını teşvik etmeyi hedeflemektedir. Ayrıca raporun, uluslararası standart ve çerçevelerle daha güçlü bir uyum sağlanmasına katkı sunması ve yerel yönetimlerin kentsel hareketliliğin geleceğini şekillendirmedeki rolünü pekiştirmesi öngörülmektedir.

Her iki kurum tarafından daha önce benzer bir raporun yayınlanmış olması, UCLG-MEWA ile UITP arasındaki iş birliğinin sürekliliğini de ortaya koyar niteliktedir.

The agreement marks a strategic step toward advancing sustainable urban mobility across the region. While the partnership encompasses a broad agenda, including the development of public transport systems, the promotion of sustainable mobility solutions, and the adoption of innovative urban transport practices, the primary focus is on the 2025 Urban Mobility Report.

The 2025 Urban Mobility Report will serve as a comprehensive assessment of current trends, challenges, and opportunities in urban transportation. The report is expected to provide data-driven insights, highlight regional and global best practices, and offer policy recommendations tailored to the needs of local governments.

Through this initiative, UCLG-MEWA and UITP aim to strengthen the analytical and institutional capacities of municipalities, enabling them to design more efficient, inclusive, and environmentally sustainable transport systems. The report will also support greater alignment with international standards and frameworks, reinforcing the role of local governments in shaping the future of urban mobility.

A similar report was previously published by both institutions, ensuring continuous cooperation between UCLG-MEWA and UITP.

UCLG-MEWA, İzmir Kültür Politikaları Çalıştayı'na Katılım Sağladı

İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen İzmir Kültür Politikaları Çalıştayı, 7-8 Mayıs 2026 tarihlerinde İzmir Tarihi Havagazı Fabrikası'nda gerçekleştirildi. Çalıştaya UCLG-MEWA adına Genel Sekreter Dr. Mehmet Duman ile UCLG-MEWA Kültür ve Turizm Komitesi Sorumlusu Beyza Çetin katılım sağladı.

Çalıştayın açılış programında İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Cemil Tugay ile Muğla Büyükşehir Belediye Başkanı ve UCLG-MEWA Kültür ve Turizm Komitesi Başkanı Ahmet Aras tarafından açılış konuşmaları gerçekleştirdi. Ardından düzenlenen "Kültür Politikalarında Küresel Eğilimler ve Türkiye" başlıklı oturumun moderatörlüğü UCLG-MEWA Genel Sekreteri Dr. Mehmet Duman tarafından yürütüldü. UNESCO Türkiye Kültürel İfadelerin Çeşitliliği İhtisas Komitesi Üyesi Doç. Dr. Erman Demir, ICOMOS Türkiye Milli Komitesi Genel Sekreteri Doç. Dr. Koray Güler ve UCLG Kültür Komitesi Koordinatörü Jordi Pascual'ın konuşmacı olarak yer aldığı oturumda kültür politikalarının küresel ölçekte dönüşen yapısı, yerel yönetimlerin kültür alanındaki sorumlulukları ve kültürel haklar perspektifi ele alındı.

Çalıştay kapsamında gerçekleştirilen "Uluslararası Kültür Yönetimi Planları" oturumunda Zagreb ve Atina'dan katılımcılar kendi şehirlerindeki deneyimlerini paylaşırken; kültür politikalarında veri temelli çalışmaların, erişilebilirliğin ve katılımcılığın önemi vurgulandı.

UCLG-MEWA Participates in Izmir Culture Policies Workshop

Izmir Culture Policy Workshop, organized by the Izmir Metropolitan Municipality, was held at the Izmir Historical Gas Factory on May 7-8, 2026. UCLG-MEWA was represented by Secretary General Dr. Mehmet Duman and Beyza Çetin, Focal Point of the UCLG-MEWA Culture and Tourism Committee.

The opening program included speeches by Izmir Metropolitan Mayor Dr. Cemil Tugay and Muğla Metropolitan Mayor and UCLG-MEWA Culture and Tourism Committee Head Ahmet Aras. Following this, the session titled "Global Trends in Culture Policy and Turkey" was moderated by UCLG-MEWA Secretary General Dr. Mehmet Duman. Speakers included Assoc. Prof. Dr. Erman Demir, Member of the UNESCO Turkey Expert Committee on the Diversity of Cultural Expressions, and Assoc. Prof. Dr. Koray Güler, Secretary General of the ICOMOS Türkiye National Committee. In the session featuring Koray Güler and Jordi Pascual, Coordinator of the UCLG Culture Committee, the evolving structure of cultural policies on a global scale, the responsibilities of local governments in the field of culture, and the perspective of cultural rights were discussed.

In the "International Culture Management Plans" session held within the scope of the workshop, participants from Zagreb and Athens shared their experiences in their respective cities; the importance of data-driven studies, accessibility, and participation in cultural policies was emphasized. Thematic table discussions held throughout the program addressed topics such as access to culture, cultural

Program boyunca düzenlenen tematik masa toplantılarında kültüre erişim, kültür yönetimi ve kurumsal kapasite, kültürel miras ve yaratıcı endüstriler başlıkları ele alındı. UCLG-MEWA, "Kültür Yönetimi ve Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi" tematik masasında yer alırken, Dr. Mehmet Duman tarafından özellikle kent konseylerinin yerel kültür politikalarındaki önemine dikkat çekildi.

Çalıştay sürecinde İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlanan "Kültür Politikaları Belgesi Taslağı" katılımcılarla paylaşılırken, yürütülen tartışmaların belgeye katkı sağlaması hedeflendi.

management and institutional capacity, cultural heritage, and creative industries. UCLG-MEWA participated in the "Culture Management and Development of Institutional Capacity" thematic table, where Dr. Mehmet Duman highlighted the importance of city councils in local cultural policies. During the workshop, the "Draft Cultural Policies Document" prepared by the Izmir Metropolitan Municipality was shared with the participants, with the aim of contributing to the document through the discussions held.

Konut Krizine Yerel Yanıt: UCLG-MEWA 13. Dünya Kent Forumu'nda

Advancing Housing Solutions: UCLG-MEWA's Voice at World Urban Forum 13

UCLG-MEWA, 17-22 Mayıs 2026 tarihleri arasında Azerbaycan'ın Bakü kentinde düzenlenen 13. Dünya Kent Forumu'na (WUF13) "Dünyayı Konutlandırmak: Güvenli ve Dirençli Şehirler ve Topluluklar" temasıyla aktif olarak katılım sağladı. MEWA bölgesinden yerel liderler direnç ve kapsayıcılık meselesi olarak konutun önemini vurgulayan üst düzey toplantılara ve tematik oturumlara katkıda bulundular.

UCLG-MEWA actively participated in the 13th World Urban Forum (WUF13), held in Baku, Azerbaijan, from 17 to 22 May 2026, under the theme "Housing the World: Safe and Resilient Cities and Communities." Local leaders from across the MEWA region contributed to high-level assemblies and thematic sessions, emphasizing the centrality of housing as a matter of dignity, resilience, and inclusion.

Delegasyonun faaliyetleri, Uğur İbrahim Altay (Konya Büyükşehir Belediye Başkanı, UCLG 2023-2024 Dönem Başkanı), Ahmet Metin Genç (Trabzon Büyükşehir Belediye Başkanı, UCLG-MEWA Eş Başkanı), Şenol Kul (Terme Belediye Başkanı), Dr. Mehmet Duman (UCLG-MEWA Genel Sekreteri), Abdallah Anati (APLA İcra Direktörü) ve Mohammad Ali Shafiee (Tahran Belediyesi) gibi liderlerin çok taraflı işbirliğinin önemini vurguladığı Dünya Yerel ve Bölgesel Yönetimler Dünya Asamblesi (WALRG) ile başladı. Konutun sadece barınak olarak değil, kimlik ve aidiyet olarak da anlaşılması gerektiğini, yerel yönetimlerin ise ilk müdahale ekipleri ve temel hizmet sağlayıcıları olarak konumlandırılması gerektiğini vurguladılar.

19 Mayıs'ta UCLG-MEWA, UN-Habitat ROAS ve UN ESCWA ile birlikte "Kentsel Liderlik Açığını Kapatmak: Arap Belediye Başkanları Akademisi" başlıklı oturumu düzenledi. Dr. Duman adına konuşma yapan UCLG-MEWA Uluslararası İlişkiler Koordinatörü Reem Abusamra, Akademi'nin bilgi alışverişi, kapasite geliştirme ve bölgesel iş birliği yoluyla yerel liderleri güçlendirmedeki rolünü vurguladı. Tartışma bölümünde Abusamra, dirençli, kapsayıcı ve geleceğe hazır topluluklar için üç temel üzerine kurulu UCLG-MEWA'nın #DirençliMEWA Vizyonunu sundu.

Al Madina Bölge Kalkınma Ofisi tarafından düzenlenen "Barınmanın Ötesinde: Daha İyi Bir Yaşam Kalitesi İçin Veri Odaklı Konut" başlıklı oturumda Dr. Mehmet Duman, Suriye, Irak, Filistin ve Yemen gibi çatışmalardan etkilenen ülkelerde konutun hayatta kalma ve yeniden yapılanma ile ilgili olduğunu, Türkiye ve Suudi Arabistan'ın ise dirençlilik ve ortaklıkların toplulukları nasıl dönüştürebileceğini gösterdiğini vurguladı. Zorluğun, konut sistemlerini düşük gelirli gruplar için kapsayıcı tutarken özel yatırımı çekmekte yattığını, konutu sadece birim inşaatı olarak değil, yaşamların yeniden inşası olarak çerçevelemenin önemini belirtti.

The delegation's engagements began with the World Assembly of Local and Regional Governments (WALRG) on May 17, where leaders, including Uğur İbrahim Altay (Mayor of Konya, UCLG Executive President), Ahmet Metin Genç (Mayor of Trabzon, UCLG-MEWA Co-President), Şenol Kul (Mayor of Terme), Dr. Mehmet Duman (Secretary General of UCLG-MEWA), Abdallah Anati (Executive Director, APLA), and Mohammad Ali Shafiee (Municipality of Tehran), underscored the importance of multilateral collaboration. They highlighted that housing must be understood not only as shelter but as identity and belonging, with local governments positioned as first responders and providers of essential services.

On May 19, UCLG-MEWA co-organized the session "Bridging the Urban Leadership Gap: The Arab Mayors Academy" with UN-Habitat ROAS and UN ESCWA. Delivering remarks on behalf of Dr. Duman, Reem Abusamra emphasized the Academy's role in empowering local leaders through knowledge exchange, capacity building, and regional cooperation. In the discussion part, Ms. Absamra presented UCLG-MEWA's #ResilientMEWA Vision, built on three pillars for resilient, inclusive, and future-ready communities.

In the session "Beyond Shelter: Data-Driven Housing for Better Quality of Life" organized by Al Madina Region Development Authority, Dr. Mehmet Duman stressed that in conflict-affected countries such as Syria, Iraq, Palestine, and Yemen, housing is about survival and reconstruction, while Türkiye and Saudi Arabia demonstrate how resilience and partnerships can transform communities. He noted that the challenge lies in keeping housing systems inclusive for low-income groups while attracting private investment, framing housing as the rebuilding of lives rather than just construction of units.

At the Local and Regional Governments Roundtable, leaders, including Fahad Albuleshi, Mayor of Madinah, shared practices from their cities, reinforcing the value of peer-to-peer learning and platforms that disseminate local innovations globally.

Yerel ve Bölgesel Yönetimler Toplantısı'nda, Medine Belediye Başkanı Fahad Albuleshi de dahil olmak üzere liderler, şehirlerinden edindikleri uygulamaları paylaşarak, akranlar arası öğrenmenin ve yerel yenilikleri küresel olarak yaygınlaştıran platformların değerini vurguladılar.

21 Mayıs'ta, UCLG-ASPAC tarafından düzenlenen "Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Eylemde: Yerel İklim Çözümleri İçin Köprü Kurmak" başlıklı oturumda Dr. Duman, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının küresel olarak ancak yerel olarak uygulanması halinde başarılabileceğini vurguladı. Şehirler arası işbirliğinin yeniliği hızlandırdığını ve küresel taahhütleri somut hale getirdiğini belirtti. Konya Büyükşehir Belediyesi'nden Dr. Serdar Koyuncu ise inşaat ve yıkım atık yönetimi konusunda en iyi uygulamaları paylaşarak bu konuyu tamamladı.

APLA, Al-Bireh Belediyesi ve Marmara Belediyeler Birliği ile birlikte düzenlenen "Konut Şehirleri Bir Araya Getirdiğinde: Uygulamada Yerel İşbirliği " başlıklı oturumda, UCLG-MEWA İletişim Koordinatörü Junaid Rafiq, belediye birliklerinin hayati rolünü vurguladı. Birliklerin, şehirlerin diyalogdan uygulamaya geçmesini sağlayacak işbirliği altyapılarına dönüşmesi gerektiğini savundu. Konut gündemlerinin siyasi geçişlerden sağ çıkmasını sağlamak için en pratik adımların süreklilik ve sistematik takip olduğunu belirtti. Konutu onur, dirençlilik ve kapsayıcılık meselesi olarak çerçeveleyerek, birliklerin ortaklıkların somut evlere ve gelişen topluluklara dönüşmesini garanti etmeleri gerektiğini vurguladı.

Bu oturumlara ek olarak, UCLG-MEWA, farklı kentsel ve kalkınma sorunlarına çözüm bulmada paydaşlarla işbirliğini güçlendirmek ve ortaklık ve dayanışma yoluyla konut çözümlerini ilerletme ve daha dirençli kentsel gelecek inşa etme taahhüdünü pekiştirmek amacıyla BM ESCWA, BM-Habitat Ürdün, Akaba Belediyesi ve İnsan Çevre Kalkınma Derneği de dahil olmak üzere ortaklarıyla çeşitli ikili toplantılar düzenledi.

On May 21, during the session "SDGs in Action: Bridging the Gap for Local Climate Solutions" organized by UCLG ASPAC, Dr. Duman highlighted that the Sustainable Development Goals can be achieved globally only if implemented locally. He emphasized that city-to-city cooperation accelerates innovation and makes global commitments tangible. Dr. Serdar Koyuncu of Konya Metropolitan Municipality complemented this with best practices on construction and demolition waste management.

In the session "When Housing Brings Cities Together: Local Cooperation in Practice", organized with APLA, Al-Bireh Municipality, and Marmara Municipalities Union, UCLG-MEWA Communications Coordinator Junaid Rafiq stressed the pivotal role of municipal associations. He argued that associations must evolve into infrastructures of cooperation, enabling cities to move from dialogue to delivery. He identified continuity and systematic follow-up as the most practical steps for the coming years, ensuring housing agendas survive political transitions. He concluded by framing housing as a matter of dignity, resilience, and inclusion, urging associations to guarantee that partnerships translate into tangible homes and thriving communities.

Beyond these sessions, UCLG-MEWA held several bilateral meetings with partners, including UN ESCWA, UN-Habitat Jordan, Aqaba Municipality, and Human Environmental Association for Development, with the aim of strengthening cooperation with its stakeholders in addressing different urban and development challenges, and reinforcing its commitment to advancing housing solutions and building more resilient urban futures through partnership and solidarity.

UCLG-MEWA, İstanbul'da Düzenlenen Sıfır Atık Forumu 2026'da Küresel Liderlerle Bir Araya Geldi

UCLG-MEWA Joins Global Leaders at Zero Waste Forum 2026 in Istanbul

5 Haziran 2026 tarihinde UCLG-MEWA, İstanbul Valiliği himayesinde Sıfır Atık Vakfı tarafından İstanbul'da düzenlenen Sıfır Atık Forumu 2026'ya katıldı. Forum, "Antalya'ya Giden Yol: İklim Eylemi Olarak Sıfır Atık" teması altında 183 ülkeden 7.000'den fazla katılımcıyı bir araya getirdi.

On June 5, 2026, UCLG-MEWA participated in the Zero Waste Forum 2026 in Istanbul, organized by the Zero Waste Foundation under the auspices of the Istanbul Governorate. The Forum brought together over 7,000 participants from 183 countries under the theme "The Road to Antalya: Zero Waste as Climate Action."

Foruma UCLG-MEWA'yı temsilen UCLG-MEWA Onursal Başkanı ve SKA'lar Elçisi Mohamad Saadie, UCLG-MEWA Genel Sekreteri Dr. Mehmet Duman, Genel Sekreter Yardımcısı Ali Murat Duman ve Genel Koordinatör Yehia Ibrahim'in yanı sıra Politika Asistanı Kübra Esen de katılım sağladı.

Açılış töreninde, Sıfır Atık Vakfı Başkanı ve COP31 İklim Değişikliği Üst Düzey Şampiyonu Samed Ağırbaş, iklim değişikliği, gıda israfı ve doğal kaynakların tükenmesi gibi zorlukların kolektif eylem ve uluslararası işbirliğini gerektirdiğini vurguladı. Vakfın Onursal Başkanı Emine Erdoğan, Forumu ortak bir hedef etrafında hayati bir buluşma olarak nitelendirdi ve iklim değişikliğiyle mücadelede sıfır atık uygulamalarının önemini vurgulayarak, İstanbul'un kültürel bir kavşak noktası olarak benzersiz rolünün altını çizdi. BM-Habitat Direktörü Anacláudia Rossbach, sıfır atık politikalarının şehirlerin daha sağlıklı, daha temiz ve daha kapsayıcı hale gelmesine yardımcı olabileceğini belirtti ve kentsel gelişim ile halk sağlığında atık yönetiminin rolünü vurguladı.

Forumda iklim eylemi, sürdürülebilir şehirler, atık yönetimi, döngüsel ekonomi uygulamaları ve uluslararası işbirliği konularında tematik oturumlar düzenlendi; bu oturumlar, deneyimlerin paylaşılması ve daha sürdürülebilir bir gelecek için yenilikçi çözümlerin araştırılması için platform oluşturdu.

UCLG-MEWA, bu etkinliğe katılımıyla, Orta Doğu ve Batı Asya genelinde sürdürülebilir ve çevreye duyarlı kentsel gelişimi teşvik etme konusunda üye yerel yönetimlere destek verme konusundaki kararlılığını bir kez daha teyit etti.

UCLG-MEWA was represented at the forum by UCLG-MEWA Honorary President and Ambassador for the SDGs Mohamad Saadie, UCLG-MEWA Secretary General Dr. Mehmet Duman, Deputy Secretary General Ali Murat Duman, and General Coordinator Yehia Ibrahim, as well as Policy Assistant Kübra Esen.

At the opening ceremony, Samed Ağırbaş, President of the Zero Waste Foundation and COP31 High-Level Climate Champion, stressed that challenges such as climate change, food waste, and the depletion of natural resources demand collective action and international cooperation. Emine Erdoğan, Honorary President of the Foundation, described the Forum as a vital gathering around a shared goal and highlighted Istanbul's unique role as a cultural crossroads, underlining the importance of zero-waste practices in combating climate change. Anacláudia Rossbach, Executive Director of UN-Habitat, noted that zero waste policies can help cities become healthier, cleaner, and more inclusive, and emphasized the role of waste management in urban development and public health.

The Forum featured thematic sessions on climate action, sustainable cities, waste management, circular economy practices, and international cooperation, providing a platform for sharing experiences and exploring innovative solutions for a more sustainable future.

Through its participation, UCLG-MEWA reaffirmed its commitment to supporting member local governments in promoting sustainable and environmentally responsible urban development across the Middle East and West Asia.

Anlatacakların dikkat çeksin!

Reklamın bu alanda yerini alsın!

- Hizmetleriniz
- İşletmeniz
- Ürünleriniz

İletişime geçin

+90 212 511 10 10 (114)　idari@uclg-mewa.org

www.uclg-mewa.org

Temel Belediye Hizmetlerinin Ötesinde: Belediye Yetki Alanları İçinde Doğal Kaynaklardan Yararlanmanın ve Bu Kaynaklara Yatırım Yapmanın Önemi

Beyond Essential Municipal Services: The Importance of Leveraging and Investing in Natural Resources within Municipal Jurisdictions

Georges Hanna Ghanem

Müh., Lübnan, Nahr Ibrahim Belediyesi Eski Başkanı | Belediye İşleri Komitesi Raportörü | Lübnanlı Mühendisler Birliği

Eng., Former President of the Municipality of Nahr Ibrahim, Lebanon | Rapporteur, Municipal Affairs Committee | Order of Lebanese Engineers

Tarihi İbrahim Nehri Vadisi'nin Geliştirilme Sürecini Başlatma Deneyimi: Su, Enerji, Miras, Çevre ve Turizm

Coğrafi konum fark etmeksizin, her belediye meclisinin temel sorumluluklarından biri, kendi yetki alanının kendine özgü özelliklerini ve sahip olduğu doğal kaynakları belirlemektir. Bu anlayıştan hareketle, belediyeler bu varlıkları geliştirmek için planlama yapmalı ve çalışmalı; insan refahını ve sürdürülebilir kalkınmayı teşvik ederken, aynı zamanda doğayı ve doğanın zenginliklerini korumak amacıyla bu kaynaklara yatırım yapmalıdır.

Bu özellikler ve kaynaklar, göz ardı edilmemesi gereken nimetlerdir. Aksine, çevresel, sosyal ve ekonomik kalkınmaya katkıda bulunacak uygun ve verimli projeler hayata geçirmek amacıyla, yerel, ulusal ve uluslararası düzeylerde mevcut tüm imkânlar aracılığıyla bu özellikler ve kaynaklar öne çıkarılmalı ve desteklenmelidir.

Lübnan'ın Nahr İbrahim – Byblos Belediyesi Başkanı olarak edindiğim deneyim (2004–2010) sayesinde, içinden geçen nehrin adını taşıyan

My Experience in Launching the Development of the Historic Ibrahim River Valley: Water, Energy, Heritage, Environment, and Tourism

One of the primary responsibilities of any municipal council, regardless of its geographical location, is to identify the unique characteristics of its territory and the natural resources with which it has been endowed. Based on this understanding, municipalities should plan and work to develop these assets and invest in these resources to promote human well-being and sustainable development while simultaneously preserving nature and its wealth.

These characteristics and resources are blessings that should not be neglected. Rather, they should be highlighted and supported through all available means—locally, nationally, and internationally—to establish suitable and productive projects that contribute to environmental, social, and economic development.

Through my experience as President of the Municipality of Nahr Ibrahim – Byblos, Lebanon (2004–2010), I had the privilege of serving a small municipality that is unique in Lebanon for bearing the name of the

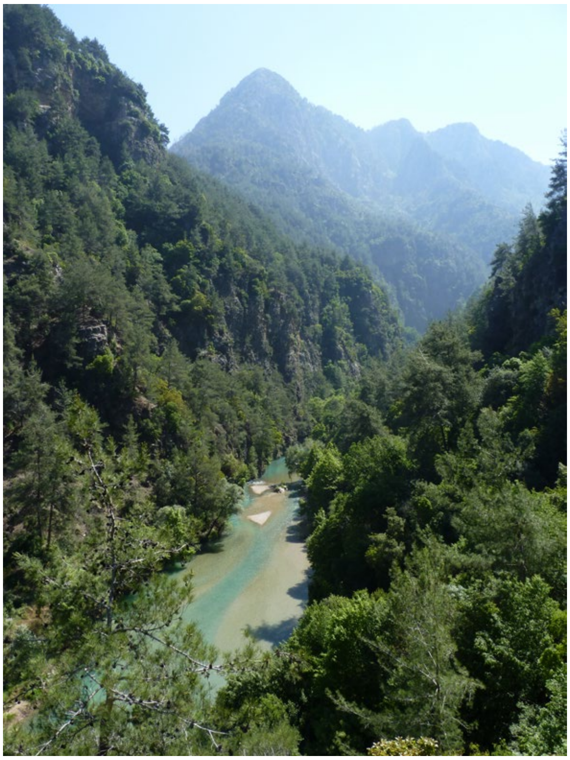

By OadrienvalentineG - Own work, CC BY-SA 3.0,
https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=15272635

ve Lübnan'da benzeri olmayan küçük bir belediyeye hizmet etme ayrıcalığına sahip oldum. Belediye, mitolojide Adonis Nehri olarak bilinen tarihi İbrahim Nehri'nin kıyılarında yer almaktadır. Burası tarih, miras, biyolojik çeşitlilik ve su kaynakları açısından zengin bir bölgedir; bu varlıklar, gerçek değerleri fark edilip doğru şekilde değerlendirildiğinde, bölgenin kalkınmasını tek başına yönlendirebilecek potansiyele sahiptir.

Bölge ayrıca Akdeniz havzasında yer almakta olup, muhteşem bir panoramik manzara sunmaktadır.

Belediyenin Özellikleri ve Faaliyetleri

Bu doğrultuda belediye, kasabamızın eşsiz özelliklerini, özellikle de turizm ve kültürel miras varlıklarını ön plana çıkarmaya odaklandı. Nehir kıyılarında düzenlenen ilk miras festivallerinden biri haline gelen Adoniyat kutlamalarını yeniden canlandırdık. Nehir kıyılarında düzenlenen kültürel ve sanatsal festivaller, ülkenin dört bir yanından on binlerce ziyaretçiyi çekti.

river that flows through it. The municipality is situated along the banks of the historic Ibrahim River, known in mythology as the River Adonis, a site rich in history, heritage, biodiversity, and water resources—assets that are, in themselves, capable of driving development throughout the surrounding region when their true value is recognized and harnessed.

The municipality is also located on the shores of the Mediterranean Sea, offering a distinguished panoramic view of the cities bordering the Mediterranean basin.

The Municipality's Characteristics and Activities

Accordingly, the municipality focused on highlighting the distinctive features of our town, particularly its tourism and cultural heritage assets. We revived the Adoniyat celebrations, which became among the first heritage festivals organized along the riverbanks. Cultural and artistic festivals were held on the banks of the river, attracting tens of thousands of visitors from across the country.

The municipality also introduced environmental sports activities, including canoeing and kayaking along the river, similar to those organized on major rivers worldwide. These initiatives received strong support and participation from both local residents and visitors from across Lebanon.

Furthermore, the Municipality of Nahr Ibrahim organized municipal workshops under the central theme: "Municipal Action in the Service of the Natural Resources of the Historic Ibrahim River Valley: Environment, Heritage, Tourism, Water, and Energy."

These workshops brought together distinguished specialists from various national universities and academic institutions, as well as experts in energy, water management, and cultural heritage, in addition to young local activists.

The activities, workshops, and accompanying seminars played a significant role in highlighting the importance and potential of this remarkable river and its abundant resources. They also contributed to creating momentum

Belediye ayrıca, dünya çapındaki büyük nehirlerde düzenlenenlere benzer şekilde, nehir boyunca kano gibi çevre dostu spor etkinlikleri başlattı. Bu girişimler, hem yerel sakinler hem de Lübnan'ın dört bir yanından gelen ziyaretçiler tarafından büyük destek ve yoğun ilgi gördü.

Ayrıca, Nahr İbrahim Belediyesi, "Tarihi İbrahim Nehri Vadisi'nin Doğal Kaynaklarına Hizmet Eden Belediye Eylemleri: Çevre, Miras, Turizm, Su ve Enerji" ana teması altında belediye atölyeleri düzenledi.

Bu atölye çalışmaları, çeşitli ulusal üniversitelerden ve akademik kurumlardan seçkin uzmanların yanı sıra enerji, su yönetimi ve kültürel miras alanlarındaki uzmanları ve yerel genç aktivistleri bir araya getirdi.

Gerçekleştirilen etkinlikler, atölye çalışmaları ve bunlara eşlik eden seminerler, bu olağanüstü nehrin ve onun bol kaynaklarının önemini ve potansiyelini vurgulamada önemli bir rol oynadı. Ayrıca, devlet kurumları ile kamu ve özel sektör arasında, uygun projeler geliştirilmesi ve bu önemli kaynakların potansiyelini ortaya çıkarmak için çabaların yoğunlaştırılması gerektiği konusunda farkındalık yaratmaya yönelik bir ivme oluşturulmasına da katkıda bulundular.

Belediye faaliyetlerinin temel ilkelerinden biri, kendi topluluğu içinde var olan fırsatları ortaya çıkarmaktır.

aimed at raising awareness among state institutions and both public and private sectors regarding the need to develop appropriate projects and intensify efforts to unlock the potential of these significant resources.

One of the fundamental principles of municipal action is to illuminate the opportunities that exist within one's own community.

Before discussing these initiatives in greater detail, however, allow me to provide an overview of the historic Ibrahim River Valley.

The Resources of the Ibrahim River Valley

The Ibrahim River, historically known as the "Mythical River Adonis," is renowned for its abundant water flow, year-round continuity, and unique archaeological sites. Despite its significance, it has yet to receive the attention it deserves from relevant administrations and institutions to unlock its vast potential in water resources, energy generation, environmental conservation, tourism, and heritage preservation.

Its importance extends beyond the national level, as it represents a valuable heritage asset worthy of international recognition and protection.

The river's defining characteristic is its average annual flow of approximately 500 million cubic meters over a length of 33 kilometers, extending from

Photo by AHMAD BADER on Unsplash

Photo by Nate Hovee from Pexels.

Ancak bu girişimleri daha ayrıntılı olarak ele almadan önce, tarihi İbrahim Nehri Vadisi hakkında genel bir bilgi vermek faydalı olacaktır.

İbrahim Nehri Vadisinin Kaynakları

Tarihsel olarak "Efsanevi Adonis Nehri" olarak bilinen İbrahim Nehri, bol su akışı, yıl boyunca kesintisiz akışı ve eşsiz arkeolojik alanlarıyla ünlüdür. Önemine rağmen, su kaynakları, enerji üretimi, çevre koruma, turizm ve kültürel mirasın korunması alanlarındaki muazzam potansiyelini ortaya çıkarmak için ilgili idareler ve kurumlardan henüz hak ettiği ilgiyi görmemiştir.

Uluslararası düzeyde tanınmaya ve korunmaya layık değerli bir miras varlığı olması nedeniyle, nehrin önemi ulusal sınırların ötesine uzanmaktadır.

Nehrin en belirgin özelliği, dağlardaki kaynaklarından Akdeniz'e uzanan 33 kilometrelik uzunluğu boyunca yıllık ortalama yaklaşık 500 milyon metreküplük su akışı sağlamasıdır. Bu özellik, nehri Orta Doğu'nun en hızlı akan ve en bol su kaynaklı nehirlerinden biri haline getirmektedir.

Bir diğer önemli özelliği ise, havzasındaki yoğun kar yağışının erimesinin ardından ilkbahar mevsiminde önemli ölçüde artan güçlü doğal debisi sayesinde yıl boyunca kesintisiz akış göstermesidir.

Bu olağanüstü özelliklerine rağmen, nehrin kullanım oranı son derece sınırlı kalmaktadır ve yüzde 0,5'in altında olduğu tahmin edilmektedir. Sonuç

its mountain sources to the Mediterranean Sea. This makes it one of the fastest-flowing and most water-rich rivers in the Middle East.

Another key feature is its uninterrupted flow throughout the year due to its strong natural discharge, which increases significantly during the spring season following the melting of heavy snowfall along its watershed.

Despite these remarkable attributes, the utilization rate of the river remains extremely limited, estimated at less than 0.5 percent. As a result, the vast majority of its water resources flow directly into the Mediterranean Sea without providing any meaningful benefit.

Municipal Initiative and the Municipalities Consortium

Recognizing these realities and the significant responsibility entrusted to me upon assuming office as President of the coastal Municipality of Nahr Ibrahim—which enjoys a unique location along both the Ibrahim River and the Mediterranean Sea, sharing many characteristics with other communities across the Mediterranean basin—I launched an initiative to promote and enhance these natural resources.

This initiative was undertaken in collaboration with fellow mayors of municipalities located along the northern and southern sections of the Ibrahim River. It received unanimous support, leading to a series of meetings involving twelve municipalities beginning in 2005.

Together, we established the foundations for the revitalization of the Ibrahim River Valley through the creation of an entity known as the "Ibrahim River Valley Municipalities Consortium," an initiative that, although not formally recognized within existing state institutions, served as a collaborative framework for inter-municipal action.

The consortium adopted the following guiding principles for the comprehensive development of the Ibrahim River Valley in environmental, heritage, water, tourism, and socio-economic terms:

- *Recognize the Ibrahim River Valley as a strategic national resource that deserves comprehensive development and enhancement in the fields of*

olarak, su kaynaklarının büyük çoğunluğu herhangi bir anlamlı fayda sağlamadan doğrudan Akdeniz'e akmaktadır.

Belediyesel Girişim ve Belediyeler Konsorsiyumu

Söz konusu bu gerçekleri ve İbrahim Nehri ile Akdeniz kıyısında eşsiz bir konuma sahip olan ve Akdeniz havzasındaki diğer topluluklarla birçok ortak özelliği paylaşan Nahr İbrahim Belediyesi'nin Başkanı olarak göreve başladığımda bana emanet edilen büyük sorumluluğu göz önünde bulundurarak, bu doğal kaynakları tanıtmak ve geliştirmek amacıyla bir girişim başlattım.

Bu girişim, İbrahim Nehri'nin kuzey ve güney kesimlerinde yer alan belediyelerin belediye başkanlarıyla işbirliği içinde gerçekleştirildi. Girişim oybirliğiyle destek gördü ve 2005 yılından itibaren on iki belediyenin katıldığı bir dizi toplantının yapılmasına olanak sağladı.

Birlikte, "İbrahim Nehri Vadisi Belediyeler Konsorsiyumu" adıyla bilinen bir oluşum kurarak İbrahim Nehri Vadisi'nin yeniden canlandırılması için temelleri attık. Bu girişim, mevcut devlet kurumları tarafından resmi olarak tanınmasa da, belediyeler arası işbirliği için bir çerçeve işlevi gördü.

Konsorsiyum, İbrahim Nehri Vadisi'nin çevre, miras, su, turizm ve sosyo-ekonomik açıdan kapsamlı bir şekilde geliştirilmesi için bir dizi kılavuz ilkeleri benimsedi:

- İbrahim Nehri Vadisi'ni, su yönetimi, hidroelektrik enerji, kültürel miras, turizm ve çevre koruma alanlarında kapsamlı bir geliştirme ve iyileştirme çalışmasını hak eden stratejik bir ulusal kaynak olarak kabul etmek.
- Projenin hayata geçirilmesi için gerekli çalışmaların yürütülmesini sağlamak ve desteklemek.
- Nehrin her iki kıyısı boyunca turizm ve çevre yatırımlarını teşvik etmek.
- Nehir koridoru boyunca kültürel ve miras festivallerini desteklemek.

water management, hydroelectric energy, heritage, tourism, and environmental protection.

- *Pursue and support the necessary studies required for project implementation.*
- *Encourage tourism and environmental investments along both banks of the river.*
- *Promote cultural and heritage festivals throughout the river corridor.*
- *Advocate for the rehabilitation and expansion of the road network extending from Nahr Ibrahim to the highlands of Byblos and Keserwan.*
- *Clean, rehabilitate, and protect the riverbed and its surrounding areas.*
- *Coordinate with relevant authorities to preserve and restore archaeological sites located along the riverbanks.*
- *Organize awareness campaigns, studies, seminars, and media initiatives to highlight the river's developmental, cultural, environmental, and tourism value.*
- *Review and align municipal decisions with the master plans issued by the Directorate General of Urban Planning for each municipality adjacent to the river.*
- *Advocate for the implementation of effective measures to prevent encroachments on the riverbanks and combat pollution caused by industrial waste and untreated sewage discharges, which pose a severe threat to this national resource.*
- *Require institutions and businesses located near the river to maintain landscaping, ensure cleanliness, and protect environmental quality.*

- Nahr İbrahim'den Byblos ve Keserwan yaylalarına uzanan yol ağının rehabilitasyonu ve genişletilmesini savunmak.
- Nehir yatağını ve çevresini temizlemek, rehabilite etmek ve korumak.
- Nehir kıyıları boyunca yer alan arkeolojik alanları korumak ve restore etmek için ilgili makamlarla koordinasyon sağlamak.
- Nehrin kalkınma, kültür, çevre ve turizm açısından değerini vurgulamak amacıyla farkındalık kampanyaları, araştırmalar, seminerler ve medya girişimleri düzenlemek.
- Belediye kararlarını gözden geçirip, nehre komşu her belediye için Kentsel Planlama Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan ana planlarla uyumlu hale getirmek.
- Nehir kıyılarına izinsiz yerleşimlerin önlenmesi ve bu ulusal kaynağa ciddi bir tehdit oluşturan endüstriyel atıklar ile arıtılmamış kanalizasyon deşarjlarının neden olduğu kirlilikle mücadeleye yönelik etkili önlemlerin alınmasını savunmak.
- Nehir yakınında bulunan kurum ve işletmelerden peyzaj bakımını yapmalarını, temizliği sağlamalarını ve çevre kalitesini korumalarını talep etmek.

Bu hedefleri ele almak ve ilgili kurum ve yetkililerle işbirliğini başlatmak amacıyla çok sayıda toplantı düzenlendi. Bu çabalar, sonraki yıllarda aşağıdakiler de dahil olmak üzere birçok önemli başarıya öncülük etti.

Numerous meetings followed to address these objectives and initiate cooperation with relevant institutions and authorities. These efforts resulted in several significant achievements during the subsequent years, including:

A. Development of a Topographic Map

A topographic map covering a one-kilometer-wide corridor along the entire river course was completed at a scale of 1:1,000 in cooperation with the Geographic Affairs Directorate of the Lebanese Armed Forces. This map was designed to facilitate future studies and planning initiatives for the Ibrahim River Valley.

B. Launch of the Jannah Dam Project

A feasibility study was initiated for the construction of a dam in the Jannah area, located at an elevation of approximately 720 meters above sea level.

The dam was designed with an initial storage capacity of 40 million cubic meters, with the potential for future expansion to approximately 60 million cubic meters.

The project was intended to provide water supplies and hydroelectric power for the region, with engineering studies conducted by Khatib & Alami Engineering Consultants.

C. Cooperation with IDAL to Promote Investment

A significant partnership was established with the Investment Development Authority of Lebanon (IDAL) to encourage investment in the Ibrahim River Valley.

Several meetings were held, accompanied by field visits to the river and its surrounding historical landmarks.

IDAL secured the approval of the Prime Minister for an investment development plan for the Ibrahim River Valley, consisting of the following phases:

Phase One

Conduct a comprehensive survey of the targeted development area, including archaeological sites, environmental assets, and natural landscapes.

A. Topografik Haritanın Hazırlanması

Lübnan Silahlı Kuvvetleri Coğrafi Müdürlüğü ile işbirliği içinde, nehrin tüm seyri boyunca uzanan bir kilometre genişliğindeki koridoru kapsayan 1:1.000 ölçekli bir topografik harita hazırlanmıştır. Bu harita, İbrahim Nehri Vadisi'ne ilişkin gelecekteki çalışmalar ve planlama girişimlerini kolaylaştırmak amacıyla tasarlanmıştır.

B. Jannah Barajı Projesinin Başlatılması

Deniz seviyesinden yaklaşık 720 metre yükseklikte bulunan Jannah bölgesinde bir barajın inşası için bir fizibilite çalışması başlatılmıştır.

Baraj, başlangıçta 40 milyon metreküplük bir depolama kapasitesiyle tasarlanmış olup, gelecekte yaklaşık 60 milyon metreküpe kadar genişletilme potansiyeline sahiptir.

Proje, bölgeye su temini ve hidroelektrik enerji sağlamak amacıyla tasarlanmış olup, mühendislik çalışmaları Khatib & Alami Mühendislik Danışmanlık Şirketi tarafından yürütülmüştür.

C. Yatırımları Teşvik Etmek Amacıyla IDAL ile İşbirliği

İbrahim Nehri Vadisi'ne yatırımları teşvik etmek amacıyla Lübnan Yatırım Geliştirme Kurumu (IDAL) ile önemli bir ortaklık kurulmuştur.

Nehir ve çevresindeki tarihi yerlere yapılan saha ziyaretlerinin yanı sıra birkaç toplantı da gerçekleştirilmiştir.

IDAL, Başbakan'dan İbrahim Nehri Vadisi için aşağıdaki aşamalardan oluşan bir yatırım geliştirme planının onayını da almıştır:

Birinci Aşama

Arkeolojik alanlar, çevresel varlıklar ve doğal manzaralar da dahil olmak üzere, hedeflenen geliştirme alanı hakkında kapsamlı bir araştırma yürütmek.

Phase Two

Prepare and launch an international competition for the submission of proposals aimed at developing and showcasing the Ibrahim River Valley, with the winning proposal commissioned to prepare a detailed technical file covering infrastructure, public spaces, parks, and tourism facilities.

Phase Three

Conduct a comprehensive economic and technical assessment, including an analysis of strengths, weaknesses, opportunities, and constraints.

Phase Four

Address identified obstacles, estimate costs, and prepare appropriate tender documents.

İkinci Aşama

İbrahim Nehri Vadisi'nin geliştirilmesi ve tanıtılmasına yönelik tekliflerin sunulması için uluslararası bir yarışma hazırlamak ve başlatmak; kazanan teklife, altyapı, kamusal alanlar, parklar ve turizm tesislerini kapsayan ayrıntılı bir teknik dosya hazırlama görevi vermek.

Üçüncü Aşama

Güçlü ve zayıf yönlerin, fırsatların ve kısıtlamaların analizini de içeren kapsamlı bir ekonomik ve teknik değerlendirme yapılmalıdır.

Dördüncü Aşama

Tespit edilen engellerin üstesinden gelinmesi, maliyet tahminlerinin yapılması ve uygun ihale belgelerinin hazırlanması.

Beşinci Aşama

İbrahim Nehri Vadisi'nin kültürel, çevresel, turizm ve ekonomik potansiyeli konusunda yatırımcıların farkındalığını artırmak amacıyla bir tanıtım ve iletişim kampanyası yürütülmesi.

D. Akademik İşbirliği

Kaslik'teki Holy Spirit Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Mimarlık Fakültesi ile değerli bir akademik ortaklık kuruldu.

Bu işbirliği kapsamında, Dekan Dr. Alex Morkos'un gözetiminde düzenlenen akademik atölye çalışmaları aracılığıyla Zubaida Kemerleri ve Roma Köprüsü üzerine araştırmalar başlatıldı; araştırma sonuçlarının daha sonraki bir aşamada duyurulması planlanmaktadır.

İbrahim Nehri Vadisi Belediyeler Konsorsiyumu'nun faaliyetleri, nehrin ve kaynaklarının geliştirilmesinde konsorsiyumun stratejik önemini açıkça ortaya koymaktadır. Gelecekteki projelerin hayata geçirilebilmesi için devletin anlamlı bir destek sağlayacağı umulmaktadır.

Phase Five

Implement a promotional and communication campaign to raise investor awareness regarding the cultural, environmental, tourism, and economic potential of the Ibrahim River Valley.

D. Academic Cooperation

A valuable academic partnership was established with the Faculty of Fine Arts and Architecture at the Holy Spirit University of Kaslik.

As part of this collaboration, studies on the Zubaida Arches and the Roman Bridge were initiated through academic workshops supervised by Dean Dr. Alex Morkos, with the findings to be announced at a later stage.

Project Implementation and Subsequent Suspension

The activities of the Ibrahim River Valley Municipalities Consortium clearly demonstrate its strategic importance in promoting the development of the river and its resources. It is hoped that the state will provide meaningful support to enable the implementation of future projects.

The consortium's efforts culminated in a meeting with the then President of the Republic, General Émile Lahoud, who expressed strong interest in the resources of the Ibrahim River Valley and directed the launch of studies related to the Jannah Dam project.

With an initial storage capacity of 40 million cubic meters, the dam was intended to provide irrigation and drinking water to numerous regions, extending as far as the capital city of Beirut. It was also designed to generate hydroelectric power sufficient to supply approximately half of Mount Lebanon Governorate.

The project's studies were completed by a leading national engineering consultancy with the support of specialized international firms.

A construction tender was subsequently awarded, and implementation began in 2010.

Konsorsiyumun çabaları, dönemin Cumhurbaşkanı General Émile Lahoud ile yapılan bir toplantıyla sonuçlandı; Cumhurbaşkanı, İbrahim Nehri Vadisi'nin kaynaklarına büyük ilgi gösterdi ve Cennet Barajı projesiyle ilgili çalışmaların başlatılmasını talimat verdi.

Başlangıçta 40 milyon metreküplük depolama kapasitesine sahip olan baraj, başkent Beyrut'a kadar uzanan çok sayıda bölgeye sulama ve içme suyu sağlamayı amaçlıyordu. Ayrıca, Lübnan Dağı İli'nin yaklaşık yarısına yetecek kadar hidroelektrik enerji üretmek üzere tasarlanmıştı.

Projenin etütleri, uzman uluslararası firmaların desteğiyle önde gelen ulusal bir mühendislik danışmanlık şirketi tarafından tamamlandı.

Ardından inşaat ihalesi sonuçlandı ve uygulama 2010 yılında başladı.

2019 yılına kadar projeye yaklaşık 200 milyon ABD doları yatırım yapılmıştı. Ancak, siyasi anlaşmazlıklar ve 2019'da Lübnan'ı etkileyen ciddi mali krizin birleşimi nedeniyle inşaat çalışmaları askıya alındı.

Çalışmaların durdurulduğu sırada, projenin tamamlanması ve Beyrut'a su kaynaklarının ulaştırılması, aynı zamanda yaklaşık 300 megavatlık hidroelektrik üretim kapasitesinden yararlanılması için yaklaşık 100 milyon ABD doları daha gerekliydi.

Bu kapasite, özellikle ülkenin devam eden enerji krizi sırasında, Lübnan Dağı çevresindeki yerleşimlerin neredeyse yarısına enerji sağlayarak Lübnan'ın elektrik kıtlığının giderilmesine önemli ölçüde katkıda bulunacaktı.

Bu deneyim, bir belediyenin —ya da belediyeler konsorsiyumunun— çevredeki doğal kaynakların stratejik bir şekilde geliştirilmesi yoluyla topluma hizmet etmek için neler başarabileceğinin çarpıcı bir örneğidir.

Aynı zamanda, sosyal güvenliği, kalkınma sürecini ve ekonomik istikrarı zedeleyebilecek siyasi ihmal ve kötü yönetimin olumsuz sonuçlarını

By 2019, approximately USD 200 million had been invested in the project. However, construction was suspended due to a combination of political disputes and the severe financial crisis that affected Lebanon beginning in 2019.

At the time work was halted, approximately USD 100 million remained necessary to complete the project and enable the delivery of water resources to Beirut, while also harnessing its hydropower generation capacity of approximately 300 megawatts.

This capacity would significantly contribute to addressing Lebanon's electricity shortages by supplying energy to nearly half of Mount Lebanon Governorate, particularly during the country's ongoing energy crisis.

This experience represents a compelling example of what a municipality—or a consortium of municipalities—can achieve in serving communities through the strategic development of surrounding natural resources.

At the same time, it highlights the unfortunate consequences of political neglect and mismanagement, which can undermine social security, developmental progress, and economic stability.

Bitki Atıklarına Dayalı Kar Temizleme Formülasyonu ile Yeşil Döngüsel Ekonomi

Green Circular Economy through a Plant-Waste–Based Snow-Removal Formulation

Zeynab Keykhosravi
Tahran Belediyesi / *Municipality of Tehran*

Giriş

Son yıllarda, dünyanın dört bir yanındaki büyük metropoller, kentsel çevre yönetimi ve iklim değişikliğine uyum konusunda giderek artan zorluklarla karşı karşıya kalmıştır. Kışın kar ve buz ile mücadele, kamu güvenliğini, altyapı performansını ve çevre sağlığını doğrudan etkileyen belediye hizmetlerinin temel bileşenlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Dünyanın birçok şehrinde, kar temizleme çalışmaları esas olarak kum ve tuz serpilmesine dayanmaktadır. Bu yöntemler kısa vadede etkili olsa da, önemli çevresel ve ekonomik sonuçlar doğurmaktadır. Kış bakım çalışmalarında tuzun yaygın kullanımı, toprağın tuzluluk oranını artırır, toprak yapısını bozar, toprak verimliliğini azaltır ve kentsel bitki örtüsüne zarar verir. Öte yandan tuz, asfalt, yol yüzeyleri ve metal tesisatlar dahil olmak üzere kentsel altyapının korozyonunu hızlandırarak, caddeler ve kamu tesisleri için daha fazla bakım ve onarım maliyetine yol açar. Ayrıca, tuzun kentsel yüzey akışına karışması, yüzey ve yeraltı su kaynaklarını kirletebilir ve uzun vadede su kalitesini olumsuz etkileyebilir.

Kum, toprak için daha az risk oluşturmakla birlikte, başka sorunlara yol açmaktadır. Sokaklarda biriken kum, kentsel drenaj ağlarını tıkayabilir, havadaki partikül madde miktarını artırabilir ve fırtına

Introduction

In recent decades, major metropolitan areas around the world have faced escalating challenges related to urban environmental management and adaptation to climate change. Winter snow and ice management is considered as one of the key components of municipal services that directly affects public safety, infrastructure performance, and environmental health. In many cities around the world, snow-removal operations rely primarily on the application of sand and salt. Although these methods are effective in the short term, they impose substantial environmental and economic consequences. Widespread use of salt in winter maintenance operations increases soil salinity, degrades soil structure, reduces soil fertility, and damages urban vegetation. In the other hand salt accelerates the corrosion of urban infrastructure—including asphalt, road surfaces, and metal installations—leading to more maintenance and repair costs for streets and public facilities. Moreover, the transport of salt into urban runoff can contaminate surface and groundwater resources, negatively affecting water quality over the long term.

While sand poses fewer direct risks to soil, it introduces other challenges. Accumulated sand on streets can clog urban drainage networks, increase airborne particulate matter, and raise the cost of post-storm

sonrası sokak temizliği maliyetlerini yükseltebilir. Ayrıca, yüzey akışıyla taşınan kum ve tuzun birleşimi, şehri çevreleyen doğal ekosistemleri olumsuz etkileyebilir. Sonuç olarak, kar ve buz yönetimi için sürdürülebilir ve çevreye duyarlı alternatifler geliştirmek, modern kentsel yönetim için hayati bir öncelik haline gelmiştir.

Bu alandaki yenilikçi yaklaşımlardan biri, doğal ve yenilenebilir kaynakların, özellikle de kentsel yeşil alanların bakımı sırasında ortaya çıkan bitki artıkları kullanımına yönelmektir. Büyük şehirlerde, ağaç ve çalıların yıllık budama işlemleri sonucunda, genellikle atık olarak bertaraf edilen önemli miktarda biyokütle ortaya çıkmaktadır. Bu malzemenin işlevsel ürünlere dönüştürülmesi, sadece çevresel baskıyı azaltmakla kalmaz, aynı zamanda ekonomik katma değer de yaratır. Bu yaklaşım, mevcut kentsel kaynakların atık haline gelmek yerine üretim ve tüketim döngülerine yeniden entegre edildiği yeşil döngüsel ekonomi modeli çerçevesinde değerlendirilebilir.

Bu çalışma, kar ve buzun temizlenmesi için bitki atıklarına dayalı formülasyonlar tasarlamak ve değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

street cleaning. Furthermore, the combination of sand and salt carried by runoff can adversely affect natural ecosystems surrounding the city. Consequently, developing sustainable and environmentally sound alternatives for snow and ice management has become a critical priority for modern urban management.

One of the innovative approaches in this field is the use of natural and renewable resources, particularly plant residues generated through urban green-space maintenance. In large cities, annual pruning of trees and shrubs produces a substantial volume of biomass that is often discarded as waste. Transforming this material into functional products can not only reduce environmental pressure but also generate economic added value. This approach falls within the framework of the green circular-economy model, in which available urban resources are reintegrated into production and consumption cycles instead of becoming waste.

The present study was conducted with the aim of designing and evaluating plant-waste–based formulations for snow and ice removal. By integrating environmental science, urban management, and simple technologies, this research sought to develop a

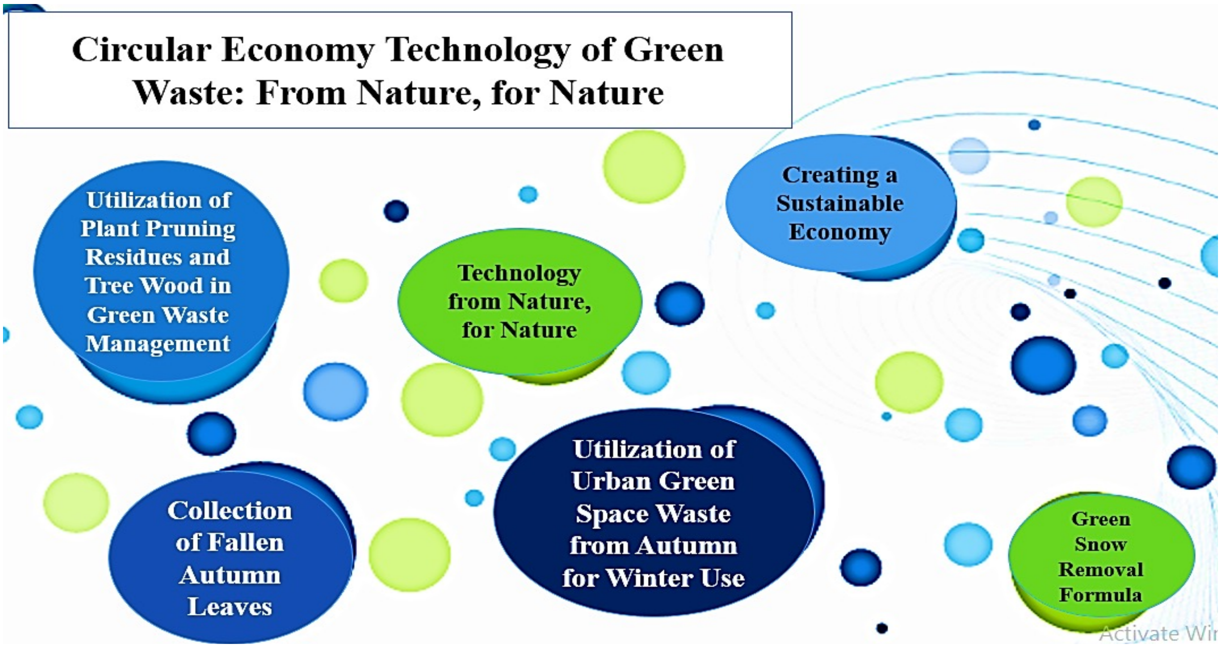

Figure 1. Transition from Traditional to Green Snow-Removal Formulations

Çevre bilimi, kentsel yönetim ve basit teknolojileri bir araya getiren bu araştırma, kış aylarında yüzeylerin işlenmesi için sürdürülebilir bir yöntem geliştirmeyi amaçlamıştır. Proje, ilk kez Tahran Belediyesi bünyesinde tasarlanmış ve uygulanmıştır. 2024 yılında başlatılan proje, araştırma ve pilot aşamalarından geçerek 2025 yılında operasyonel uygulamaya geçmiştir. 2026 yılında, proje, Tahran Belediyesi'nin 20. Bölgesi'ndeki (Shahr-e Rey) Modernizasyon ve İdari Dönüşüm Merkezi tarafından belediye bazında en iyi yeniliklerden biri olarak kabul edilmiştir. Bu projenin deneyimleri ve sonuçları, dünya çapındaki diğer büyük şehirler tarafından benimsenebilecek pratik bir model sunmaktadır.

Malzemeler ve Yöntemler

Bu projenin temel amacı, doğal malzemeler ve bitki artıkları kullanılarak çevre dostu kar eritici formülasyonlar tasarlamak ve değerlendirmektir. Proje, rutin kentsel yeşil alan yönetimi sırasında bol miktarda üretilen ve kolayca geri dönüştürülebilen malzemelerin (Tablo 1) —özellikle ağaç ve çalıların budama atıkları— kullanılmasına odaklanmıştır. Başlıca bitki bazlı bileşenler arasında biberiye, selvi, ateş dikeni, talaş, odun külü ve narenciye kabukları yer almıştır.

Gerekli malzemeyi elde etmek için bitki artıkları önce oda sıcaklığında veya bazı durumlarda 50 °C'lik bir fırında kurutularak ardından öğütüldü.

sustainable method for winter surface treatment. The project was designed and implemented for the first time within the framework of Tehran Municipality. Initiated in 2024, the project progressed through research and pilot phases and entered operational deployment in the year 2025. In 2026, it was recognized as one of the top municipal innovations by the Center for Modernization and Administrative Transformation of Tehran Municipality in District 20 (Shahr-e Rey). The experience and outcomes of this project offer a practical model that can be adopted by other major cities worldwide.

Materials and Methods

The primary objective of this project was to design and evaluate eco-friendly snow-melt formulations using natural materials and plant residues (Figure 2). The project focused on utilizing materials (Table 1) that are abundantly produced during routine urban green-space management—specifically pruning residues of trees and shrubs—and can be readily recycled. The main plant-based components included rosemary, cypress, pyracantha, wood chips, wood ash, and citrus peels.

For material preparation, the plant residues were first dried either at ambient temperature or, in some cases, in an oven at 50 °C, and subsequently ground. Wood ash was produced by burning wood chips, and in certain experiments, by-products from the distillation of aromatic plants were also examined. To enhance the

Table 1. Urban Green Waste Materials Used in the Development of the Green Snow-Removal Formulation

ROW	PLANT NAME (WASTE SOURCE)	MATERIAL NATURE	TESTING METHOD
1	Rosemary	Powder	Grinding Mill
2	Rosemary	Liquid Extract	Distillation Unit
3	Silver Cypress	Powder	Grinding Mill
4	Silver Cypress	Liquid Extract	Distillation Unit
5	Orange Peel	Powder	Grinding Mill
6	Orange Peel	Liquid Extract	Distillation Unit
7	Pyracantha	Powder	Grinding Mill
8	Tree Trunk and Branch Residues	Wood Chips	Chipping Machine
9	Wood	Ash	(Not Applicable)
10	Sand	Sand	(Not Applicable)

Figure 2. Utilization Process of Pruning Waste from Urban Green Spaces

Odun külü, odun yongalarının yakılmasıyla üretildi ve bazı deneylerde aromatik bitkilerin damıtılmasından elde edilen yan ürünler de incelendi. Formülasyonların performansını artırmak için, potasyum klorür tuzu, sirke ve kum gibi ekolojik olarak uyumlu bileşenler, aşamalı bir optimizasyon süreciyle çeşitli oranlarda formülasyona dahil edildi. Hammaddelerin hazırlanmasının ardından, ilk olarak on bir formülasyon geliştirildi ve Tahran'ın yeşil alanlarında kış koşulları altında test edildi.

Bileşenlerin ilk sonuçları ve performans analizine dayanarak, seçilen üç formülasyon daha sonra laboratuvar koşullarında optimize edildi. Bu aşamada, en etkili ve çevresel açıdan en istikrarlı kombinasyonu belirlemek amacıyla malzemelerin bileşen oranları, parçacık boyutu ve nem içeriği değerlendirildi. Formülasyonların performansını değerlendirmek üzere, 2024 kışında Tahran'ın en soğuk bölgelerinden biri olan Lavasanat koridoru boyunca saha deneyleri gerçekleştirildi. Formülasyonlar, kum ve tuz uygulaması dahil olmak üzere geleneksel kar temizleme yöntemleriyle karşılaştırıldı. Değerlendirme kriterleri arasında

performance of the formulations, additional eco-compatible components—including potassium chloride salt, vinegar, and sand—were incorporated in various proportions through a stepwise optimization process. After preparation of the raw materials, an initial set of eleven formulations was developed and tested under winter conditions in the green-space areas of Tehran.

Based on the initial results and performance analysis of the components, three selected formulations were subsequently optimized under laboratory conditions. At this stage, the proportion of ingredients, particle size, and moisture content of the materials were evaluated to identify the most effective and environmentally stable combination. To assess the performance of the formulations, field experiments were conducted during the winter of 2024 along the Lavasanat corridor in Tehran, one of the coldest regions of the city. The formulations were compared with conventional snow-removal methods, including sand and salt application. The evaluation criteria included the rate of snow and ice melting, the persistence of the materials on the surface, and their potential environmental impacts on the surrounding area.

kar ve buzun erime hızı, malzemelerin yüzeyde kalma süresi ve çevreye olası çevresel etkileri yer aldı.

Çıktılar

Bu çalışmanın sonuçları, bitki kaynaklı kentsel biyokütleden elde edilen çevre dostu buz çözücü formülasyonların, kışın yol bakım çalışmalarının verimliliğini önemli ölçüde artırabileceğini göstermektedir. Saha değerlendirmeleri, biyo-bazlı buz çözücülerin uygulanmasının, geleneksel tuz-kum karışımına kıyasla toplam malzeme tüketimini yaklaşık %40 oranında azalttığını doğrulamıştır. Mutlak rakamlarla ifade edildiğinde, yıllık malzeme kullanımı yaklaşık 35.000 tondan 21.000 tona düşmekte ve bu da kentsel çevreye giren kimyasal yüklerin doğrudan azalmasına yol açmaktadır (Tablo 2).

Ekonomik açıdan bakıldığında, işletme ve ikincil maliyetlerin karşılaştırmalı değerlendirmesi, geleneksel yöntemin yıllık yaklaşık 3,1 milyon ABD doları gerektirdiğini, yeşil formülasyonun ise yaklaşık 1,9 milyon ABD doları gerektirdiğini göstermektedir. Bu maliyet azalması, aşındırıcı olmayan

Outcomes

The results of this study demonstrate that green de-icing formulations derived from plant-based urban biomass can substantially enhance the efficiency of winter road maintenance operations. Field evaluations confirmed that the application of bio-based de-icers reduces total material consumption by approximately 40% compared with the conventional salt–sand mixture. In absolute terms, annual material uses decreases from nearly 35,000 tons to about 21,000 tons, resulting in a direct reduction of chemical loads entering the urban environment (Table 2).

From an economic perspective, the comparative assessment of operational and secondary costs indicates that the conventional method requires approximately 3.1 million USD[1] per year, whereas the green formulation entails around 1.9 million USD. This reduction, combined with lower road and infrastructure deterioration due to non-corrosive materials, leads to an overall decline of up to 50% in total winter maintenance expenditures. Moreover, eliminating large-scale salt application helps preserve soil quality, urban vegetation, and stormwater systems, ultimately reducing long-term ecological rehabilitation costs.

Table 2. Comparison of Performance and Estimated Economic Costs between the Conventional (Sand–Salt) Method and the New Plant-Based Snow-Removal Formulation

Indicator	Conventional Method (Salt–Sand Mix)	Green De-icing Formulation (Plant-Based Biomass)
Packaging & Storage	Requires large-scale monthly supply (approx. 3,000–4,000 tons). High salt demand and significant storage/transportation cost.	Lightweight, biodegradable blends. Easier handling and storage. Reduces total material volume by approx. 40%.
Estimated Annual Consumption (Tehran)	Approx. 35,000 tons of salt–sand mixture per winter season.	Approx. 21,000 tons, representing a reduction of nearly 14,000 tons annually.
Direct Annual Costs	Approx. 5.3 billion IRR.	Approx. 3.2 billion IRR, equivalent to a 35–40% reduction.
Indirect Costs (Environmental & Infrastructure Impacts)	Soil salinity increase, vegetation damage, and high rehabilitation costs (approx. 6 billion IRR/year).	Biodegradable and chemically neutral. Reduces environmental and maintenance expenditures by up to 50%.
Total Annual Savings	–	3–4 billion IRR in direct savings + 50% reduction in ecological and infrastructure-related costs.

1 USD to IRR 1:1680000

Table 3 – Comparative assessment of key indicators for the conventional and new (plant-based) snow-removal formulations in Tehran Municipality

Green Formulation	Conventional Method	Indicator
approximately 50–70 g/m²	approximately 100 g/m²	Material consumption
about 0.5–0.7 tons per kilometer	about 1 ton per kilometer	Material usage per kilometer of roadway
approximately 18,000–22,000 tons	approximately 30,000–40,000 tons	Annual material consumption
approximately 2–3 million USD	approximately 4–7 million USD	Total annual cost
very low	high	Infrastructure damage
minimal	severe	Environmental impact

malzemeler sayesinde yol ve altyapıdaki bozulmanın azalmasıyla birleştiğinde, kış bakım harcamalarında toplamda %50'ye varan bir tasarruf sağlamaktadır. Ayrıca, büyük ölçekli tuz uygulamasının ortadan kaldırılması, toprak kalitesinin, kentsel bitki örtüsünün ve yağmur suyu sistemlerinin korunmasına yardımcı olarak sonuçta uzun vadeli ekolojik rehabilitasyon maliyetlerini azaltır.

Collectively, these quantitative indicators confirm that green de-icing formulations produced from urban plant waste can serve as an effective strategy for urban climate mitigation, supporting the principles of circular economy, reducing operational inputs, lowering fiscal burdens, and minimizing environmental impacts associated with winter maintenance practices in large metropolitan areas such as Tehran.

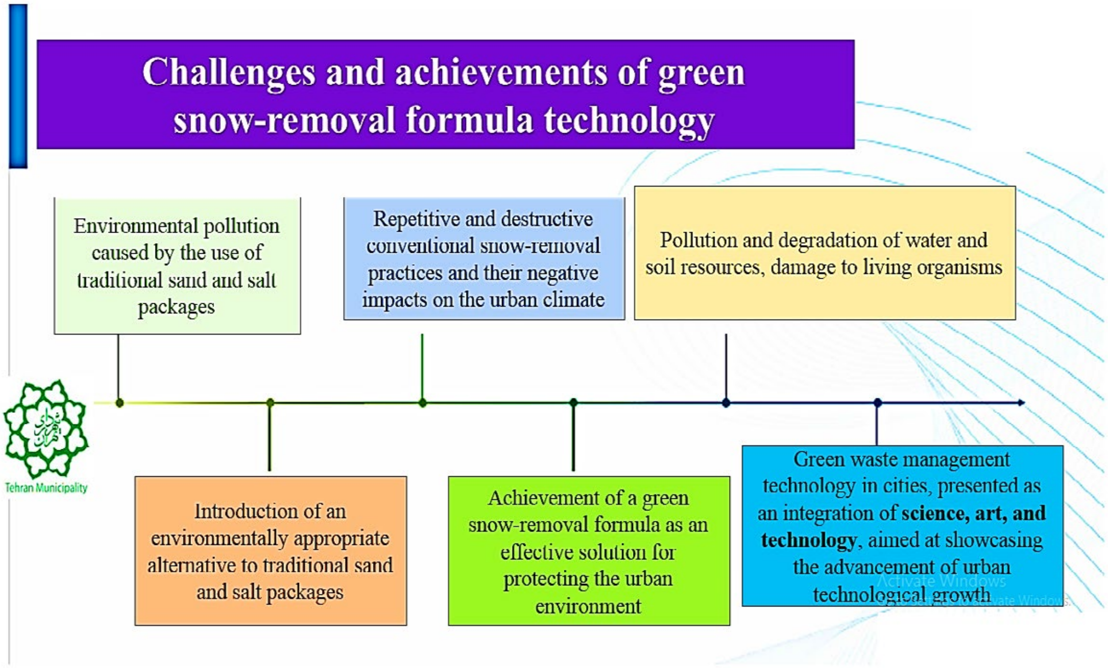

Figure 3. The environmental impact comparison between conventional and the new formulations in Tehran Municipality.

Toplu olarak değerlendirildiğinde, bu nicel göstergeler, kentsel bitki atıklarından üretilen çevre dostu buz çözücü formülasyonların, Tahran gibi büyük metropollerde kış bakım uygulamalarıyla ilişkili çevresel etkileri en aza indirirken, döngüsel ekonomi ilkelerini destekleyerek, işletme girdilerini azaltıp mali yükleri hafifleten ve kentsel iklim değişikliğinin etkilerini hafifletmeye yönelik etkili bir strateji işlevi görebileceğini doğrulamaktadır.

Sonuç

Karşılaştırmalı değerlendirme sonuçları, çevre dostu kar temizleme formülasyonunun malzeme tüketimini ve operasyonel gereksinimleri önemli ölçüde azalttığını göstermektedir. Uygulama oranı geleneksel yöntemdeki 210 g/m²'den 50–70 g/m²'ye düşerken, kilometre başına operasyonel ihtiyaç yaklaşık 1 tondan 0,3–0,5 tona gerilemiştir. Metropol ölçeğinde bu azalma, Tahran Belediyesi'nin yıllık ihtiyacını 30.000–40.000 ton geleneksel malzemeden yaklaşık 13.000–18.000 tona düşürerek yıllık tüketimde %40–55'lik bir azalma sağlamaktadır.

Ekonomik açıdan bakıldığında, şehir genelinde kış bakımının toplam maliyeti, geleneksel uygulamalarda 7–9 milyon ABD dolarından 3–4 milyon ABD dolarına geriledi. Bu, 4–5 milyon ABD doları tutarında doğrudan tasarruf anlamına gelmekte olup, işletme maliyetlerinde %50–60'lık bir azalmaya denk gelmektedir. Çevresel açıdan, tuz kullanımına bağlı olumsuz etkilerin şiddeti — toprak tuzlanması, bitki örtüsüne verilen zarar ve ekolojik stres dahil — "yüksek" seviyeden "göz ardı edilebilir" seviyeye düşmüştür. Altyapı hasarı da benzer şekilde "yüksek" seviyeden "çok düşük" seviyeye düşmüştür.

2024 ile 2026 yılları arasında yürütülen bu projenin uygulama deneyimi, bitkisel biyokütlenin döngüsel ekonomi çerçevesi içinde değerlendirilmesinin Tahran'ın iklim direncini önemli ölçüde artırabileceğini, aynı zamanda kentsel yönetimde daha sürdürülebilir politikalar için bir zemin oluşturabileceğini ve hem çevresel hem de ekonomik maliyetleri azaltabileceğini göstermektedir.

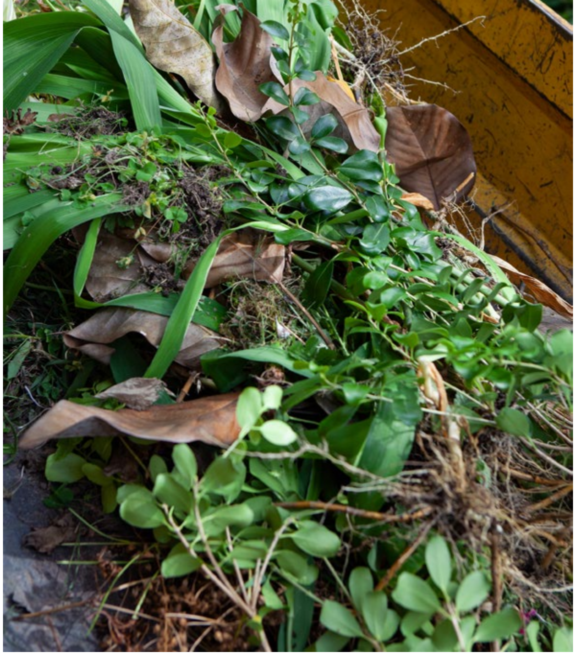

Conclusion

The comparative evaluation results indicate that the green snow-removal formulation substantially reduces material consumption and operational requirements. The application rate decreased from 210 g/m² in the conventional method to 50–70 g/m², while the operational demand per kilometer declined from approximately 1 ton to 0.3–0.5 tons. At the metropolitan scale, this reduction lowers the annual requirement of Tehran Municipality from 30,000–40,000 tons of conventional materials to approximately 13,000–18,000 tons, representing a 40–55% decrease in yearly consumption.

From an economic perspective, the total cost of winter maintenance across the city declined from 7–9 million USD under conventional practices to 3–4 million USD. This corresponds to a direct saving of 4–5 million USD, equivalent to a 50–60% reduction in operational costs. Environmentally, the severity of negative impacts associated with salt use—including soil salinization, vegetation damage, and ecological stress—was reduced from a "high" level to "negligible." Infrastructure damage similarly decreased from "high" to "very low."

The implementation experience of this project between 2024 and 2026 demonstrates that utilizing plant biomass within a circular-economy framework can significantly strengthen the climate resilience of Tehran, while also providing a foundation for more sustainable policies in urban management and reducing both environmental and economic costs.

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hasan Uslu ile Röportaj

Interview with Prof. Dr. Hasan Uslu, Rector of Niğde Ömer Halisdemir University

Öncelikle sizi biraz daha yakından tanıyabilir miyiz? Akademik kariyerinizden üniversite yönetimine uzanan yolculuğunuzda dönüm noktası diyebileceğiniz deneyimler neler oldu?

1980 Niğde doğumluyum. Lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimlerimi İstanbul Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Kimya Mühendisliği Bölümünde tamamladım. 2007 yılında araştırma görevlisi olarak başladığım akademisyenlik mesleğime 2017 yılından itibaren profesör olarak devam ediyorum. 2019 yılında başladığım Üniversitemizin Mühendislik Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümündeki öğretim üyeliği görevimle birlikte aynı bölümde akademik çalışmalarıma da devam ediyorum. İstanbul'da üniversitelerde rektör yardımcılığı, dekanlık, meslek yüksekokulu müdürlüğü, senato üyeliği gibi birçok idari görevde bulundum. Akademik çalışmalarım kapsamında, ilk kez 2019 yılında olmak üzere yedi yıl üst üste dünyanın en etkili bilim insanları listesinde yer alma başarısını gösterdim. 2021 yılında başladığım Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Rektörlüğü görevime, 2025 yılı Aralık ayında yeniden atanarak devam ediyorum.

Prof. Dr. Hasan Uslu

Yerel yönetimlerin iklim değişikliği, su stresi ve çevresel sürdürülebilirlik gibi konularda daha etkin rol alabilmesi için üniversiteler nasıl katkı sunabilir?

Bilindiği üzere yerel yönetimler kuraklık, sel ve su temini sorunları gibi iklim değişikliğinin etkilerinin doğrudan hissedildiği meselelerle ilgilenen kurumlardır. Üniversitelerin bu meseleye temel katkısı ise, yerel yönetimlere yalnızca teknik raporlar sunmak değil, aynı zamanda çevre politikalarının bilimsel temelde oluşturulmasına uzun vadeli bilimsel rehberlik sağlamaktır. Zira yükseköğretim kurumları, farklı disiplinlerdeki bilgi birikimini bir araya getirerek kentlerin bahsettiğimiz alanlardaki kırılganlıklarını araştırabilir, su kaynaklarından tarım ve halk sağlığına kadar kentsel yaşam üzerindeki etkileri inceleyen araştırmalar yürütebilir. Böylece elde edilen bilimsel bulgular, yerel yönetimlerin kısa vadeli ihtiyaçlarının ötesinde şehrin uzun vadeli gelişme politikalarına yön verebilecektir.

First of all, could you tell us a little more about yourself? What experiences would you describe as turning points in your journey, from your academic career to university administration?

I was born in Niğde in 1980. I completed my bachelor's, master's, and doctoral degrees in the Department of Chemical Engineering at the Faculty of Engineering, Istanbul University. I began my academic career as a research assistant in 2007 and have continued as a professor since 2017.

In 2019, I began serving as a faculty member in the Department of Food Engineering at our university's Faculty of Engineering, where I continue my academic work. I have held numerous administrative positions at universities in Istanbul, including vice rector, dean, director of a vocational school, and member of the university senate.

As part of my academic work, I have achieved the distinction of being listed among the world's most influential scientists for seven consecutive years, beginning in 2019. I was first appointed as Rector of

Üniversiteler aynı zamanda, doğa temelli çözümlerin geliştirilmesi ve pilot uygulamaların kent ölçeğine uyarlanması süreçlerinde bilimsel danışmanlık sunabileceği gibi, eğitim programları ve ortak lisansüstü programlar aracılığıyla kurumsal kapasitenin geliştirilmesini katkı sunmayı da önemli bir sorumluluk olarak görmelidir. Böylece bilimsel bilgi, belediyenin karar alma kültürünün kalıcı bir parçası haline gelecektir. Biz bu doğrultuda, üniversite ile yerel yönetimler arasındaki ilişkinin tek yönlü bir bilgi aktarımı olmadığını düşünüyor ve karşılıklı öğrenmeye dayalı iş birliğini esas alıyoruz. Nitekim yerel yönetimler sahadaki deneyimlerini akademiye aktarırken, üniversiteler de bunları yenilikçi çözüm modellerine dönüştürmelidir. Bu etkileşimin hem ilgili konudaki bilimsel çalışmaların etkisini artıracağı hem de yerel politikaların bilimsel dayanağını güçlendireceği kanaatindeyim.

Özellikle kurak ve yarı kurak bölgelerde bulunan şehirler için doğa ile uyumlu şehir planlamasının önemini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Malumunuz kurak ve yarı kurak bölgelerde klasik şehircilik yaklaşımı artık geçerliğini yitirmiş durumdadır. Geçirimsiz yüzeylerin artması, yüksek su ihtiyacına sahip peyzaj uygulamaları ve plansız yayılma, bir yandan su talebini artırırken diğer yandan taşkın ve sıcaklık risklerini de büyütmektedir. Bu çerçevede doğa ile uyumlu şehir planlaması, doğayı kentsel altyapının işlevsel bir bileşeni olarak kabul eder. Yağmur bahçeleri, geçirgen yüzeyler ve yeşil çatılar gibi araçlar, yağış suyunun yerinde tutulmasını ve kentsel sıcaklıkların dengelenmesini destekleme potansiyeline sahiptir. Özellikle Niğde gibi su stresi yüksek, kurak ve yarı kurak iklim özelliklerinin belirgin olduğu bölgelerde planlamanın mutlaka su bütçesine dayanması gerekmektedir. Diğer bir ifadeyle bir şehrin gelişme kararları yalnızca nüfus projeksiyonlarını değil, su kaynaklarının taşıma kapasitesini de esas almalıdır. Bu kapsamda peyzaj düzenlemelerinde kuraklığa dayanıklı yerel türler tercih edilmeli, içme suyu kalitesindeki suyun sulamada kullanılmasını azaltmak amacıyla yağmur suyu ve arıtılmış

Niğde Ömer Halisdemir University in 2021 and was reappointed to this position in December 2025.

How can universities help local governments play a more effective role in addressing issues such as climate change, water stress, and environmental sustainability?

As is well known, local governments are the institutions that deal with issues where the effects of climate change are directly felt, such as drought, flooding, and water supply problems. The fundamental contribution of universities to this issue is not merely to provide technical reports to local governments, but also to offer long-term scientific guidance for the development of environmental policies based on scientific principles.

This is because higher education institutions can bring together knowledge from various disciplines to investigate the vulnerabilities of cities in the areas mentioned and conduct research examining the impacts on urban life ranging from water resources to agriculture and public health.

Thus, the scientific findings obtained can guide the city's long-term development policies beyond the short-term needs of local governments.

Universities should also view it as an important responsibility not only to provide scientific consultation in the development of nature-based solutions and the adaptation of pilot projects to the urban scale but also to contribute to the development of institutional capacity through educational programs and joint graduate programs. In this way, scientific knowledge will become a permanent part of the municipality's decision-making culture.

In this regard, we believe that the relationship between universities and local governments is not merely a one-way transfer of information, and we prioritize collaboration based on mutual learning. Indeed, while local governments share their on-the-ground experiences with academia, universities should transform these into innovative solution models. I am convinced that this interaction will both enhance the impact of scientific research on the relevant topics and strengthen the scientific basis of local policies.

su gibi alternatif kaynaklar değerlendirilmelidir. Mesela Üniversitemizde, Bor Halil Zöhre Ataman Meslek Yüksekokulunda geliştirdiğimiz sistem ile yağmur ve atık sular arıtılmakta ve çevre sulama için kullanılmaktadır. Dolayısıyla doğa ile uyumlu planlama estetik bir tercih değil; su güvenliği, afet risklerinin azaltılması ve iklim uyumu açısından zorunlu bir yönetim ve planlama yaklaşımıdır. Ben bu vesileyle, geleceğin şehirlerini inşa edecek tüm paydaşların bu kritik hususları dikkate alarak stratejilerini belirlemeleri gerektiğini düşünüyorum.

Yerel yönetimler ile üniversiteler arasındaki bilimsel veriye dayalı iş birliğinin güçlendirilmesinde uluslararası ağlar ve COP gibi küresel iklim mutabakatlarının rolü nasıl daha etkin biçimde kullanılabilir?

Uluslararası iklim konferansları olan COP süreçleri ve küresel iklim ağları, dünya ölçeğindeki hedeflerin ve finansman önceliklerinin belirlendiği en önemli platformlardır. Ancak bu platformlardan gerçek anlamda yararlanılabilmesi, küresel hedeflerin yerel uygulamalara başarılı bir

How do you assess the importance of urban planning that is in harmony with nature, particularly for cities located in arid and semi-arid regions?

As you know, the traditional approach to urban planning is no longer valid in arid and semi-arid regions. The increase in impervious surfaces, landscaping practices with high water requirements, and unplanned urban sprawl are increasing water demand on the one hand, while also exacerbating flood and heat risks on the other. In this context, nature-based urban planning recognizes nature as a functional component of urban infrastructure. Tools such as rain gardens, permeable surfaces, and green roofs have the potential to support on-site retention of stormwater and help balance urban temperatures.

Particularly in regions like Niğde, where water stress is high and arid and semi-arid climate characteristics are pronounced, planning must be based on the water capacity. In other words, a city's development decisions must be based not only on population projections but also on the carrying capacity of its water resources. In this context, drought-tolerant native

şekilde dönüştürülmesiyle mümkündür. İşte bu noktada üniversitelerimiz, küresel vizyon ile yerel dinamikler arasında çok önemli bir köprü görevi görmelidir. Öyle ki yükseköğretim kurumları; Paris Anlaşması, ulusal katkı beyanları ve BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları kapsamındaki hedefleri, şehirlerimizin ihtiyaçlarına uygun teknik projelere dönüştürebilmelidir. Yerel yönetimlerimiz ise saha verisi, operasyonel kapasite ve vatandaş katılımı bakımından bu projelerin temel uygulayıcısı ve aktörüdür. Diğer bir ifadeyle, yerel yönetimler ve üniversiteler arasındaki bu güçlü iş birliklerinin COP platformlarına taşınmasıyla küresel iklim gündemi, yerelde hızla uygulanabilir yatırım ve politika araçlarına dönüşecektir. Bu bağlamda uluslararası platformlarda söz sahibi olmak isteyen tüm şehirlerimizin bu iş birliği modelini esas alması gerektiğini söyleyebiliriz.

Kent ormancılığı, yeşil altyapı ve arazi restorasyonu gibi uygulamaların şehirlerin yaşam kalitesine etkileri sizce yeterince anlaşılmış durumda mı?

Şurası bir gerçek ki bu uygulamaların önemi giderek daha fazla anlaşılmakta, ancak sağladıkları yararların henüz bütüncül biçimde değerlendirildiğini söylemek bu aşamada pek mümkün değildir. Zira kent ormancılığı çoğu zaman yalnızca ağaçlandırma, yeşil altyapı ise sadece peyzaj düzenlemesi olarak algılanmaktadır. Oysaki bu alanlar, şehirlerimizin iklim uyum altyapısının en önemli parçalarını ifade etmektedir. Kent ormanları ve yeşil alanlar karbon tutup sıcaklığı düşürürken, aynı zamanda insanlarımızın fiziksel aktivite olanaklarını artırarak ruh sağlığını ve sosyal etkileşimi de desteklemektedir. Ne var ki bu süreçte yalnızca yeşil alan miktarına bakmak da yeterli değildir. Alanların ekolojik kalitesi, kullanılan türlerin su ihtiyacı ve kentin hangi kesimlerine hizmet ettiği de titizlikle değerlendirilmelidir. Kısaca su stresi bulunan şehirlerde yüksek su tüketen peyzaj uygulamaları sürdürülebilir değildir. Arazi restorasyonu da yalnızca bir alanı yeşillendirmek demek değil, toprak sağlığının iyileştirilmesi ve yerel türlerin geri kazandırılması demektir. Bu nedenle kent ormancılığı ve yeşil altyapı projeleri ekolojiden

> *Yükseköğretim kurumları; Paris Anlaşması, ulusal katkı beyanları ve BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları kapsamındaki hedefleri, şehirlerimizin ihtiyaçlarına uygun teknik projelere dönüştürebilmelidir.*

> *Higher education institutions must be able to translate the goals outlined in the Paris Agreement, Nationally Determined Contributions (NDCs), and the UN Sustainable Development Goals into technical projects tailored to the needs of our cities.*

Verinin yalnızca proje döneminde değil, sürekli üretilmesi ve aynı metodolojiyle titizlikle izlenmesi ciddi ölçüde önem arz etmektedir

şehir planlamaya, çevre mühendisliğinden sosyal bilimlere kadar birçok alanın birlikte çalıştığı multidisipliner süreçler olarak ele alınmalıdır. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi olarak biz, geleceğin doğa dostu kampüslerini ve yaşam alanlarını inşa ederken bu çok disiplinli anlayışı kurumsal bir vizyon olarak uygulamaktayız.

Üniversitenizin biyoçeşitlilik alanında yürüttüğü araştırmalar nelerdir ve yerel yönetimler kentsel çevre direncini artırmak için bu çalışmalardan nasıl faydalanabilir?

Üniversitemiz, Akkaya Baraj Gölü ve çevresindeki ekosistemlerle yakın ilişki içinde bulunan oldukça özel bir konuma sahiptir. Çok sayıda kuş türü için beslenme ve üreme ortamı oluşturan, özellikle nesli tehlike altında bulunan türlerin gözlemlendiği bu alan, biyoçeşitliliğin izlenmesi bakımından

species should be prioritized in landscape design, and alternative sources such as rainwater and treated water should be evaluated to reduce the use of potable-quality water for irrigation.

For example, at our university, the system we developed at the Bor Halil Zöhre Ataman Vocational School treats rainwater and wastewater, which is then used for landscape irrigation. Therefore, planning in harmony with nature is not merely an aesthetic choice; it is a necessary management and planning approach in terms of water security, disaster risk reduction, and climate adaptation. I believe that all stakeholders who will build the cities of the future must take these critical issues into account when defining their strategies.

How can the role of international networks and global climate agreements such as the COP be leveraged more effectively to strengthen evidence-based collaboration between local governments and universities?

The COP processes—which are international climate conferences—and global climate networks are the most important platforms where global-scale targets and funding priorities are determined. However, deriving real benefit from these platforms is only possible through the successful translation of global goals into local actions.

It is precisely at this point that our universities must serve as a vital bridge between the global vision and local dynamics. In this regard, higher education institutions must be able to translate the goals outlined in the Paris Agreement, Nationally Determined Contributions (NDCs), and the UN Sustainable Development Goals into technical projects tailored to the needs of our cities.

Local governments, meanwhile, are the primary implementers and actors in these projects, providing field data, operational capacity, and citizen participation. In other words, by bringing these strong partnerships between local governments and universities to COP platforms, the global climate agenda will be transformed into rapidly implementable investment and policy tools at the local level. In this context, we can say that all our cities seeking to have a voice on international platforms must adopt this model of collaboration.

uluslararası öneme sahip bir araştırma sahası sunmaktadır.

Öte yandan Üniversitemiz bünyesindeki biyoçeşitlilik çalışmaları yalnızca tür gözlemleriyle de sınırlı değildir. Nitekim Ayhan Şahenk Tarımsal Araştırma ve Uygulama Merkezimizde çorak alanların ıslahı, bal ormanı oluşturulması, toprak sağlığının geliştirilmesi, kısıtlı sulama ile sürdürülebilir tarım, bağcılık ve yerel üretim sistemleri ile dijital tarım uygulamaları gibi çok yönlü çalışmalar kararlılıkla yürütülmektedir. Bu kapsamda yerel yönetimlerle birlikte kentte kullanılacak doğru bitki türlerinin belirlenmesi, sulak alanların izlenmesi ve bozulmuş alanların restorasyonu gibi konularda ortak pilot projelerin hayata geçirilmesi mümkündür. Aslında biz bu güçlü iş birlikleri sayesinde biyoçeşitliliği, kentsel iklim uyumu ve çevresel direnç politikalarımızın temel bileşeni haline getirmeyi hedefliyoruz. Tüm bu vizyoner çalışmalarımızı yakından görmek ve bu ekosistemin bir parçası olmak isteyen herkesi ise Üniversitemize davet ediyoruz.

Sanayi, akademi ve yerel yönetim iş birliklerinin çevresel sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmadaki rolünü nasıl değerlendiriyorsunuz?

Daha önce de ifade ettiğimiz gibi, çevresel sürdürülebilirlik tek bir kurumun kendi imkânlarıyla odaklanabileceği bir mesele değildir. Bu noktada akademi bilimsel bilgi ve teknoloji temelli projeler üretirken, sanayimiz üretim altyapısı ve yatırım kapasitesine, yerel yönetimlerimiz ise kent ölçeğinde uygulayıcı ve koordine edici role sahiptir. Dolayısıyla bu üç yapı birlikte hareket ettiğinde, bilginin uygulamaya dönüşme hızı ve toplumsal etkisi katbekat artacaktır. Örnek vermek gerekirse; bir sanayi bölgesinde su verimliliği çalışması gerçekleştirilecekse yükseköğretim ve bilim kurumu olarak olarak biz su ayak izi, proses analizi ve alternatif teknolojiler konusunda tam bir bilimsel destek sağlayabiliriz. Sanayi kuruluşlarımız kendi üretim verilerini ve yatırım güçlerini ortaya koyarken, yerel yönetimler ile organize sanayi bölgesi yönetimleri de ortak altyapı, arıtılmış suyun yeniden kullanımı ve endüstriyel simbiyoz gibi

It is of critical importance that data be continuously generated—not just during the project period—and meticulously monitored using the same methodology.

Do you think the impact of practices such as urban forestry, green infrastructure, and land restoration on the quality of life in cities is sufficiently understood?

It is true that the importance of these practices is increasingly recognized, but it is not yet possible to say that the benefits they provide have been comprehensively assessed at this stage. This is because urban forestry is often perceived merely as tree planting, and green infrastructure as nothing more than landscaping. Yet these areas represent the most critical components of our cities' climate adaptation infrastructure.

While urban forests and green spaces sequester carbon and lower temperatures, they also support mental health and social interaction by increasing opportunities for physical activity among our citizens.

However, simply focusing on the amount of green

stratejik uygulamaları koordine edebilir. Başka bir ifadeyle, bu güçlü üçlü sarmal modeli sayesinde hem bölgede hem de tüm ülke sathında sürdürülebilir kalkınmanın en bariz ve başarılı örnekleri görülebilir. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi olarak bizim de böyle bir hedef temelinde hareket ettiğimizi söyleyebilirim.

Ayrıca atık ısı kullanımı, yenilenebilir enerji, yeşil hidrojen, karbon yönetimi ve döngüsel ekonomi gibi alanlarda da ortak Ar-Ge ve demonstrasyon projelerinin geliştirilmesi ve hayata geçirilmesi mümkündür. Bu çerçevede üniversite-sanayi iş birliğini daha kapsamlı olarak ele almak elzemdir. Ortak laboratuvarların, uzun süreli araştırma programlarının ve teknoloji gösterim alanlarının oluşturulması, bu anlamda en kıymetli ve etkili adımlar olacaktır.

Biz, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi olarak; tarım, yenilenebilir enerji, hidrojen ve yakıt pili teknolojileri ve dijitalleşme alanlarındaki güçlü akademik birikimimizin bölgesel ve ulusal düzeyde çevresel sürdürülebilirlik hedeflerine katkı sunmasını ise son derece önemsiyoruz. Umuyorum ki Üniversitemiz, bu stratejik alanlarda yürüttüğü çalışmalarla ülkemizin sürdürülebilir kalkınma politikalarına en büyük desteği veren yükseköğretim kurumu olmaya devam edecektir.

space is not enough. The ecological quality of these areas, the water requirements of the species used, and which parts of the city they serve must also be carefully evaluated. In short, water-intensive landscaping practices are not sustainable in cities experiencing water stress.

Land restoration is not merely about greening an area; it involves improving soil health and reintroducing native species. For this reason, urban forestry and green infrastructure projects must be approached as multidisciplinary processes that bring together various fields from ecology to urban planning, and from environmental engineering to the social sciences.

As Niğde Ömer Halisdemir University, we are implementing this multidisciplinary approach as our institutional vision as we build the eco-friendly campuses and living spaces of the future.

What research is your university conducting in the field of biodiversity, and how can local governments benefit from this research to enhance the resilience of the urban environment?

Our university occupies a unique location in close proximity to Akkaya Reservoir and its surrounding ecosystems. This area, which serves as a feeding and breeding ground for numerous bird species—and where endangered species in particular have been observed—provides a research site of international importance for monitoring biodiversity.

Furthermore, biodiversity research at our university is not limited to species observation alone. Indeed, at the Ayhan Şahenk Agricultural Research and Application Center, multifaceted studies are being conducted with determination, including the reclamation of barren lands, the creation of honey forests, the improvement of soil health, sustainable agriculture with limited irrigation, viticulture, local production systems, and digital agriculture applications. In this context, it is possible to implement joint pilot projects with local governments on issues such as identifying the right plant species for urban use, monitoring wetlands, and restoring degraded areas. In fact, through these strong partnerships, we aim to make biodiversity, urban climate adaptation, and environmental resilience

Gençlerin çevre politikası, sürdürülebilir kentleşme ve yerel yönetim süreçlerine daha etkin katılımını sağlamak için neler yapılmalıdır; üniversiteler ile uluslararası iklim kuruluşları arasındaki akademik iş birlikleri bu süreçte nasıl bir işlev üstlenebilir?

Bizim anlayışımıza göre gençlerin katılımı, yalnızca bilinçlendirme etkinliklerine davet edilmeleriyle sınırlı kalmamalıdır. Gençlerimiz çevre ve iklim politikalarının sadece birer yararlanıcısı değil, bizzat tasarımcısı ve uygulayıcısı olarak görülmelidir. Bu amaçla belediyelerde gençlik iklim meclisleri, üniversite-belediye ortak çalışma grupları ve öğrenci temsilcilerimizin yer aldığı danışma mekanizmalarının oluşturulması bu anlamda önemli bir adım olabilir. Bu kapsamda üniversite öğrencileri için şehir ölçeğindeki gerçek problemlere dayalı proje dersleri, iklim atölyeleri ve saha araştırmaları düzenlenebilir; geliştirilen başarılı projeler küçük ölçekli fonlarla pilot uygulamalara dönüştürülebilir. Katılımın en güçlü biçimi, gençlerimizin önerilerinin uygulamada karşılık bulmasıdır. Diğer bir ifadeyle, uluslararası iklim kuruluşlarıyla kurulacak iş birlikleri de gençlerimize farklı ülkelerdeki uygulamaları görme ve değişim programlarına katılma fırsatı sunacaktır. Nitekim Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi olarak, öğrencilerimizin araştırma

fundamental components of our policies. We invite everyone who wishes to witness these visionary initiatives firsthand and become part of this ecosystem to visit our University.

How do you assess the role of collaborations between industry, academia, and local government in achieving environmental sustainability goals?

As we have stated before, environmental sustainability is not an issue that a single institution can address on its own. In this regard, academia generates projects based on scientific knowledge and technology, while our industry possesses the production infrastructure and investment capacity, and our local governments play an implementing and coordinating role at the city level. Therefore, when these three entities act in concert, the speed at which knowledge is translated into practice and its societal impact will increase significantly.

To give an example: if a water efficiency study is to be conducted in an industrial zone, as a higher education and scientific institution, we can provide full scientific support regarding water footprint analysis, process analysis, and alternative technologies. While our industrial enterprises contribute their production data and investment capabilities, local governments

and organized industrial zone administrations can coordinate strategic initiatives such as shared infrastructure, the reuse of treated water, and industrial symbiosis. In other words, thanks to this powerful tripartite model, the most evident and successful examples of sustainable development can be observed both in the region and across the entire country.

As Niğde Ömer Halisdemir University, I can say that we, too, are acting on the basis of such a goal.

In addition, it is possible to develop and implement joint R&D and demonstration projects in areas such as waste heat utilization, renewable energy, green hydrogen, carbon management, and the circular economy. In this context, it is essential to address university-industry collaboration more comprehensively. The establishment of joint laboratories, long-term research programs, and technology demonstration areas will be the most valuable and effective steps in this regard.

We, as Niğde Ömer Halisdemir University, place great importance on ensuring that our strong academic expertise in agriculture, renewable energy, hydrogen and fuel cell technologies, and digitalization contributes to environmental sustainability goals at both the regional and national levels. I hope that our University will continue to be the higher education institution that provides the greatest support to our country's sustainable development policies through the work it carries out in these strategic

What steps should be taken to ensure more effective participation by young people in environmental policy, sustainable urbanization, and local governance processes? How can academic collaborations between universities and international climate organizations play a role in this process?

In our view, youth participation should not be limited to simply inviting them to awareness-raising events. Our young people should be seen not merely as beneficiaries of environmental and climate policies, but as their designers and implementers.

To this end, establishing youth climate councils in municipalities, university-municipality joint working

projelerine, sürdürülebilirlik faaliyetlerine ve toplumsal katkı çalışmalarına katılmasını son derece önemsiyoruz. Hedefimiz ise, çevre sorunlarını yalnızca tanımlayan değil; veri üreten, yenilikçi çözümler geliştiren ve karar süreçlerine aktif olarak katılabilen vizyoner bir gençlik yetiştirmektir.

Türkiye'de yerel yönetimlerin çevre ve iklim politikalarında bilimsel veriyi kullanma konusunda nasıl bir gelişim görüyorsunuz?

Ülkemizde özellikle son yıllarda bu alanda oldukça olumlu bir gelişim olduğunu görüyoruz. Büyükşehir belediyelerimiz başta olmak üzere birçok yerel yönetim kuruluşu sera gazı envanterleri hazırlamakta, sıfır atık, yenilenebilir enerji ve su verimliliği gibi sürdürülebilir alanlarda önemli çalışmalar yürütmektedir. Nitekim Niğde Belediyesi tarafından yürütülen çalışmalar da bu vizyoner gelişimin yerel ölçekteki en somut örneklerinden birini ifade etmektedir. Biz de Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi olarak, belediyemiz tarafından yürütülen Niğde'nin yerel iklim değişikliği eylem planlarının hazırlanması sürecine çok güçlü bir akademik destek sunduk. Üniversite ile belediyemiz arasında kurulan bu iş birliği, akademik bilginin yerel politikalara aktarılması açısından tam anlamıyla örnek bir model oluşturmaktadır. Öte yandan veri toplama, verilerin sürekliliği ve karar süreçlerine entegrasyonu konusunda hala gelişmeye açık alanlarımız da bulunmaktadır. Şunu açıkça ifade etmek gerekir ki; bazı planlar güçlü bir başlangıç analiziyle hazırlansa da uygulama ve izleme aşamalarında yeterince kurumsallaşamamaktadır. Oysa verinin yalnızca proje döneminde değil, sürekli üretilmesi ve aynı metodolojiyle titizlikle izlenmesi ciddi ölçüde önem arz etmektedir.

Önümüzdeki yıllarda şehirlerin çevresel sürdürülebilirlik açısından karşı karşıya kalacağı en büyük fırsat ve en büyük risk sizce ne olacak?

Önümüzdeki süreçte en büyük riskin, iklim değişikliğinin su, enerji, gıda, sağlık ve altyapı sistemleri üzerindeki birleşik etkileri olacağını düşünüyorum. Zira kuraklık tek başına bir su sorunu değildir. Tarımsal üretimi, gıda fiyatlarını ve toplumsal refahı doğrudan etkileyen zincirleme bir sürece

groups, and consultative mechanisms involving student representatives could be an important step.

In this context, project-based courses, climate workshops, and field studies addressing real-world urban problems can be organized for university students; successful projects can then be transformed into pilot programs with small-scale funding.

The most powerful form of participation is when our young people's suggestions are put into practice. In other words, partnerships with international climate organizations will also offer our young people the opportunity to observe practices in other countries and participate in exchange programs.

Indeed, at Niğde Ömer Halisdemir University, we place great importance on our students' participation in research projects, sustainability initiatives, and community service efforts. Our goal is to nurture a visionary generation of young people who do not merely identify environmental issues, but who generate data, develop innovative solutions, and actively participate in decision-making processes.

How do you view the progress made by local governments in Turkey in using scientific data in their environmental and climate policies?

We have observed quite positive progress in this area in our country, particularly in recent years. Many local government organizations, led by our metropolitan municipalities, are preparing greenhouse gas inventories and carrying out significant work in sustainable areas such as zero waste, renewable energy, and water efficiency. Indeed, the work carried out by the Niğde Municipality represents one of the most concrete examples of this visionary development at the local level. We at Niğde Ömer Halisdemir University have also provided strong academic support for the process of preparing Niğde's local climate change action plans, which are being carried out by our municipality. This collaboration between the university and our municipality serves as a model example of how academic knowledge can be translated into local policies. On the other hand, there are still areas where we can improve regarding data collection, data continuity, and the integration of data into decision-making processes.

ilişkindir. Özellikle su stresi yüksek bölgelerde suyun gelecekteki erişilebilirliğini dikkate almadan yapılacak kentsel ve endüstriyel büyüme, çok ciddi bir kırılganlık oluşturacaktır. Bunun karşısında en büyük fırsatımız ise bilimsel bilgi, dijital teknolojiler ve yapay zekayı doğa temelli çözümlerle birlikte kullanabilme kabiliyetimizdir. Ancak teknoloji de tek başına yeterli olmayacaktır. Bu verilerin döngüsel ekonomi, yeşil altyapı ve katılımcı yönetişimle bütünleştirilmesi gerekmektedir. Diğer bir ifadeyle geleceğin başarılı şehirleri en fazla altyapı yatırımı yapan yerler değil; kaynaklarını en doğru yöneten, risklere proaktif yaklaşan ve doğayla uyumlu çözümler üreten şehirler olacaktır.

İşte bu noktada Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi olarak temel hedefimiz; sürdürülebilir ve iklim dostu kampüsümüzde geliştirdiğimiz su, enerji ve tarım uygulamalarımızı tüm bölgemizle paylaşmak, Üniversitemizi iklim dirençli şehirler için bilgi üreten, çözüm geliştiren ve tüm paydaşları bir araya getiren ulusal ölçekte öncü bir bilim yuvası haline getirmektir.

It must be clearly stated that while some plans are prepared with a robust initial analysis, they fail to become sufficiently institutionalized during the implementation and monitoring phases. However, it is of critical importance that data be continuously generated—not just during the project period—and meticulously monitored using the same methodology.

In your opinion, what will be the greatest opportunity and the greatest risk that cities will face in terms of environmental sustainability in the coming years?

I believe the greatest risk in the coming years will be the combined effects of climate change on water, energy, food, health, and infrastructure systems. After all, drought is not merely a water problem; it is part of a chain reaction that directly affects agricultural production, food prices, and social well-being. Urban and industrial growth in regions with high water stress, carried out without considering the future availability of water, will create a very serious vulnerability. In contrast, our greatest opportunity lies in our ability to combine scientific knowledge, digital technologies, and artificial intelligence with nature-based solutions. However, technology alone will not be sufficient. These data must be integrated with the circular economy, green infrastructure, and participatory governance. In other words, the successful cities of the future will not be those that make the most infrastructure investments; rather, they will be cities that manage their resources most effectively, take a proactive approach to risks, and produce solutions that are in harmony with nature.

At this juncture, our primary goal at Niğde Ömer Halisdemir University is to share the water, energy, and agriculture practices we have developed on our sustainable and climate-friendly campus with our entire region, and to transform our University into a pioneering national center of science that generates knowledge, develops solutions, and brings together all stakeholders for climate-resilient cities.

Yeşil Altyapıdan Ekolojik Dayanıklılığa:

Antalya'da Su Duyarlı, Kurakçıl ve Biyoçeşitlilik Temelli Kentsel Peyzaj Yaklaşımı

From Green Infrastructure to Ecological Resilience:

A Water-Sensitive, Drought-Resilient, and Biodiversity-Based Approach to Urban Landscaping in Antalya

Dr. Çiğdem HACIOĞLU, İpek KORLU, Dr. Merih Zeynep ÇETİN

Antalya Büyükşehir Belediyesi / *Antalya Metropolitan Municipality*

Özet

Akdeniz havzası, iklim değişikliğinin etkilerine karşı dünyanın en kırılgan coğrafyalarından biri olarak kabul edilmektedir. Uzayan kurak dönemler, aşırı sıcaklık artışları, su stresi ve ani yağış rejimleri; yerel yönetimlerin klasik kentsel yeşil alan anlayışını yeniden değerlendirmesini zorunlu hale getirmektedir. Antalya Büyükşehir Belediyesi bu süreçte

Summary

The Mediterranean basin is considered one of the world's most vulnerable regions to the effects of climate change. Prolonged droughts, extreme temperature increases, water stress, and erratic rainfall patterns are forcing local governments to reevaluate their traditional approach to urban green spaces. In this context, the Antalya Metropolitan Municipality

kentsel peyzajı yalnızca estetik bir unsur olarak değil; su yönetimi, biyolojik çeşitlilik, karbon yutak alanları ve iklim dayanıklılığı sağlayan stratejik bir "yeşil altyapı sistemi" olarak ele almaktadır. Bu kapsamda Antalya'da geliştirilen kurakçıl peyzaj uygulamaları, sıcak iklim çim türlerinin kullanımı, yerel flora temelli habitat restorasyonları ve doğa temelli çözümler; iklim uyumlu, sürdürülebilir ve ölçeklenebilir bir kentsel peyzaj modeli sunmaktadır.

Giriş: Akdeniz Kentlerinde Yeni Bir Dayanıklılık Paradigması

Küresel iklim krizi, Akdeniz havzasındaki kentler için artık uzak bir tehdit değil, artan sıcaklık dalgaları, kronik kuraklık ve biyolojik çeşitlilik kaybı ile kendini gösteren somut bir gerçekliktir. Bu gerçeklik; kuraklık, su kaynakları üzerindeki baskı ve kentleşme baskısı ile yerel yönetimleri daha dirençli ve ekolojik tabanlı çözümler geliştirmeye yöneltmektedir. Bu yeni dönemde yeşil alanlar yalnızca rekreasyon alanları değil; karbon yutakları, mikroiklim düzenleyicileri, biyolojik koridorlar, yaşayan ekosistemler ve afet risk azaltım araçları olarak değerlendirilmektedir.

approaches the urban landscape not merely as an aesthetic element, but as a strategic "green infrastructure system" that supports water management, biodiversity, carbon sinks, and climate resilience. In this context, the drought-resilient landscape applications developed in Antalya—including the use of warm-climate grass species, habitat restorations based on local flora, and nature-based solutions—offer a climate-resilient, sustainable, and scalable urban landscape model.

Introduction: A New Paradigm of Resilience in Mediterranean Cities

The global climate crisis is no longer a distant threat to cities in the Mediterranean basin; it is a concrete reality manifested through increasing heatwaves, chronic drought, and the loss of biodiversity. This reality—driven by drought, pressure on water resources, and the pressures of urbanization—is prompting local governments to develop more resilient and ecology-based solutions. In this new era, green spaces are no longer viewed merely as recreational areas; they are recognized as carbon sinks, microclimate regulators, biological corridors, living ecosystems, and tools for disaster risk reduction.

The Antalya Metropolitan Municipality is developing an urban landscaping approach that supports local flora and fauna by "working with nature" rather than

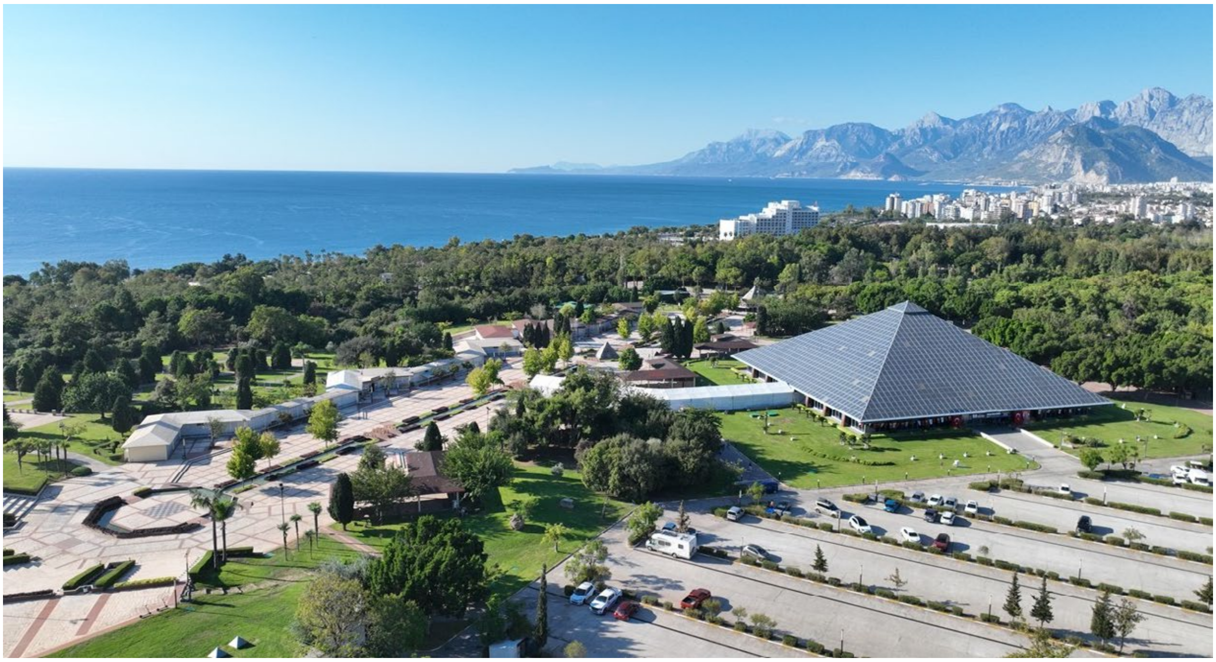

Antalya Büyükşehir Belediyesi, bu dönüşüm sürecinde “doğa ile rekabet eden” değil, “doğa ile birlikte çalışan” yerel flora ve faunayı destekleyen bir kentsel peyzaj yaklaşımı geliştirmektedir. Belediyenin iklim uyumu politikaları; su verimliliği, biyolojik çeşitlilik koruma, sıcak iklim peyzajı, ekolojik ve doğa uyumlu restorasyon ilkeleri üzerine kuruludur. Özellikle kurakçıl peyzaj uygulamaları ve sıcak iklim çim üretimi, Akdeniz kentleri için örnek gösterilebilecek uygulamalar arasında yer almaktadır.

Antalya’nın Ekolojik Potansiyeli: Yerel Flora ve Kentsel Biyoçeşitlilik

Antalya, Türkiye’nin biyolojik çeşitlilik açısından en zengin kentlerinden biridir. Tarım ve Orman Bakanlığı’nın “Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi” verilerine göre kentte 2.500’den fazla bitki türü bulunmakta, bunların yaklaşık 750’si endemik özellik göstermektedir.

Bu doğal zenginlik, Antalya’nın kentsel peyzaj stratejilerinin temelini oluşturmaktadır. Park ve yeşil alan tasarımlarında Akdeniz ekosisteminin karakteristik türleri olan kızılçam, keçiboynuzu, defne ve zeytin gibi yerel türler tercih edilmekte; böylece hem su tüketimi azaltılmakta hem de habitat sürekliliği desteklenmektedir.

Özellikle Atatürk Kültür Parkı; lokal endemik türlerin korunması, doğa temelli çözümler ve kapsayıcı peyzaj yaklaşımıyla dikkat çeken örnek alanlardan biridir. Antalya topuzu (Echinops antalyensis) ve Termessos çiğdemi gibi türlerin korunması, kent ölçeğinde habitat restorasyonunun önemli örnekleri arasında yer almaktadır. Bu yaklaşımın uluslararası ölçekteki yansıması, Atatürk Kültür Parkı’nın ekolojik koruma, erişilebilirlik, yönetişim ve iklim dostu tasarım başlıklarını içeren 27 değerlendirme kriterini başarıyla karşılayarak 06.10.2025 tarihinde Green Flag Award almaya hak kazanmasıyla somutlaşmıştır. Green Flag Award kapsamında geliştirilen uygulamalar; ekolojik dayanıklılık, kapsayıcılık ve iklim uyumunu bütüncül bir peyzaj yaklaşımı çerçevesinde bir araya getirmektedir.

“competing with nature” during this transformation process. The municipality’s climate adaptation policies are based on the principles of water efficiency, biodiversity conservation, hot-climate landscaping, and ecological and nature-friendly restoration. In particular, xeriscape applications and warm-climate turf production are among the exemplary practices that can serve as models for Mediterranean cities.

Antalya’s Ecological Potential: Local Flora and Urban Biodiversity

Antalya is one of Turkey’s most biologically diverse cities. According to data from the Ministry of Agriculture and Forestry’s “National Biodiversity Inventory and Monitoring Project,” the city is home to over 2,500 plant species, approximately 750 of which are endemic.

This natural wealth forms the foundation of Antalya’s urban landscape strategies. In the design of parks and green spaces, local species characteristic of the Mediterranean ecosystem—such as red pine, carob, laurel, and olive—are prioritized; this approach both reduces water consumption and supports habitat continuity.

In particular, Atatürk Culture Park is one of the exemplary sites that stands out for its conservation of local endemic species, nature-based solutions, and an inclusive landscape approach. The conservation of species such as the Antalya globe thistle (Echinops antalyensis) and the Termessos crocus stands among the significant examples of habitat restoration at the urban scale. The international reflection of this approach was realized when Atatürk Culture Park successfully met the 27

> **Küresel iklim krizi, Akdeniz havzasındaki kentler için artık uzak bir tehdit değil, artan sıcaklık dalgaları, kronik kuraklık ve biyolojik çeşitlilik kaybı ile kendini gösteren somut bir gerçekliktir.**

Kurakçıl Peyzaj ve Su Duyarlı Kentsel Tasarım

İklim değişikliğiyle birlikte Akdeniz kentlerinde su yönetimi stratejik bir öncelik haline gelmiştir. Antalya Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülen kurakçıl peyzaj çalışmaları, su kaynaklarının korunması ve kent ölçeğinde su verimliliğinin artırılması amacıyla geliştirilmektedir.

Kurakçıl peyzaj yaklaşımında; düşük su tüketen bitki türleri, doğal taş ve malç uygulamaları, geçirgen yüzey sistemleri ve minimum sulama gerektiren bitkilendirme tercih edilmektedir. Akıllı sulama sistemleri ve kurakçıl yaklaşımların entegrasyonu sayesinde su ve elektrik tüketiminde yaklaşık %50; işçilik, ilaç ve gübre kullanımında ise yaklaşık %30 oranında tasarruf sağlanması hedeflenmektedir.

Kurakçıl peyzaj uygulamaları aynı zamanda Türkiye'de yürürlüğe giren "Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023–2033)" hedefleriyle de uyumludur. Peyzaj sulama optimizasyonu, yerel tür kullanımı ve alternatif su kaynaklarının değerlendirilmesi gibi ilkeler; iklim uyumlu kent yönetimi açısından yeni nesil belediyecilik anlayışını desteklemektedir.

Bu uygulamalar yalnızca kaynak verimliliği açısından değil; aynı zamanda kentsel ısı adası etkisinin azaltılması, toprak neminin korunması ve karbon emisyonlarının düşürülmesi bakımından da önemli katkılar sunmaktadır. Betonlaşmanın getirdiği

evaluation criteria—covering ecological conservation, accessibility, governance, and climate-friendly design—and earned the Green Flag Award on October 6, 2025. The initiatives developed under the Green Flag Award bring together ecological resilience, inclusivity, and climate adaptation within a holistic landscape approach.

Drought-Resilient Landscaping and Water-Sensitive Urban Design

Due to climate change, water management has become a strategic priority in Mediterranean cities. The drought-resilient landscaping initiatives carried out by the Antalya Metropolitan Municipality are being developed to protect water resources and increase water efficiency at the urban scale.

The drought-resilient landscape approach prioritizes low-water-consuming plant species, natural stone and mulch applications, permeable surface systems, and vegetation requiring minimal irrigation. Through the integration of smart irrigation systems and drought-resilient approaches, the goal is to achieve approximately a 50% reduction in water and electricity consumption, and approximately a 30% reduction in labor, pesticide, and fertilizer use.

Drought-resilient landscaping practices are also consistent with the objectives of the "Water Efficiency Strategy Document and Action Plan (2023–2033)" that has come into effect in Turkey. Principles such as landscape irrigation optimization, the use of native species, and the evaluation of alternative water sources support a new generation of municipal governance in terms of climate-resilient urban management.

These practices offer significant contributions not only in terms of resource efficiency but also in reducing the urban heat island effect, preserving soil moisture, and lowering carbon emissions. To combat the urban heat island effect caused by urbanization, Ficus nitida trees—which play a significant role in the urban landscape—have been strategically pruned horizontally and from the bottom up to create "uninterrupted shade corridors" and massive "green canopies" for pedestrians. This method absorbs solar radiation directly, creating a cooling effect on the microclimate and enhancing the quality of urban life.

kentsel ısı adası etkisiyle mücadelede, kent peyzajında önemli bir yer tutan Ficus nitida ağaçları, stratejik olarak yatay ve alttan yukarıya doğru budanarak yayalar için "kesintisiz gölge koridorları" ve devasa "yeşil şemsiyeler" oluşturulmuştur. Bu yöntem, güneş radyasyonunu doğrudan emerek mikro-klima üzerinde serinletici bir etki yaratmakta ve kentsel yaşam kalitesini artırmaktadır.

Sıcak İklim Çimleri ve İklim Uyumlu Peyzaj Teknolojileri

Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin geliştirdiği sıcak iklim çim uygulamaları, Türkiye'de yerel yönetim ölçeğinde öncü örneklerden biri olarak öne çıkmaktadır. 2020 yılından itibaren, klasik serin iklim çimlerine kıyasla daha az su ve gübre gerektiren hastalıklara dayanıklı Zoysia ve St. Augustine gibi sıcak iklim çim fidelerinin üretimi gerçekleştirilerek yeşil alanlarda kullanılmaya başlanmıştır.

Bu uygulamalar sayesinde yaklaşık %60 oranında su tasarrufu sağlanırken, kimyasal gübre ve pestisit kullanımında önemli ölçüde azalma elde edilmiş; bakım ve iş gücü maliyetleri düşürülmüş, aynı zamanda yüksek sıcaklık ve kuraklık koşullarına karşı daha dirençli yeşil alanlar oluşturulmuştur.

Bu yaklaşım, yalnızca peyzaj estetiğini sürdürmekle kalmamakta; aynı zamanda su güvenliği, enerji verimliliği ve ekolojik sürdürülebilirlik açısından da önemli kazanımlar sağlamaktadır.

Konyaaltı Sahili 2. Etap: İklime Dirençli Kentsel Kıyı Modeli

Konyaaltı Sahili 2. Etap Projesi, Antalya'nın iklime dirençli peyzaj yaklaşımının en önemli örneklerinden biridir. "İklime Dirençli İlk Yeşil Alan Modeli" olarak ödül alan proje ; kıyı ekosistemleri, kurakçıl peyzaj ve biyolojik çeşitlilik odaklı tasarım ilkelerini bütüncül biçimde uygulamaktadır.

Proje kapsamında, tuzluluk ve kuraklık stresine dayanıklı bitki türleri tercih edilerek su tüketimi minimize edilmiş, doğal habitatlarla uyumlu bir bitkilendirme yaklaşımı benimsenmiştir. Sahil

> *The global climate crisis is no longer a distant threat to cities in the Mediterranean basin; it is a concrete reality manifested through increasing heatwaves, chronic drought, and the loss of biodiversity.*

Warm-Climate Turf and Climate-Adaptive Landscaping Technologies

The warm-climate grass applications developed by the Antalya Metropolitan Municipality stand out as one of the pioneering examples at the local government level in Turkey. Since 2020, the production of disease-resistant warm-climate grass seedlings—such as Zoysia and St. Augustine—which require less water and fertilizer compared to traditional cool-climate grasses, has been initiated for use in green spaces.

Thanks to these initiatives, water savings of approximately 60% have been achieved, while there has been a significant reduction in the use of chemical fertilizers and pesticides; maintenance and labor costs have been

şeridinin zorlu koşullarında hayatta kalabilen Vitex agnus-castus (Hayıt), Phytolacca diocia ve Nerium oleander (Zakkum) gibi tuzluluğa dirençli türler tercih edilerek habitat sürekliliği sağlanmıştır.

Çocuk oyun alanlarında yenilikçi bir yaklaşım sunan "zeytin çekirdeği zemin malzemesi" bu projede kullanılarak sürdürülebilir ve doğa temelli peyzaj uygulamalarında yerel ölçekte öncü bir örnek oluşturmuştur. Tarımsal atığın yeniden değerlendirilmesine olanak sağlayan bu doğal malzeme; düşük karbon ayak izi, yüksek hijyen standardı, yaz aylarında düşük ısı tutma kapasitesi ve duyusal oyun deneyimini destekleyen yapısıyla öne çıkmaktadır. Aynı zamanda çocukların doğayla etkileşimini güçlendiren biyofilik tasarım anlayışına katkı sunarken, sürdürülebilir malzeme yönetimi, döngüsel ekonomi ve iklim uyumlu kent politikaları açısından da yenilikçi bir model ortaya koymaktadır.

Bu yaklaşım; kıyı kentlerinde iklim uyumu, halk sağlığı ve ekolojik dayanıklılığın birlikte ele alınabileceğini göstermesi bakımından önem taşımaktadır.

lowered, and green spaces more resilient to high temperatures and drought conditions have been created.

This approach not only maintains landscape aesthetics but also delivers significant benefits in terms of water security, energy efficiency, and ecological sustainability.

Konyaaltı Beach Phase 2: A Climate-Resilient Urban Coastal Model

The Konyaaltı Beach Phase 2 Project is one of the most significant examples of Antalya's climate-resilient landscape approach. The project, which received an award as the "First Climate-Resilient Green Space Model", comprehensively applies design principles focused on coastal ecosystems, xeric landscapes, and biodiversity.

Within the scope of the project, plant species resistant to salinity and drought stress were selected to minimize water consumption, and a planting approach compatible with natural habitats was adopted. Salt-tolerant species such as Vitex agnus-castus (chaste tree), Phytolacca dioica, and Nerium oleander (oleander)—which can survive the harsh conditions of the coastal strip—were selected to ensure habitat continuity.

The "olive pit paving material," which offers an innovative approach to children's playgrounds, was used in this project to set a pioneering example at the local level for sustainable and nature-based landscaping practices. This natural material, which enables the revaluation of agricultural waste, stands out for its low carbon footprint, high hygiene standards, low heat retention capacity during summer months, and structure that supports sensory play experiences. At the same time, while contributing to the biophilic design philosophy that strengthens children's interaction with nature, it also presents an innovative model in terms of sustainable material management, the circular economy, and climate-resilient urban policies.

This approach is significant in that it demonstrates how climate adaptation, public health, and ecological resilience can be addressed collectively in coastal cities.

İklim değişikliğine uyum sürecinde geleceğin kentleri; daha fazla betonlaşan değil, doğa ile yeniden bağ kurabilen kentler olacaktır.

Sonuç: MEWA Bölgesi İçin Ölçeklenebilir Bir Yerel Yönetim Modeli

Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin geliştirdiği su duyarlı, kurakçıl ve biyolojik çeşitlilik temelli peyzaj yaklaşımı; iklim krizine karşı yerel yönetimlerin nasıl dönüşebileceğine dair önemli bir örnek sunmaktadır. Kentte geliştirilen uygulamalar; yalnızca estetik odaklı peyzaj anlayışının ötesine geçerek ekosistem hizmetlerini merkeze alan yeni bir yönetişim modeli oluşturmaktadır.

Antalya'da hayata geçirilen kurakçıl peyzaj politikaları, sıcak iklim çim uygulamaları ve doğa temelli habitat restorasyonları, Green Flag Award ile taçlandırılarak kentin Akdeniz coğrafyasında örnek bir ekolojik dönüşüm modeli olarak öne çıkmasına katkı sunmuş ve Antalya'nın doğa ile uyumlu kentleşme vizyonunu uluslararası platformda görünür kılmıştır.

Özellikle su kıtlığı riskiyle karşı karşıya olan MEWA bölgesi kentleri için Antalya deneyimi; düşük maliyetli, uygulanabilir ve yüksek ekolojik fayda sağlayan bir model niteliği taşımaktadır.

İklim değişikliğine uyum sürecinde geleceğin kentleri; daha fazla betonlaşan değil, doğa ile yeniden bağ kurabilen kentler olacaktır. Antalya'nın yeşil altyapı yaklaşımı, bu dönüşümün yerel ölçekteki güçlü örneklerinden biri olarak öne çıkmaktadır.

Conclusion: A Scalable Local Government Model for the MEWA Region

The water-sensitive, drought-resilient, and biodiversity-based landscape approach developed by the Antalya Metropolitan Municipality provides a significant example of how local governments can transform in response to the climate crisis. The initiatives implemented in the city go beyond an aesthetics-focused landscape approach to establish a new governance model centered on ecosystem services.

The drought-resilient landscape policies, warm-climate turf applications, and nature-based habitat restorations implemented in Antalya have been recognized with the Green Flag Award, contributing to the city's emergence as a model of ecological transformation in the Mediterranean region and making Antalya's vision of nature-harmonious urbanization visible on the international stage.

For cities in the MEWA region, which face the risk of water scarcity, Antalya's experience serves as a model that is low-cost, feasible, and provides high ecological benefits.

In the process of adapting to climate change, the cities of the future will not be those that become more concrete-covered, but rather those that can reconnect with nature. Antalya's green infrastructure approach stands out as one of the strongest local-scale examples of this transformation.

In the process of adapting to climate change, the cities of the future will not be those that become more concrete-covered, but rather those that can reconnect with nature.

If you have a **story** tell us

Buy

this space for your

advertisment

- Services
- Businesses
- Products

Contact us

+90 212 511 10 10 (114)   idari@uclg-mewa.org

www.uclg-mewa.org

Bir Arada Yaşamanın İmkânı: Kültür Politikaları Üzerine

The Possibility of Coexistence: On Cultural Policies

Pınar Özgüç
Sosyolog, İzmir Büyükşehir Belediyesi, Akdeniz Akademisi Şube Müdürlüğü
Sociologist, İzmir Metropolitan Municipality, Mediterranean Academy Directorate

Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA),sosyal, ekonomik ve çevresel olmak üzere üç sacayağı, üç kurucu ilke şemsiyesi altında yer alan on yedi amaçtan oluşuyor. Küresel kalkınmada belirleyici rolü olan bu politik metnin dünya üzerindeki tüm türleri ve doğayı ilgilendiren 'nasıl bir yaşam' gibi mühim soruların cevaplarını biçimlendirmek gibi bir gücü bulunuyor. Bu metin bir yol önermekle kalmayarak yolun nasıl yürünmesi gerekliliğini tarifliyor. Bu tarif bizleri yaşamı doğrusal bir çizgide okuma ve yorumlama riskine götürüyor. Oysa bu yol bizi coğrafyanın özgünlüğünden orada nefes alan türlerin çeşitliliğine, o türlerin üretim-tüketim pratiklerinden yaşamı kuşatan her bir durumun biricikliğine götürürken, tek bir yolun olmadığı hakikatiyle yüzleştiriyor. Bu biriciklik bahsi geçen üç kurucu ilkenin hiç birinin kerametinin kendinden menkul olmadığına işaret ediyor. Zira kentlerin idari sınırlarla çizilmiş ortak yaşam alanları birbirinden farklı karakterlere sahip.

Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler (UCLG) Kültür Komitesi, 2015'ten bu yana kültürün bağımsız bir başlık olarak Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nda yerini alması için mücadele ediyor. Komite, 2022 yılından itibaren kültürün bu yolda ilerleyebilmenin asli şart olduğu vurgusuyla

The United Nations Sustainable Development Goals (SDGs) consist of seventeen goals organized under three pillars—social, economic, and environmental—and three guiding principles. This policy document, which plays a decisive role in global development, has the power to shape the answers to crucial questions—such as "what kind of life"—that concern all species and nature on Earth. This document not only proposes a path but also defines how that path must be traversed. This definition risks leading us to interpret and understand life as a linear progression. Yet this path, while leading us from the uniqueness of a given geography to the diversity of the species that inhabit it, and from the production and consumption practices of those species to the singularity of every situation that encompasses life, confronts us with the

geniş çaplı bir küresel kampanya olan"Kültür 2030 Amacı Kampanyasını"başlattı.

Böylelikle, kültürün yaşamın kurucu öznelerinden biri olarak değerlendirilmesi gerekliliğinin önemini vurgulamış oldu.

Öncülüğünü UCLG Kültür Komitesi'nin yaptığı bu kampanyaya, bu alanda çalışan, düşünen pek çok uluslararası kurumla birlikte İzmir Büyükşehir Belediyesi de katkı sunmaya devam ediyor. İzmir, uzun yıllara dayanan kültür çalışmalarının birikimiyle İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Cemil Tugay'ın 2025 yılında Komitenin başkan yardımcılığı, 2026 yılında da eş başkanlık görevine gelmesiyle Kültür Komitesi'nin yönetiminde güçlü bir biçimde yerini aldı. Genel Sekreter Yardımcısı Prof. Dr. Pınar Okyay'ın gözetiminde sürecin koordinasyonu Akdeniz Akademisi Şube Müdürlüğü tarafından yürütülüyor. Böylelikle, İzmir, UCLG Kültür Komitesi çalışmalarına katkı sunmakta ve yaşamın tanımlanıp, biçimlendirildiği küresel politik zeminlerde söz sahibi olma imkânına erişiyor.

İzmir Kültür Politikaları Çalıştayı'nda "İzmir Kültür Konuşuyor"

7-8 Mayıs 2026'da Tarihi Havagazı Fabrikası'nda, İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından "İzmir Kültür Konuşuyor" mottosuyla düzenlenen İzmir

truth that there is no single path. This singularity indicates that none of the three founding principles mentioned possesses inherent infallibility. For the shared living spaces of cities, delineated by administrative boundaries, possess distinct characters.

The Culture Committee of UCLG has been advocating since 2015 for culture to be recognized as an independent pillar within the Sustainable Development Goals. In 2022, the Committee launched the "Culture 2030 Goal Campaign," a large-scale global initiative, emphasizing that culture is an essential prerequisite for progress on this path.

In doing so, it underscored the importance of recognizing culture as one of the foundational elements of life.

Led by the UCLG Culture Committee, the Izmir Metropolitan Municipality continues to contribute to this campaign alongside many international organizations working in this field. Building on its long-standing experience in cultural initiatives, Izmir has firmly established itself in the leadership of the Culture Committee, with Mayor of Izmir, Dr. Cemil Tugay assuming the role of Vice Chair in 2025 and Co-Chair in 2026. Under the supervision of Deputy Secretary-General Prof. Dr. Pınar Okyay, the coordination of this process is being carried out by the Izmir Mediterranean Academy Directorate. In this way, Izmir is contributing to the work of the UCLG Culture Committee and gaining the opportunity to have a say in the global political arenas where life is defined and shaped.

"Izmir Talks Culture" at the Izmir Cultural Policies Workshop

Held on May 7–8, 2026, at the Historic Gas Factory, the Izmir Cultural Policies Workshop—organized by the Izmir Metropolitan Municipality under the motto "Izmir Talks Culture"—brought together cultural administrators, academics, experts, and artists from national and international public institutions, civil society organizations, independent organizations, and the private sector.

Speaking at the workshop's opening, Prof. Dr. Pınar Okyay emphasized that culture is not limited to

Kültür Politikaları Çalıştayı'na ulusal ve uluslararası kamu, sivil toplum, bağımsız kuruluşlar, özel sektörden kültür yöneticisi, akademisyen, uzman ve sanatçılar katıldı.

Çalıştayın açılışında konuşan Prof. Dr. Pınar Okyay, kültürün sadece sanat etkinliklerinden ibaret olmadığı, demokrasi, katılım, çevre ve sosyal kapsayıcılıkla doğrudan ilişkili olduğunu vurguladı. Kültürün sürdürülebilir kalkınmanın temel unsuru olarak ele alınmasının ve veri tabanlı bir yönetimin önemini vurgulayan Okyay, kentin iyilik hali ile kültür-ekoloji ilişkisini bir arada değerlendirerek kültür politikasının ne kadar geniş bir hatta sahip olabileceğini ifade etmiş oldu. Kültürü yukarıdan aşağıya bir tahakküm aracı olarak değil, tüm farklılıkların kendi ritminde var olabilmesini gözeten müşterek bir refakat pratiği olarak niteleyerek kavramın geniş tanımlanmasının önemine değindi.

Çalıştayın ilk günü katılımcılarla Akdeniz Akademisi Şube Müdürlüğü'nce hazırlanan "Kültür Politikaları Belgesi Taslağı"paylaşıldı. Bu taslakta yer alan altı başlık şöyleydi: Kültürü temel bir kamusal hak olarak tanımlayan ve erişim eşitsizliklerini yapısal bir sorun olarak ele alan erişim ve haklar; kültür politikalarının kişilere ve dönemlere bağımlı olmaktan çıkarak kurumsal süreklilik kazanmasını hedefleyen yönetim ve kurumsal kapasite; büyük kurumsal yapılar ile bağımsız üreticiler arasındaki yapısal asimetriyi görünür kılan ve telafi edici mekanizmalar öneren kültür ekonomisi ve yaratıcı endüstriler; kentin antik, Osmanlı, Levanten, endüstriyel ve çok kültürlü miras katmanlarını yaşayan bir kamusal değer olarak korumayı esas alan kültürel miras; kültürel üretimin ekolojik ayak izini küçültmeyi ve sanatın iklim kriziyle ilişkisini araçsallaştırmadan desteklemeyi birlikte hedefleyen iklim ve ekoloji ve dijitalleşmeyi nötr bir teknik gelişme olarak değil, eşitsizlikleri ve güç ilişkilerini yeniden biçimlendiren yapısal bir dönüşüm olarak ele alan dijitalleşme ve teknoloji boyutu.

Bu altı başlık ile kültür politikaları taslak belgesi, bu alanda kazanılmış bilgi ve deneyimlerden yola

Çalıştayın açılışında konuşan Prof. Dr. Pınar Okyay, kültürün sadece sanat etkinliklerinden ibaret olmadığı, demokrasi, katılım, çevre ve sosyal kapsayıcılıkla doğrudan ilişkili olduğunu vurguladı.

Prof. Dr. Pınar Okyay emphasized that culture is not limited to artistic activities alone but is directly linked to democracy, participation, the environment, and social inclusion.

artistic activities alone but is directly linked to democracy, participation, the environment, and social inclusion. Highlighting the importance of treating culture as a fundamental element of sustainable development and of data-driven management, Okyay demonstrated just how broad the scope of cultural policy can be by evaluating the city's well-being alongside the relationship between culture and ecology. She highlighted the importance of broadly defining the concept of culture, describing it not as a top-down instrument of control but as a shared practice of accompaniment that ensures all differences can exist in their own rhythm.

On the first day of the workshop, the "Draft Cultural Policy Document," prepared by the Mediterranean Academy Directorate,was shared with the participants.

Kültürü, yaşamda yer alan her bir türün, zaman ve mekândaki etkileşimiyle oluşan devingen bir olma hali olarak, bu halin açığa çıktığı bir zemin olarak düşünebiliriz.

We can think of culture as a dynamic state of being that emerges from the interaction of every species in life across time and space, and as the ground on which this state manifests.

The six headings included in this draft were as follows: Access and Rights, which defines culture as a fundamental public right and addresses inequalities in access as a structural issue; Governance and Institutional Capacity, which aims to ensure that cultural policies move beyond dependence on specific individuals or periods and achieve institutional continuity; "Cultural Economy and Creative Industries," which highlights the structural asymmetry between large institutional structures and independent producers and proposes compensatory mechanisms; "Cultural Heritage," which focuses on preserving the city's layers of ancient, Ottoman, Levantine, industrial, and multicultural heritage as a living public value; climate and ecology, which jointly aim to reduce the ecological footprint of cultural production and support art's relationship with the climate crisis without instrumentalizing it; and the dimension of digitalization and technology, which addresses digitalization not as a neutral technical development but as a structural transformation that reshapes inequalities and power relations.

With these six headings, the draft cultural policy document opened up a discussion on concrete policy proposals and the structural tensions in the field, drawing on the knowledge and experience gained

çıkarak somut politika önerilerini ve alanın yapısal gerilimlerini tartışmaya açtı. Her bir başlıkta atölyelerin gerçekleştiği Çalıştay'da, taslak metin başlangıç için bir yol haritası işlevi gördü. İki gün boyunca atölyelerde yapılan tartışmalar ve bilgi aktarımları İzmir'in ortaklaşılmış bir kültür politikaları belgesinin oluşturulmasına katkı sundu.

Kültür Politikaları

"Ölçü güllerin belleğiyse, bir bahçıvanın öldüğü asla görülmemiştir."

Amin Maalouf Uygarlıkların Batışı adlı eserinde bir zamanların Aydınlanma Çağı Fransız düşünürlerinin yaşadıkları dönemin toplum ve iktidar ilişkisine yaptıkları bu atfa yer veriyor. Aydınlanma Çağı Fransa'sında mutlak monarşi rejimi altında yaşayan halk hiç değişmeyeceğine inandıkları bu düzenin içinde gelip geçici olduklarına -güllerin kısa ömrüne- bahçıvanın ise hep orada olduğuna -ölümsüzlüğüne- inanırlarmış.

Eserinde Maalouf, bir flanör (aylak kent gezgini) gibi bir zamanların İskenderiye, Kahire, Lübnan kentlerinin yer aldığı Doğu Akdeniz'de dolaşarak yüzyıllar boyunca farklı dillerin, inançların, kimliklerin birbirini kurutmadan yan yana yaşayabildiği, serpilebildiği açık bahçeleri, hakikatte var olmuş yaşayan "başka bahçeleri" bizlere hatırlatır. Maalouf'un atıfta bulunduğu edebi bahçe ve bahçıvan metaforuna, bir kentteki yaşamın örülüşünü –kültürünü- anlayabilmek için başvurmak yanlış olmayacaktır.

Kültürü, yaşamda yer alan her bir türün, zaman ve mekândaki etkileşimiyle oluşan devingen bir olma hali olarak, bu halin açığa çıktığı bir zemin olarak düşünebiliriz. Bu zeminin biçimini ve "neliğini", eyleyicilerin deneyimiyle beliren, her varoluşun kendi ritmini koruyabildiği o kolektif ve akışkan irade mi (ölçü) yoksa bu iradeyi tanımayan, tek bir kalıba sığmaya zorlayan muktedir bahçıvanın ölçüsü mü belirliyor? Tam bu sınırda, tüm türlerin yaşamsal bağlarını akılda tutarak, gelecekleri adına o asli şüpheyi duyabiliriz:

in this area. At the workshop, where sessions were held under each heading, the draft text served as a roadmap to get started. The discussions and knowledge-sharing that took place during the two-day workshops contributed to the creation of a collaborative cultural policy document for Izmir.

Cultural Policies

"In the memory of a rose, no gardener has ever been seen to die."

In his work Adrift: How Our World Lost Its Way, Amin Maalouf highlights this reference made by the French thinkers of the Age of Enlightenment to the relationship between society and power in their time. In Enlightenment-era France, the people living under an absolute monarchy believed that while they were merely transient within this order—which they thought would never change—the gardener was always there—symbolizing immortality.

In his work, Maalouf, wandering like a flâneur (a wanderer) through the Eastern Mediterranean—home to the cities of Alexandria, Cairo, and Lebanon —reminds us of the "other gardens" that once truly existed: open gardens where, for centuries, different languages, beliefs, and identities could coexist side by side without stifling one another, and flourish—the "other gardens" that truly existed and were alive. It would not be wrong to draw upon the literary metaphor of the garden and the gardener, to which Maalouf refers, in order to understand the fabric of life—the culture—within a city.

We can think of culture as a dynamic state of being that emerges from the interaction of every species in life across time and space, and as the ground on which this state manifests. Is the form and "nature" of this ground determined by that collective and fluid will (measure)—which emerges through the experiences of the actors and allows each existence to maintain its own rhythm—or by the measure of the all-powerful gardener, who does not recognize this will and forces everything into a single mold? Precisely at this boundary, keeping in mind the vital connections among all species, we can sense that fundamental doubt regarding their futures:

Nasıl bir ölçü?

Maalouf'un bir zamanların Doğu Akdeniz kentlerinin, yaşayan bahçelerinin trajik sonu Güneş Kral XIV. Louis'ye öykünen bahçıvanların muktedir ölçüleriyle başladı. Türdeşliğin ölçüsü, o çok sesli orkestrayı ayrıştırdı ve budadı. Tüm coğrafyaya yayılan 'kusursuz bir bütün' vadeden ölçü açık bahçeleri yok etti. Gerisini hepimiz biliyoruz, günümüzün bu coğrafyada yer alan bahçıvanlarını ve bahçelerini... Elbette yaşananlar sadece Doğu Akdeniz kentlerinin geçmişine ve bugününe mahsus değil. Çağdaş kent deneyimimizde bu bahçeler, küresel kapitalizmin kendini yeniden var etmesine olanak tanıyan hız rejimiyle (yeni ölçü) şekilleniyor. Küresel kapitalist bahçıvanın ölçüsü saat, takvim ve normlar yoluyla zamanı parçalıyor. Zamanı yaşanan bir olgu olmaktan çıkarıp sıkıştıran, canlı bir varlığı belirli hareketleri döngüsel olarak tekrarlatarak normlar karşısında eğip büken, yani bir terbiye ritmine zorlayan ölçü, bedenin ve kentin tüm gündelik zamanını şekillendirerek yaşamı, kültürel deneyimi ehlileştiriyor. Doğanın ve tüm türlerin döngülerini doğrusal bir zamana hizalamayı dayatıyor. Ritmi bozuyor, yaşama yabancılaştırıyor.

Şimdi dünya üzerinde birçok kent ritim bozukluğunu yaşanılan çoklu krizlerden hareketle hissediyor olabilir ve güncel arayışları, tam da bu tektipçi muktedir ölçüyü kırıp bahçeyi yaşamın o çok sesli orkestrasına iade etme çabasını barındırabilir.

What kind of "measurement"?

The tragic end of the once-thriving Eastern Mediterranean cities and their living gardens began with the arbitrary standards of gardeners who emulated Louis XIV, the Sun King. The standard of uniformity fragmented and pruned that polyphonic orchestra. The standard—promising a "perfect whole" across the entire region—wiped out the open gardens. We all know the rest: today's gardeners and gardens in this region... Of course, what has happened is not unique to the past and present of the Eastern Mediterranean cities. In our contemporary urban experience, these gardens are shaped by the regime of speed (the new measure) that enables global capitalism to reinvent itself. The global capitalist gardener's measure fragments time through the clock, the calendar, and norms. By stripping time of its lived quality and compressing it—by forcing a living being to cyclically repeat specific movements, thereby bending it to norms, that is, compelling it into a disciplinary rhythm—this measure shapes all of the body's and the city's everyday time, domesticating life and cultural experience. It imposes the alignment of nature's and all species' cycles with linear time. It disrupts the rhythm and alienates us from life.

Today, many cities around the world may be sensing this disruption of rhythm in the wake of the multiple crises we are experiencing, and their current quests may well involve efforts to break free from this

Kültür, yaşam ve kentlerin arayışları

Çalıştayın ikinci günü "Uluslararası Kültür Politikaları Çerçeveleri"nin paylaşıldığı bir oturum gerçekleşti. Bu oturumda, Zagreb Kalkınma ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü (IRMO) Kıdemli Bilimsel Danışmanı Daniela Angelina Jelinčić ile Atina Belediyesi Kültür, Spor ve Gençlik Örgütü (OPANDA) Başkanı Roxani Bei kentlerinde yürüttükleri kültür çalışmalarına dair deneyimlerini aktardılar.

"Kenti var eden kültür, kültürü yaşayan kent."

Daniela Angelina Jelinčić, Zagreb'in 2024-2030 Kültür Stratejisi Planlama deneyiminden bahsederken, stratejinin kendisinin bir amaç değil operasyonel bir araç olduğunu belirtti. Zagreb deneyimi "birlikte oluş" fikrini somut bir modele dönüştürme çabası olarak görülebilir: "Kenti var eden kültür, kültürü yaşayan kent."Kültür Stratejisi Planlaması sürecinden bahseden Jelinčić, bu planlamayla, veriye-kanıta dayalı, kimin, kimlerin sorumluluklarının ne olduğunun belli olduğu, sorumlulukların yerine getirilip getirilmediğini takip edebileceğiniz bir izleme sistemini geliştirdiklerini aktararak kültürün Zagreb için öncelikli bir alan olduğunu göstermiş oldu. Küreselleşmenin dayattığı kamu-özel sektör birlikteliğinden ziyade, aşağıdan yukarıya kurulan bir kamu-sivil yönetim modeli oluşturduklarının altını çizerken, fonlama mekanizmalarını tek bir tekelden çıkarıp sekiz farklı sektörel kanala bölerek çoğulculuğu güvence altına aldıklarını belirtti. En önemlisi de kamu kurumları ile sivil toplum kuruluşlarının bir arada üretebileceği paylaşımlı alanlar açmış olmaları. Kültürü kent merkezinin tekelinden çıkarıp çeperlere doğru yaymış yani desantralize etmek istemişler. Böylelikle, her mahallenin bu 'hak'a erişmelerini ve yararlanmalarını sağlama çabaları söz konusu olmuş.

"Kültür Atina'dır"

Atina Belediyesi Kültür, Spor ve Gençlik Örgütü (OPANDA) Başkanı Roxani Bei ise Atina'nın çok farklı kimliklere, kültürlere sahip toplumsal yapısından söz ederek, bu farklılığı ve çeşitliliği bir şemsiye altında yan yana getirebilmek için geliştirdikleri yol ve yöntemlerden bahsetti. İlk olarak

uniform, dominant measure and return the garden to life's polyphonic orchestra.

Culture, Life, and the Quest for Cities

On the second day of the workshop, a session was held to discuss "International Cultural Policy Frameworks." During this session, Daniela Angelina Jelinčić, Senior Advisor at the Zagreb Institute for Development and International Relations (IRMO), and Roxani Bei, President of the Culture, Sports, and Youth Organization of the Municipality of Athens (OPANDA), shared their experiences regarding the cultural initiatives they have carried out in their respective cities.

"Culture defines the city; the city brings culture to life."

Daniela Angelina Jelinčić, while discussing Zagreb's experience with the 2024–2030 Cultural Strategy Planning process, noted that the strategy itself is not an end in itself but an operational tool. The Zagreb experience can be seen as an effort to transform the idea of "co-creation" into a concrete model: "The city is shaped by culture; culture is brought to life by the city." Speaking about the Cultural Strategy Planning process, Jelinčić explained that through this planning, they developed a data- and evidence-based monitoring system that clearly defines who is responsible for what and allows for tracking whether those responsibilities are being fulfilled, thereby demonstrating that culture is a priority area for Zagreb.

Dünya üzerinde yaşanan ekolojik ve toplumsal krizler, ülkeleri ve kentleri bir farkındalığa ve elbette çözüm arayışlarına zorluyor.

bu birleştirici şemsiyenin oluşabilmesi için "Kültür Atina'dır" tanımıyla harekete geçtiklerini ve erişilebilirliği önemsediklerini belirtti. "Atinalılar Kent Festivali"nin de bu şemsiye altında bir arada olabilmek için geliştirdikleri bir diğer halka olduğunu belirten Bei, mayıs ayı boyunca kamusal alanlarda festival kapsamında spor, DJ performansları, konserler gibi üç yüze yakın etkinlik yapıldığını aktardı. Bu festivalin "senin şehrin, senin festivalin" fikriyle geliştirildiğini, her yıl kentteki birçok paydaşın katılımı ve fikirleriyle geliştirilen bir sürecin yaşandığını belirtti.

Yaşadığımız kentlerde, yerelde bu başka bahçeleri, yaşayan bahçeleri oluşturabilir miyiz?

Başka bahçeler mümkün mü?

Dünya üzerinde yaşanan ekolojik ve toplumsal krizler, ülkeleri ve kentleri bir farkındalığa ve elbette çözüm arayışlarına zorluyor. Çalıştayın kültür politikaları çerçevelerinin paylaşıldığı bu

The ecological and social crises unfolding across the world are forcing countries and cities to become more aware and, of course, to seek solutions.

While emphasizing that they have established a bottom-up public-civil society governance model rather than the public-private partnerships imposed by globalization, she noted that they have ensured pluralism by shifting funding mechanisms away from a single monopoly and dividing them into eight distinct sectoral channels. Most importantly, they have opened up shared spaces where public institutions and civil society organizations can collaborate. They sought to decentralize culture by moving it out of the city center's monopoly and spreading it toward the outskirts. In this way, they have worked to ensure that every neighborhood has access to and can benefit from this "right."

"Culture Is Athens"

Roxani Bei, President of the OPANDA, spoke about Athens' social fabric, which encompasses many different identities and cultures, and discussed the approaches and methods they have developed to bring this diversity together under one umbrella. She noted that, first and foremost, they took action under the motto "Culture Is Athens" to create this unifying umbrella and emphasized the importance of accessibility. Noting that the "Athenians City Festival" is another component they developed to bring people together under this umbrella, Bei reported that nearly 300 events—including sports, DJ performances, and concerts—were held in public spaces throughout May as part of the festival. She noted that the festival was developed around the idea of "your city, your festival," and that it is part of an ongoing process shaped each year by the participation and ideas of numerous stakeholders in the city.

In the cities where we live, can we create these "other gardens"—living gardens—at the local level?

Are "other gardens" possible?

The ecological and social crises unfolding across the world are forcing countries and cities to become more aware and, of course, to seek solutions. In this session, where the frameworks of cultural policies discussed at the workshop were shared, the example

oturumda iki Akdeniz kentinin aktardığı deneyimlerle birlikte İzmir örneği de bu arayışların içinde okunabilir. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları altında sınıflandırılan hedefler birbirinden bağımsız alanlar değil. Kültür ise tümünün, zamanın ve mekânın tüm bileşenlerinin mevcut halleriyle ilişkilenmelerinden ortaya çıkan devingen bir oluş hali. Bu nedenledir ki, gündelik yaşam pratiklerimiz yaşadığımız zamanın ve mekânın bileşenlerinin (türlerin ve doğanın)hangi ölçülerle (hâkim\ iktidardaki politikaların belirlediği yaşamsal tüm alanlar) zamanı ve mekânı deneyimleme çerçevesi çizdiği ile ilgili.

Maalouf'un eserinde o yaşayan bahçelerden atılanlar başka bir bahçenin yeşermesini sağlayabilmişlerdi. Peki, şimdi bu zamanda, küresel kapitalizmin kontrol ve denetim aygıtı olan hız rejimi insanları, farklı kimlikleri ve doğanın tümünü bu yapay türdeşliğin içinde kategorize ederek daha da görünmez kılarken, yaşamın asli kurucu imkânları olan karşılaşmayı, birbirini görmeyi, derinleşmeyi ve toplumsal dayanışmayı bütünüyle elimizden alırken, ortak bahçemizi besleyen o yan yana gelme potansiyelimizi, müşterek mekânları ve hepimizin nefes alacağı zaman aralıklarını kendi akışında eritirken, kültürün kolektifliğini, çoğulluğunu, o canlı orkestrayı 'yok kalmaya' mahkûm ederken"başka bahçeleri" yeşertmeye dair düşünebilmek için, eyleme geçebilmek için kendi zamanımızı geri alabilecek miyiz?

Kültür politikalarımızı, kentin kaynaklarını ve imkânlarını yani ölçüyü tüm türlerin, bileşenlerin adil bir refakat zemininde, farklılıklarının ve ihtiyaçlarının gözetildiği bir ihtimam içinde yaşayabilmesine olanak sağlayarak; bir çocuğun, ihtiyarın kendi alanı, zamanı ve hakkına, her mahallenin kendi hafızasını ve kimliğini sürdürebilmesine, toprağın kendi döngüsünde kalabilmesine, kamusalın tüm bileşenlerin müştereği olduğu gerçeğinden hareketle güvenle yaşayabilme imkânını var ederek; yaşamın çoğul ritimlerini tek bir ölçü altında hizalamadan o açık bahçelere erişme gayretiyle geri kazanabiliriz.

of Izmir—along with the experiences shared by two Mediterranean cities—can be interpreted within the context of these efforts. The goals classified under the Sustainable Development Goals are not independent of one another. Culture, meanwhile, is a dynamic process that emerges from the interplay of all components of time and space in their current states. For this reason, our everyday practices are related to the extent to which the components of the time and space we inhabit—species and nature—define the framework through which we experience time and space (across all spheres of life determined by dominant policies).

In Maalouf's work, those cast out of those living gardens had managed to help another garden flourish. So, in this day and age, as the regime of speed—the control and surveillance apparatus of global capitalism—makes people, diverse identities, and all of nature even more invisible by categorizing them within this artificial homogeneity, and as it completely strips us of the fundamental generative possibilities of life—encounter, seeing one another, deepening connections, and social solidarity— as it dissolves—in its own flow—the potential for coming together that nourishes our shared garden, our common spaces, and the moments of respite we all need to breathe, and as it condemns the collectivity, plurality, and that living orchestra of culture to "disappearance"—will we be able to reclaim our own time to think about—and take action to—make "other gardens" flourish?

We shape our cultural policies, the city's resources and opportunities—that is, the framework—in a way that enables all groups and components to thrive on a foundation of equitable coexistence, with care that respects their differences and needs; ensuring that a child and an elderly person each have their own space, time, and rights; ensuring that every neighborhood can preserve its own memory and identity; allowing the land to remain within its own cycle; and creating the opportunity to live with confidence, grounded in the reality that the public sphere belongs to all its components—we can reclaim those open gardens through our efforts to do so, without forcing the plural rhythms of life to conform to a single standard.

Yıkımın Görünmeyen Yüzü: Kadınlar, Bellek ve Kent

The Invisible Face of Destruction: Women, Memory, and the City

Elif Serra Ateş
UCLG-MEWA

Kentsel bellek genellikle fiziksel izler üzerinden kurulur: anıtlar, camiler, köprüler, saraylar. Mimari tarih büyük ölçüde inşa edenlerin tarihidir. Hangi yapının restore edileceğine, hangi alanın koruma altına alınacağına dair kararlar da bu yerleşmiş mantığın devamıdır. Taş kaldığında tarih de kalır; ama o taşı kimlerin koyduğu, kimlerin o

Urban memory is typically constructed through physical traces: monuments, mosques, bridges, palaces. Architectural history is largely the history of those who built. Decisions about which structures will be restored and which areas will be protected follow the same logic. When stone remains, history remains but the question of who laid those stones, who lived in

mekânlarda yaşadığı, kimlerin dışarıda bırakıldığı sorusu çoğu zaman sorulmaz. Böylece kent, yalnızca görünenin değil, aynı zamanda sistematik bir unutmanın da mekânı hâline gelir.

Oysa kadınların kentle ilişkisi çok daha farklı bir mekânsal mantık izlemiştir. Balat Sokakları ya da Kadıköy Çarşısı gibi alanlardaki mahalle çeşmesi, fırın, hamam, pazar yeri gibi noktalar kentte yaşayan kadınların gündelik hayatının döndüğü noktalardı. Ticaret, bilgi alışverişi, dayanışma, bakım tüm bunlar bu mekânlarda örülürdü. Bir mahallenin sosyal dokusu büyük ölçüde bu gündelik pratikler etrafında şekillenirdi. Ancak bu mekânlar "anıtlaştırılmaya" değer görülmedi. Çünkü onları kullananların hikayesi kayıt altına alınmadı; alınsa bile yeterince korunmadı.

Kadınların şehirle kurduğu ilişki çoğunlukla yazılı değil; sözlü, bedensel ve deneyimsel bir bellek üzerinden taşındı. Bu tür bir bellek ise mekân ortadan kalktığında ve/veya kuşaklar arasındaki aktarım kesildiğinde hızla silinebilen bir yapıdadır.

Bu silinme yalnızca geçmişe ait bir kayıp değildir. Neyin "değerli" sayıldığına dair bu köklü önyargı, bugün de kentsel planlamayı şekillendirmeye devam ediyor. Hangi alanın korunacağı, hangisinin "yenileneceği", hangisinin yatırım için açılacağı gibi kararlar günümüzde de aynı hiyerarşiyi yeniden üretiyor.

Kamusal alan tasarımından ulaşım güzergâhlarına, aydınlatma politikalarından yeşil alan dağılımına kadar şehrin fiziksel biçimi, kimin deneyiminin merkeze alındığını açıkça gösteriyor. Örneğin güvenli ulaşım, erişilebilir bakım hizmetleri ya da gündelik hayatı kolaylaştıran yakın mesafe ilişkileri çoğu zaman planlamanın önceliği hâline gelmez. Bu da bazı hayatların şehir içinde daha zor, daha kırılgan hâle gelmesine yol açar.

Yıkım Sadece Bina Yıkmaz

İstanbul son yıllarda hızlı ve sert bir dönüşüm geçiriyor.Fikirtepe bu sürecin en görünür örneklerinden biri: eski mahalle dokusu yerini yüksek yoğunluklu konut bloklarına bıraktı. . Mülk değeri

those spaces, and who was left out is rarely asked. Thus the city becomes a space not only of the visible, but also of systematic forgetting.

Yet women's relationship with the city has followed a very different spatial logic. Places like the neighborhood's communal water fountain , the bakery, the hammam, and the marketplace - found in areas like Balat or Kadıköy - were the nodes around which the daily lives of women living in the city revolved. The trade, the exchange of knowledge, solidarity, and care were all woven together in these spaces. The social fabric of a neighborhood was largely shaped around these everyday practices. Yet these spaces were never considered worthy of being "monumentalized," because the stories of those who used them were never recorded and even when they were, they were not preserved.

Women's relationship with the city was carried not through written memory, but largely through oral, bodily, and experiential forms. This kind of memory disappears rapidly when a space ceases to exist and when the transmission between generations is severed.

This erasure is not merely a loss belonging to the past. This deep-rooted bias about what counts as "valuable" continues to shape urban planning today. Decisions about which areas will be protected, which will be "renewed," and which will be opened up for investment still reproduce the same hierarchy.

yükseldikçe, o mülkün taşıdığı sosyal anlam göz ardı ediliyor dolayısıyla bu dönüşümün arkasında yalnızca planlama kararları yok, derin bir değer mantığı var.

Mahalle, yaşanılan bir yer olmaktan çıkıp yatırım aracına dönüşüyor. Kentsel dönüşüm projeleri, turistikleşme sebepli artan kısa süreli kiralık konutlar -özellikle Beyoğlu çevresinde-, hızla yükselen kiralar bunların hepsi aynı soruyu sormadan ilerliyor: bu mahallede kim yaşıyor ve ne kaybedecek? Örneğin Tarlabaşı'nda yürütülen dönüşüm projeleri, yalnızca fiziksel çevreyi değil, orada yaşayan toplulukların sosyal dokusunu da değiştirdi. Bu tür projelerde karar verici ölçüt çoğu zaman ekonomik getiri olurken, mahalle ölçeğinde kurulan ilişkiler hesaba katılmaz.

Bu süreçten en çok etkilenenler çoğunlukla kadınlar. Çünkü gündelik hayatlarını o mahallenin dokusuna, komşuluk ağlarına, yakın mesafedeki okula, tanıdık pazara, güvenilir bir bakıcıya en derinden örenler onlar. Çocuk yetiştirmek, yaşlı bakmak, ev ekonomisini yönetmek bunların hepsi mekânla derin bir ilişki içinde gerçekleşir. Bir mahalle "dönüştüğünde" kaybedilen yalnızca fiziksel mekân değil; onlarca yılda örülen dayanışma ilişkileri, kuşaktan kuşağa aktarılan pratikler, görünmez ama işlevsel bir toplumsal altyapıyı da içerir.

Bunların hiçbiri piyasa hesaplarına girmiyor. Çünkü fiyatlandırılamıyor. Fiyatlandırılamadığı için de

From the design of public spaces to transportation routes, from lighting policies to the distribution of green areas, the physical form of the city clearly shows whose experience is placed at the center. Safe transportation, accessible care services, and close-proximity relationships that ease everyday life often fail to become planning priorities. This causes some lives to become harder and more precarious within the city.

Demolition Does Not Only Tear Down Buildings

Istanbul has been undergoing a rapid and severe transformation in recent years. Fikirtepe is one of the most visible examples of this process: the old neighborhood fabric has given way to high-density residential blocks. As property values rise, the social meaning carried by that property is ignored and behind this transformation, therefore, lie not only planning decisions but a deep logic of value.

The neighborhood is shifting from a place that is lived into an instrument of investment. Urban renewal projects, the rise of short-term rental housing driven by touristification — particularly around Beyoğlu — and rapidly increasing rents are all moving forward without asking the same question: who lives in this neighborhood, and what will they lose? The renewal projects carried out in Tarlabaşı, for instance, changed not only the physical environment but also the social fabric of the communities living there. In such projects, the determining criterion is most often economic return, while the relationships built at the neighborhood scale are left out of the equation.

Those most affected by this process are most often women because they are the ones who most deeply weave their daily lives into the fabric of the neighborhood: the networks of neighbors, the nearby school, the familiar market, the trusted caregiver. -Raising children, caring for the elderly, managing the household economy- all take place in deep relation to space. When a neighborhood is "transformed," what is lost is not only the physical space but also the relationships of solidarity built over decades, the practices passed down from generation to generation, and an invisible yet functional social infrastructure.

kayıp olarak sayılmıyor. Yıkılan binanın metrekaresi hesaplanabilir; ama o binada kurulan güven ilişkilerinin değeri hesaplanamaz. Taşınan bir ailenin yeni adresi bulunabilir; ama o ailenin yıllarca güvendiği komşuluk ağı yeniden kurulamadan kaybolur. Bu görünmezlik tesadüf değil; neyin "değer" olarak kabul edildiğine dair sistematik bir tercihin sonucudur.

Bellek Kimin İçin?

Bu yalnızca geçmişe dair bir tartışma değil. Hangi hikayelerin korunduğu, hangi mekânların değerli görüldüğü meseleleri bugünkü kenti de şekillendirmeyi sürdürüyor. Kadınların kentsel deneyimi görünmez kaldığında ihtiyaçları da mimari ve planlama kararlarında karşılık bulmakta güçlük çekiyor. Hafızanın boşlukları, bugünkü politikaların boşluklarına dönüşüyor. Geçmişte kayıt altına alınmayan, bugün de görünmez kalmaya devam ediyor.

Dünya genelinde bu boşluğu doldurmaya çalışan projeler ve alternatif girişimler giderek çoğalırken —mahalle arşivleri, sözlü tarih çalışmaları— temel soru hâlâ geçerli: kenti birlikte yaşıyorsak, neden onu birlikte hatırlamıyoruz? Ve eğer birlikte hatırlamıyorsak, birlikte ve eşit biçimde inşa edebilir miyiz?

Sonuç Değil, Başlangıç

Kent hafızası tamamlanmış bir arşiv olmaktan ziyade sürekli yeniden yazılan, tartışılan, müzakere edilen canlı bir alandır. Ve bu alanda kadınların deneyimini görünür kılmak, yalnızca daha adil bir tarih yazımı için değil daha kapsayıcı, daha yaşanabilir kentler inşa etmek için de zorunlu bir başlangıç noktasıdır.

Şehir unutmaz; ama kimi hatırlayacağına karar verir. İstanbul'un bugün verdiği karar, yarının nasıl bir şehir olacağını belirleyecek. Bu kararları tartışmak ve farklı açılardan değerlendirmek, kentsel tartışmaların belki de en önemli parçasıdır.

None of this enters market calculations, because it cannot be priced. And because it cannot be priced, it is not counted as a loss. The square footage of a demolished building can be calculated; but the value of the trust relationships built within that building cannot. A relocated family can be given a new address; but the neighborhood network that family relied on for years disappears before it can be rebuilt. This invisibility is not coincidental — it is the outcome of a systematic choice about what is accepted as "value."

Memory — For Whom?

This is not merely a debate about the past. The questions of which stories are preserved and which spaces are considered valuable also shape the city of today. When women's urban experience remains invisible, their needs struggle to find a response in architectural and planning decisions. The gaps in memory become the gaps in today's policies. What was not recorded in the past continues to remain invisible in the present.

While projects and alternative initiatives working to fill this gap — neighborhood archives, oral history studies — are growing around the world, the fundamental question still holds: if we live in the city together, why do we not remember it together? And if we do not remember it together, can we build it together and equally?

Not a Conclusion, but a Beginning

Urban memory is not a completed archive but a living space that is continuously rewritten, debated, and negotiated. And within this space, making women's experience visible is a necessary starting point not only for a more just historiography, but for building more inclusive, more livable cities.

The city does not forget; but it decides whom to remember. The decision Istanbul makes today will determine what kind of city tomorrow will be. And questioning that decision may be the most critical urban act of all.

If you have
a **story**
tell us

Buy

this space for your

advertisment

- Services
- Businesses
- Products

Contact us

+90 212 511 10 10 (114)   idari@uclg-mewa.org

www.uclg-mewa.org

Trablusşam

Miras, Zorluklar ve Yeniden Canlanma

Tripoli

Heritage, Challenges, and the Path to Revival

Trablusşam Belediyesi, kentin tarihinde benzersiz bir yere sahiptir. Ülkenin en büyük ikinci şehri olan Trablusşam, surlar içinde yüzyıllara dayanan bir mirası barındırmaktadır. Kahire'den sonra ikinci Memlük başkenti olan kent, Doğu Akdeniz'de günümüze ulaşan en zengin Memlük kent merkezlerinden biri olmaya devam etmektedir. Cami, medrese, han ve hamamları sadece geçmişin kalıntıları değil, Trablusşam'ın bilgi, ticaret ve yönetimin merkezi olduğu dönemin yaşayan tanıklarıdır.

Tarihsel olarak, Fenikeliler, Romalılar, Bizanslılar, Memlükler ve Osmanlılar gibi medeniyetler, Akdeniz'deki stratejik konumu nedeniyle Trablusşam'ı tercih etmiştir. Kent, uzun yıllardır Doğu ile Batı, kara ile deniz, yerel miras ile bölgesel etki arasındaki bir geçiş kapısı olarak hizmet etmiştir.

Günümüzde belediyenin görevi, bu zengin mirası yapılandırılmış bir yönetim ve sürdürülebilir kalkınmaya dönüştürmektir.

Yönetişim ve Sorumluluklar

Trablusşam Belediyesi, belediyelere idari ve mali bağımsızlık tanırken aynı zamanda İçişleri ve Belediyeler Bakanlığı'nın denetimi altında tutan Lübnan Belediye Kanunu kapsamında faaliyet göstermektedir. 2025 yılının Mayıs ayında seçilen Belediye Meclisi, Trablusşam için ortak bir vizyona bağlı yirmi dört üyeden oluşmaktadır. Meclisin görev tanımı, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerine dayalı kurumsal güçlendirme, mevzuatın uygulanması ve kalkınma planlamasına odaklanmaktadır.

The Municipality of Tripoli holds a unique place in metropolitan history. As the country's second-largest city, Tripoli carries centuries of heritage within its walls. The second Mamluk capital after Cairo, remains one of the richest surviving Mamluk urban centers in the Eastern Mediterranean. Its mosques, madrasas, khans, and hammams are not simply relics of the past, they bear witness to a time when Tripoli was a center of knowledge, trade, and governance.

Historically, civilizations including the Phoenicians, Romans, Byzantines, Mamluks, and Ottomans chose Tripoli for its strategic location on the Mediterranean. It has long served as a gateway between East and West, land and sea, local heritage and regional influence.

Today, the municipality's task is to translate this rich heritage into structured authority and sustainable development.

Governance and Responsibilities

The Municipality of Tripoli operates under the Lebanese Municipal Act, which grants administrative and financial independence while placing municipalities under the supervision of the Ministry of Interior and Municipalities. The city's Municipal Council, elected in May 2025, consists of 24 members committed to a unified vision for Tripoli. Their mandate emphasizes institutional reinforcement, regulatory implementation, and development planning based on transparency and accountability.

The municipality's core responsibilities include:

- *Urban Planning and Organization: Implementing approved plans, issuing building permits, removing violations, and managing road infrastructure.*
- *Public Services and Sanitation: Maintaining cleanliness, managing waste, overseeing drinking water, and implementing sewage projects.*
- *Environmental and Aesthetic Development: Creating parks, recreational areas, public squares, and increasing green spaces.*
- *Health and Social Services: Regulating trade and markets, protecting public morals, and assisting vulnerable populations.*

Belediyenin temel sorumlulukları arasında şunlar yer almaktadır:

- Şehir Planlama ve Düzenleme: Onaylanmış planların uygulanması, inşaat ruhsatlarının verilmesi, kural ihlallerinin giderilmesi ve yol altyapısının yönetimi.
- Kamu Hizmetleri ve Temizlik: Temizliğin sağlanması, atık yönetimi, içme suyunun denetlenmesi ve kanalizasyon projelerinin uygulanması.
- Çevresel ve Estetik Gelişim: Parklar, rekreasyon alanları ve kamusal meydanlar oluşturmak ve yeşil alanları artırmak.
- Sağlık ve Sosyal Hizmetler: Ticaret ve pazarları düzenlemek, kamu ahlakını korumak ve kırılgan gruplara destek olmak.
- Kaynak Geliştirme ve Yönetimi: Gelir tahsilatını artırmak, mali şeffaflığı sağlamak ve vergi tabanını güncellemek.
- Sosyal ve Kültürel Gelişim: Toplum yaşamını zenginleştirmek amacıyla festivaller, spor ve kültürel etkinlikler düzenlemek.
- Belediye Polisi, belediye yönetmeliklerini uygular, kaçak yapıları denetler, kamusal alanları işgal eden yapıları kaldırır ve seyyar satıcıların kurallara uygun şekilde faaliyet göstermelerini sağlar. Ayrıca resmi kapatma kararlarını uygular ve kamu düzeninin sağlanmasına yönelik çabaları destekler.

Lübnan Anayasası, ulusal birlik ve istikrarın temel taşı olarak bölgeler arasında kültürel, sosyal ve ekonomik açıdan dengeli bir kalkınmayı vurgular.

Hasarlı ve Yapısal Olarak Tehlikeli Binalar Krizi

Yeni seçilen belediye meclisi, İspanya’da düzenlenen Akdeniz Şehirleri Konferansı’ndaki konuşmamda öncelikler arasında saydığım hasarlı ve yapısal olarak tehlikeli binalar sorununu da ele almak üzere, şehirde gerçek anlamda bir çalışma platformu başlatmak için organize olmaya ve zemin hazırlamaya yeni başlamıştı ki, tam o sırada,

- *Resource Development and Administration: Enhancing revenue collection, ensuring financial transparency, and updating the tax base.*
- *Social and Cultural Enhancement: Organizing festivals, sports, and cultural activities to enrich civic life.*
- *The Municipal Police enforce municipal regulations, keep an eye on illegal construction, remove structures that take over public spaces, and make sure street vendors operate according to the rules. They also carry out official closure orders and support efforts to maintain public order.*

The Lebanese Constitution emphasizes balanced development across regions—culturally, socially, and economically—as a foundation stone of national unity and stability.

The Cracked Structural buildings Crisis

Just as the new elected council had begun organizing and setting the ground to launch a genuine workshop in the city, including addressing the Cracked and Structurally unsafe buildings , which had been among the priorities that I highlighted in my speech at the Mediterranean Cities Conference in Spain ,just then , cracked buildings actually began to collapse in February 2026 .

This crisis is not sudden. It is cumulative and can be listed as follows:

Şubat 2026'da hasarlı binalar gerçekten de çökmeye başladı.

Bu kriz ani bir gelişme değil, bir birikimin sonucunda ortaya çıkmıştır ve şu şekilde sıralanabilir:

- Lübnan İç Savaşı'nın etkileri, şehrin genelinde ciddi yapısal hasarlara yol açtı. Birçok bina hasar gördü ancak ekonomik kısıtlamalar ve kurumsal zayıflıklar nedeniyle hiçbir zaman tam olarak onarılamadı.
- Küçük sismik sarsıntılar, eskiyen yapıların giderek zayıflamasına sebebiyet verdi.
- - Yasadışı inşaat uygulamaları, binaların bozulma sürecini hızlandırdı. İzinsiz ek katlar, mühendislik çalışmaları yapılmadan yapılan yapısal değişiklikler, taşıyıcı duvarların yıkılması ve düşük kaliteli malzemelerin kullanımı, binaların sağlamlığını ciddi şekilde tehlikeye attı.
- Önceki yönetimler döneminde yıllarca süren yetersiz denetim ve zayıf uygulama, ihlallerin birikmesine neden oldu. Bakım ihmal edildi. Bina yönetmelikleri tutarlı bir şekilde uygulanmadı.

- *The impact of the Lebanese Civil War left significant structural damage across the city. Many buildings were affected but never fully rehabilitated due to economic constraints and institutional weakness.*
- *Minor seismic tremors contributed to the gradual weakening of aging structures.*
- *Illegal construction practices accelerated deterioration. Unauthorized additional floors, structural modifications without engineering studies, removal of load-bearing walls, and the use of low-quality materials severely compromised building integrity.*
- *Years of insufficient oversight and weak enforcement in previous administrations allowed violations to accumulate. Maintenance was neglected. Building codes were not consistently enforced.*
- *Economic collapse has left property owners unable to afford necessary repairs, while residents often lack the means to relocate, in addition to the unfair Rent law which sets extremely low rents for landlords and prevents them from carrying out any repairs. This creates a tragic dilemma:*

The result is a dangerous urban reality.

Municipal Response and Challenges

As a municipality, we have initiated inspections and issued warnings for 114 buildings noting that real number of cracked and dangerous buildings may reach 1000

However, we face serious constraints and challenges: limited financial resources, legal complexities, social resistance to evacuation, and insufficient national support for rehabilitation and alternative housing.

This crisis is not only technical — it is philanthropic, social, and institutional.

Solving it requires:

- *National and international funding for rehabilitation*
- *Temporary housing solutions for displaced families*
- *Transparent engineering assessments*
- *Long-term urban planning reform*
- *Strict enforcement of building regulations*

Ekonomik çöküş, mülk sahiplerinin gerekli onarımları karşılayamaz hale gelmesine neden olurken, kiracılar da genellikle taşınacak imkânlardan yoksun. Buna ek olarak, ev sahipleri için son derece düşük kiralar belirleyen ve onarım yapmalarını engelleyen haksız Kira Kanunu da bu durumun daha da kötüleşmesine sebep oluyor. Bu da karşımıza şu ikilemi çıkarıyor:

Sonuç, tehlikeli bir kentsel gerçekliktir.

Belediyenin Müdahalesi ve Zorluklar

Belediye olarak, yüz on dört binada denetimler başlattık ve uyarılar yayınladık; ancak hasarlı ve tehlikeli binaların gerçek sayısının bine ulaşabileceğini belirttik.

Bununla birlikte, ciddi kısıtlamalar ve zorluklarla karşı karşıyayız: sınırlı mali kaynaklar, hukuki karmaşıklıklar, tahliyeye karşı toplumsal direnç ve yeniden yapılandırma ile alternatif konutlar için yetersiz ulusal destek.

Bu kriz yalnızca teknik bir sorun değil; aynı zamanda insani, sosyal ve kurumsal bir sorundur.

Bu sorunun çözümü için şunlar gereklidir:

- Yeniden yapılanma için ulusal ve uluslararası finansman
- Yerinden edilmiş aileler için geçici barınma çözümleri
- Şeffaf mühendislik değerlendirmeleri
- Uzun vadeli kentsel planlama reformu
- nşaat yönetmeliklerinin sıkı bir şekilde uygulanması

Belediye olarak başka trajedilerin yaşanmasına izin veremeyiz. İnsan hayatını korumak bir tercih meselesi değil, herkesin öncelikli sorumluluğudur.

Hasarlı binalar sorunu, son derece zorlu ekonomik durum, mali desteğin eksikliği ve kaynakların tamamen yokluğu, belediye olarak bizi can ve mal kaybını önlemek için bir kriz yönetimi sürecine girmeye zorluyor; bu durum, başlangıçta gerçekleştirmeyi hedeflediğimiz uzun vadeli vizyonumuzu askıya almamıza neden oluyor.

We cannot allow further tragedies. Protecting lives is not optional, it is everyone's primary responsibility.

This issue of the crumbling building besides the extremely challenging economic situation, the lack of financial support and the complete absence of funds forces us in Tripoli Municipality to be in a crisis management situation to avoid loss in lives and properties, leaving long term vision we initially set out to achieve on hold.

Vision for Revival

Tripoli's potential extends far beyond crisis management. Activating the Tripoli Special Economic Zone could attract investment, create jobs for youth, and reconnect the city to regional and global trade routes.

The Rashid Karami International Fair symbolizes the city's aspiration for innovation, dialogue, and international presence.

Yeniden Canlanma Vizyonu

Trablusşam'ın potansiyeli, kriz yönetiminin çok ötesine uzanmaktadır. Trablusşam Özel Ekonomik Bölgesi'nin faaliyete geçirilmesi, yatırımları çekebilir, gençler için istihdam yaratabilir ve şehri bölgesel ve küresel ticaret yollarına yeniden bağlayabilir.

Rashid Karami Uluslararası Fuarı, şehrin yenilikçilik, diyalog ve uluslararası varlık konularına duyduğu özlemi simgelemektedir.

Trablusşam Limanı, Lübnan'ı Avrupa, Türkiye ve daha geniş Akdeniz bölgesine bağlayan bir deniz kapısı olacağa benziyor. Öte yandan, yakınlardaki Rene Mouawad Havaalanı, sivil kullanıma açılırsa, kuzey Lübnan'ın ulaşım bağlantılarını önemli ölçüde artırabilir.

Yıllarca ihmal edilmesine rağmen, Trablusşam'ın ruhu kırılmamıştır. Şehir, zengin bir tarihe, dirençli insanlara ve büyük bir potansiyele sahiptir. Belediyenin sorumluluğu sadece idari değil, aynı zamanda dönüşümseldir: güveni yeniden inşa etmek, kanunları adil bir şekilde uygulamak ve ulusal yatırımları desteklemek.

Trablusşam, hayatta kalmaktan daha fazlasını, yeniden canlanmayı hak ediyor.

The Port of Tripoli promises to be a maritime gateway linking Lebanon to Europe, Turkey, and the wider Mediterranean. Meanwhile, the nearby Rene Mouawad Airport, if opened for civilian use, could dramatically enhance connectivity for northern Lebanon.

Despite years of neglect, Tripoli's soul remains unbroken. It is rich in history, in resilient people, and in potential. The municipality's responsibility is not only administrative but transformational: rebuilding trust, enforcing the law fairly, and supporting national investment. Tripoli deserves more than survival. Tripoli deserves revival.

A Message to UCLG-MEWA and Our International Partners

As we confront urgent structural, economic, and social challenges, we also recognize that Tripoli's revival cannot be achieved in isolation. In this context, we address a sincere message to United Cities and Local Governments Middle East and West Asia (UCLG-MEWA).

We call upon UCLG-MEWA to shed greater light on the City of Tripoli — its heritage, its current challenges, and its unexploited potential — within regional and international municipal platforms.

Tripoli stands today at a critical intersection: between accumulated crises and a genuine opportunity for transformation and revitalization where international prominence is important to activating partnerships, technical expertise, and sustainable funding.

The Municipality of Tripoli confirms its commitment to enhancing cooperation with the international community, development agencies, donor institutions, and peer cities.

Our municipal programs — from rehabilitating unsafe buildings and improving urban governance to activating the Special Economic Zone and enhancing public services — are fully aligned with the principles and objectives of the United Nations Sustainable Development Goals (SDGs).

Balanced urban development, resilient infrastructure, poverty reduction, decent work opportunities,

UCLG-MEWA'ya ve Uluslararası Ortaklarımıza Bir Mesaj

Acil yapısal, ekonomik ve sosyal zorluklarla karşı karşıya kalırken, kentin yeniden canlanmasının tek başına başarılmayacağının da bilincindeyiz. Bu bağlamda, UCLG-MEWA'ya samimi bir mesaj iletiyoruz.

UCLG-MEWA'yı, bölgesel ve uluslararası belediye platformlarında Trablusşam'a – mirasına, mevcut zorluklarına ve henüz keşfedilmemiş potansiyeline – daha fazla ışık tutmaya çağırıyoruz.

Trablusşam bugün, birikmiş krizler ile dönüşüm ve canlanma için gerçek bir fırsat arasında kritik bir kavşakta durmaktadır; bu noktada, ortaklıkları, teknik uzmanlığı ve sürdürülebilir finansmanı harekete geçirmek için uluslararası öneme sahip olmak önemlidir.

Trablus Belediyesi, uluslararası toplum, kalkınma ajansları, bağışçı kurumlar ve benzer şehirlerle işbirliğini güçlendirme konusundaki kararlılığını teyit etmektedir.

Güvenli olmayan binaların yenilenmesinden kentsel yönetişimin iyileştirilmesine, Özel Ekonomik Bölgenin hayata geçirilmesinden kamu hizmetlerinin geliştirilmesine kadar uzanan belediye programlarımız, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) ilke ve amaçlarıyla tam olarak uyumludur.

Dengeli kentsel gelişim, dayanıklı altyapı, yoksulluğun azaltılması, insana yakışır iş imkânları, sürdürülebilir şehirler ve kurumsal şeffaflık, günlük belediye sorumluluklarımızı şekillendiren acil önceliklerdir.

Bu nedenle, UCLG-MEWA ve uluslararası ortaklarımızı, Trablus'u reformlara hazır, işbirliğine açık ve küresel kalkınma çerçevelerini somut yerel sonuçlara dönüştürmeye kararlı bir öncelikli ortak şehir olarak değerlendirmeye davet ediyoruz.

Trablus, zayıflığından dolayı yardım istememekte, ortak sorumluluktan kaynaklanan bir ortaklık aramaktadır. Koordineli uluslararası destek ve hesap verebilir yerel yönetişim sayesinde Trablus, mirasa dayalı, krizlere karşı dayanıklı ve kalkınmada ilerici bir Akdeniz kenti olarak yeniden model bir şehir haline gelebilir.

sustainable cities, and institutional transparency are urgent priorities that shape our daily municipal responsibilities.

We therefore invite UCLG-MEWA and our international partners to consider Tripoli a priority partner city — one that is ready for reform, open to collaboration, and determined to translate global development frameworks into substantial local outcomes.

Tripoli does not seek assistance out of weakness, but partnership out of shared responsibility. Through coordinated international support and accountable local governance, Tripoli can once again become a model Mediterranean city — rooted in heritage, resilient in crisis, and progressive in development.

VSR Türkiye Raporu

Voluntary Subnational Review of Türkiye

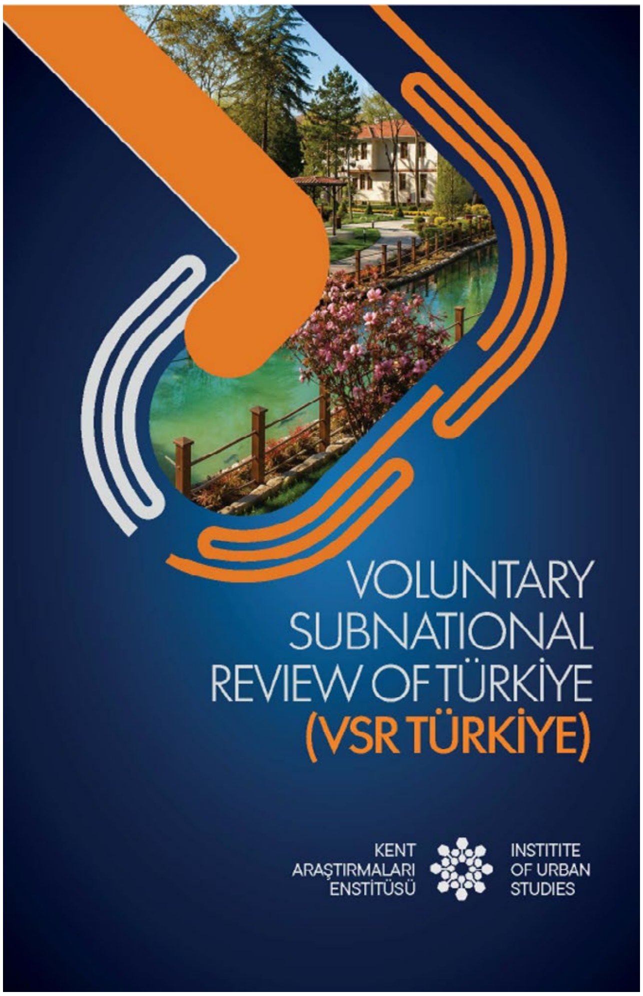

Kent Araştırmaları Enstitüsü

InstITite of Urban Studies

Ağımızdaki tüm üyelerimizi, son yıllarda MEWA bölgesinden ortaya çıkan en önemli yerel yönetişim yayınlarından birini keşfetmeye davet ediyoruz. Türkiye'nin ilk Gönüllü Ulusaltı Değerlendirme Raporu VSR Türkiye, yerel düzeyde Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nın (SKA) raporlamasında mihenk taşı niteliğinde bir kaynak olmakla beraber ağımızdaki yerel yönetimlerin ortak zorluklarına ve hedeflerine doğrudan değinmektedir.

SKA uygulama döngüsünün sona ermesine dört yıldan az bir süre kala, yerel yönetimler üzerinde, sadece hedef odaklı söylemlerin ötesine geçip ölçülebilir, yapısal bir değişim gerçekleştirme yönündeki baskı da hiç olmadığı kadar ileri bir düzeydedir. VSR Türkiye, bu vazifeyi bir netlik ve kararlılıkla üstlenmektedir. Kentsel Araştırmalar Enstitüsü bünyesinde Dr. Cemal Baş tarafından

We warmly invite our network and members to engage with one of the most significant local governance publications to emerge from the MEWA region in recent years. VSR Türkiye — the first Voluntary Subnational Review of Türkiye — is a landmark contribution to subnational SDG reporting, and one that speaks directly to the challenges and aspirations shared by local governments across our network.

With less than four years remaining in the SDG implementation cycle, the pressure on local governments to move beyond aspirational narratives and deliver measurable, structural change has never been greater. VSR Türkiye rises to this challenge with admirable clarity and purpose. Authored by Dr. Cemal Baş under the Institute of Urban Studies and produced in partnership with United Cities and Local Governments MEWA Section (UCLG-MEWA) and

kaleme alınan ve Birleşmiş Şehirler ve UCLG-MEWA ile İdealKent'in ortaklığında hazırlanan yayın, güçlü işbirliğine dayalı entelektüel bir temel üzerine inşa edilmiştir.

Rapor, belediyelerin başarılarından oluşan özenle derlenmiş bir katalog sunmak yerine, kasıtlı olarak sorun odaklı bir yaklaşım benimsemekte ve dikkatleri, yerel düzeyde SKA'ların etkili bir şekilde hayata geçirilmesi önünde engel oluşturan yapısal kısıtlamalara yöneltmektedir. Böylelikle rapor, dünya çapındaki yerel yönetimlere, gösteriş amaçlı anlatıların ötesine geçmeleri ve 2030 Gündemi'nin son aşamasının gerçekten gerektirdiği türden dürüst ve eyleme geçirilebilir bir değerlendirmeye kendilerini adamaları için çağrıda bulunmaktadır. Gönüllü değerlendirmeler genellikle başarıları öne çıkarmaya yönelirken, VSR Türkiye kurumsal öz tanıtımdan ziyade tanısal titizliği ön planda tutmaktadır; bu, küresel topluluğun SKA hedefleri ile sahadaki uygulamalar arasındaki giderek genişleyen uçurumla karşı karşıya olduğu bir dönemde, hem yenilikçi hem de gerekli bir katkıdır.

Raporun ampirik temeli, en güçlü ynlarından biridir. Belediye yetkilileriyle yapılan yaklaşık altı yüz görüşme, Yüze yakın çok paydaşlı istişare ve Türkiye'nin tüm bölgelerini kapsayan yirmi iki ortak kurumdan gelen girdilerden yararlanılan bulgular, yerel yönetişim gerçeklerinin gerçekten çeşitli ve temsili bir kesitini yansıtmaktadır. Süreç, beş belediye türü ve dört mesleki kademeyi kapsamış ve yirmi beş üyeli bir danışma kurulunun rehberliğinde yürütülmüştür; bu da raporun sonuçlarının hem analitik derinlik hem de geniş kurumsal meşruiyete sahip olmasını sağlamıştır. Bu, seçici kanıtlara dayanan bir rapor değildir; ülke çapında yüzlerce yerel yönetim uygulayıcısının yaşanmış deneyimleriyle şekillendirilmiş bir rapordur.

Raporun tarihsel çerçevesi, analitik değerini daha da artırmaktadır. Rapor, SKA'larin uygulanmasının ilk on yılını ulusal krizler — Suriye'den gelen mülteci akını, COVID-19 salgını ve yıkıcı 2023 depremleri — üzerinden ele alarak, bu olayların belediye koordinasyonu ve mali dayanıklılıktaki derin yapısal zayıflıkları nasıl ortaya çıkardığını ve

İdealKent, this milestone publication benefits from a uniquely collaborative intellectual foundation.

Rather than presenting a curated catalog of municipal achievements, the report adopts a deliberately problem-oriented stance, directing attention toward the structural constraints that continue to hinder effective SDG delivery at the local level. In doing so, the report issues a timely call to local governments worldwide to move beyond showcase narratives and commit to the kind of honest, actionable assessment that the final stretch of the 2030 Agenda genuinely demands. Where voluntary reviews frequently default to highlighting successes, VSR Türkiye prioritizes diagnostic rigor over institutional self-promotion, a refreshing and necessary contribution as the global community confronts the widening gap between SDG ambition and on-the-ground delivery.

The empirical foundation of the report is one of its greatest strengths. Drawing on nearly 600 interviews with municipal officials, close to 100 multi-stakeholder consultations, and inputs from 22 partner institutions spanning all regions of Türkiye, the findings reflect a genuinely diverse and representative cross-section of local governance realities. The process involved five municipality types and four professional levels, and was guided by a 25-member advisory board, ensuring that the reports' conclusions carry both analytical depth and broad institutional legitimacy. This is not a report built on selective evidence; it is one shaped by the lived experiences of hundreds of local government practitioners across the country.

The report's historical framing adds further analytical value. It traces the first decade of SDG implementation through a sequence of critical national shocks — the Syrian refugee influx, the COVID-19 pandemic, and the devastating 2023 earthquakes — examining how these events simultaneously exposed deep structural weaknesses in municipal coordination and financial resilience, while also accelerating certain forms of institutional learning and adaptation. This dual reading of crisis as both disruptor and catalyst gives the report a nuanced depth that purely technical assessments often lack,

aynı zamanda belirli kurumsal öğrenme ve uyum süreçlerini nasıl hızlandırdığını incelemektedir. Krizi hem bir bozucu hem de bir katalizör olarak ele alan bu ikili yaklaşım, rapora salt teknik değerlendirmelerde genellikle eksik olan incelikli bir derinlik kazandırmakta ve onu, yerel yönetimlerin aşırı baskı koşulları altında nasıl performans gösterdiğini ve geliştiğini anlamak için değerli bir referans haline getirmektedir.

Yönetişim ve kurumsal kapasite konusunda rapor çoğu AB-IPA fonlarına bağımlı olan kısa vadeli, proje temelli girişimler ile SKA'ların kalıcı bir şekilde uygulanmasının gerektirdiği daha derin yapısal reformlar arasındaki uçurum ortaya koymaktadır:. İyi niyetli pek çok çaba, proje döngülerinin ötesine geçmekte zorlanmış ve sürdürülebilirlik için gerekli kurumsal değişimi yerleştiremeden sonuçlar üretmiştir. Bu teşhis, Türkiye'nin ulusal bağlamının çok ötesine uzanan bir yönetişim sorununu yansıtması dikkat çekicidir.

VSR Türkiye Raporu, yalnızca ulusal bir hesap verebilirlik belgesi olmakla kalmayıp, aynı zamanda MEWA bölgesi ve ötesindeki yerel düzeydeki değerlendirme süreçleri için bu tür titiz ve sahaya dayalı raporlamayı destekleyen bölgesel bir referans noktası ve metodolojik bir modeldir.

VSR Türkiye, yerel sürdürülebilirlik yönetişimi, alt ulusal düzeyde SKA raporlaması veya kent diplomasisiyle ilgilenen herkes için önemli bir kaynaktır. Rapor, 2030'a yaklaşırken Türkiye'deki belediyelerin durumuna ilişkin titiz ve dürüst bir değerlendirme sunmakla kalmaz, aynı zamanda dünya çapındaki yerel yönetim birliklerinin incelemesi, uyarlaması ve kendi uygulamalarına adapte etmesi gereken, uygulanabilir bir model de sunar.

and positions it as a valuable reference for understanding how local governments perform and evolve under conditions of extreme pressure.

On governance and institutional capacity, the report identifies a persistent and widely shared tension: the gap between short-term, project-based initiatives — many of them dependent on EU-IPA funding — and the deeper structural reforms that lasting SDG implementation genuinely demands. Many well-intentioned efforts have struggled to outlast their project cycles, generating results without embedding the institutional change required for sustainability. This diagnosis will resonate strongly, as it reflects a governance challenge that extends well beyond Türkiye's national context.

VSR Türkiye Report is not merely a national accountability document, but also a regional reference point and a methodological model for subnational review processes across the MEWA region and beyond. In championing this kind of rigorous, field-grounded reporting.

VSR Türkiye is essential reading for anyone engaged in local sustainability governance, subnational SDG reporting, or city diplomacy. It offers not only a rigorous and honest account of where Türkiye's municipalities stand as 2030 approaches, but also a replicable model that local government associations worldwide would do well to study, adapt, and make their own.

TAKVİM

CALENDAR

Takvim		Calendar	
Temmuz, 6-16	New York, ABD	New York, USA	July, 6-16
BM Yüksek Düzeyli Siyasi Forumu (HLPF)		UN High-Level Political Forum (HLPF)	
Temmuz, 1-3	İzmir, Türkiye	İzmir, Türkiye	July, 1-3
UITP Avrasya Konferansı 2026		UITP Eurasia Conference 2026	
Temmuz, 28	Selçuklu/Konya, Türkiye	Selçuklu/Konya, Türkiye	July, 28
UCLG-MEWA İnovasyon ve Girişimcilik Komitesi Başkanlık Divanı ve Komite Toplantısı		UCLG-MEWA Committee on Innovation and Entrepreneurship Presidency & Committee Meeting	
Temmuz, 29	Selçuklu/Konya, Türkiye	Selçuklu/Konya, Türkiye	July, 29
UCLG-MEWA Gıda ve Tarım Çalışma Grubu Toplantısı		UCLG-MEWA Food and Agriculture Working Group Meeting	
Ağustos, 17-28	Ulanbatur, Moğolistan	Ulaanbaatar, Mongolia	August, 17-28
Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi (UNCCD COP 17)		UN Convention to Combat Desertification (UNCCD COP 17)	
Eylül, 8-22	New York, ABD	New York, USA	September, 8-22
Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 81. Oturumu (BMGA 81)		81st Session of the United Nations General Assembly (UNGA 81)	
Eylül, 9 - 10	Toronto, Canada	Toronto, Canada	September, 9 - 10
8. Kentsel Ekonomi Forumu (UEF-8)		8th Urban Economy Forum (UEF-8)	
Eylül, 15 -16	Manila, Philippines	Manila, Philippines	September, 15 -16
ASEAN Valiler ve Belediye Başkanları Forumu 2026		ASEAN Governors and Mayors Forum 2026	
Eylül, 21-23	Krakov, Polonya	Krakow, Poland	September, 21-23
Uluslararası Katılımcı Demokrasi Gözlemevi (OIDP) Konferansı		International Observatory on Participatory Democracy (OIDP) Conference	

CALL FOR SUBMISSIONS

LOCALIZING THE RIGHT TO ADEQUATE HOUSING

Issued by
Special Rapporteur on the right to adequate housing

Purpose
To inform the report of the Special Rapporteur on the right to adequate housing to be presented at the 64th session of the Human Rights Council, in February/March 2027

DEADLINE: **21 SEPTEMBER 2026**

إرثنا
earthna
عضو في مؤسسة قطر
Member of Qatar Foundation

التقويم

سيتم تحديده لاحقا تموز/يوليو

قمة الصين والدول العربية

ظفار, سلطنة عمان

6-16 تموز/يوليو

المنتدى السياسي رفيع المستوى التابع للأمم المتحدة

نيويورك, الولايات المتحدة الأمريكية

1-3 تموز/يوليو

مؤتمر UITP أوراسيا 2026

ازمير, تركيا

28 تموز/يوليو

اجتماع الهيئة الرئاسية للجنة الابتكار وريادة الأعمال التابعة لمنظمة UCLG-MEWA

سلجوقلو/قونية, تركيا

29 تموز/يوليو

اجتماع فريق العمل المعني بالغذاء والزراعة التابع لمنظمة UCLG-MEWA

سلجوقلو/قونية, تركيا

21-23 أيلول/سبتمبر

المنتدى الحضري العالمي الثالث عشر (WUF13)

باكو, أذربيجان

15-16 أيلول/سبتمبر

منتدى محافظين ورؤساء بلديات رابطة دول جنوب شرق آسيا (آسيان) 2026

مانيلا, الفليبين

9-10 أيلول/سبتمبر

المنتدى الثامن للاقتصاد الحضري (UEF-8)

تورنتو, كندا

8-22 أيلول/سبتمبر

الدورة الحادية والثمانون للجمعية العامة للأمم المتحدة (UNGA 81)

نيويورك, الولايات المتحدة الأمريكية

17-28 آب/أغسطس

اتفاقية الأمم المتحدة لمكافحة التصحر (UNCCD COP 17)

أولان باتور, منغوليا

على التحديات البنيوية التي لا تزال تعيق التنفيذ الفعّال لأهداف التنمية المستدامة على المستوى المحلي. ومن هذا المنطلق، يوجه التقرير رسالة مهمة إلى الإدارات المحلية حول العالم، يدعوها فيها إلى تجاوز الخطابات الاستعراضية والالتزام بإجراء تقييمات صادقة وعملية، بما يتوافق مع متطلبات المرحلة الحاسمة التي تسبق عام 2030. ففي الوقت الذي تميل فيه العديد من المراجعات الطوعية إلى إبراز النجاحات، يمنح VSR Türkiye الأولوية للتحليل النقدي والدقة التشخيصية على حساب الترويج المؤسسي، وهو ما يجعله مساهمة نوعية في وقت تتسع فيه الفجوة بين طموحات أهداف التنمية المستدامة وواقع تنفيذها على الأرض.

وتُعد القاعدة البحثية للتقرير من أبرز عناصر قوته. فقد استند إلى ما يقارب 600 مقابلة مع مسؤولين في البلديات، ونحو 100 مشاورة متعددة الأطراف المعنية، إلى جانب مساهمات 22 مؤسسة شريكة تمثل مختلف مناطق تركيا. كما شملت عملية إعداد التقرير خمسة أنواع من البلديات وأربعة مستويات مهنية، بإشراف مجلس استشاري مكوّن من 25 خبيرًا، بما ضمن عمقًا تحليليًا ومصداقية مؤسسية واسعة. وبذلك، لا يستند التقرير إلى أدلة انتقائية، بل يعكس التجارب العملية والخبرات الميدانية لمئات العاملين في الحكومات المحلية في مختلف أنحاء البلاد.

ويضيف التقرير بعدًا تحليليًا مهمًا من خلال قراءته التاريخية لمسار تنفيذ أهداف التنمية المستدامة خلال العقد الأول، حيث يستعرض تأثير سلسلة من الأزمات الوطنية الكبرى، بدءًا من تدفق اللاجئين السوريين، مرورًا بجائحة كوفيد-19، وصولًا إلى الزلازل المدمرة التي شهدتها تركيا عام 2023. ويحلل التقرير كيف كشفت هذه الأزمات عن مواطن الضعف الهيكلية في التنسيق المؤسسي والمرونة المالية للبلديات، وفي الوقت ذاته ساهمت في تسريع عمليات التعلم المؤسسي والتكيف. ويمنح هذا المنظور المزدوج، الذي ينظر إلى الأزمات بوصفها عوامل تعطيل ومحفزات للتطوير في آن واحد، التقرير عمقًا لا يتوافر غالبًا في الدراسات التقنية التقليدية، ويجعله مرجعًا مهمًا لفهم كيفية تطور أداء الحكومات المحلية تحت ظروف استثنائية.

وفيما يتعلق بالحوكمة وبناء القدرات المؤسسية، يسلط التقرير الضوء على فجوة مستمرة بين المبادرات قصيرة الأجل القائمة على المشاريع – والتي يعتمد كثير منها على تمويل برامج الاتحاد الأوروبي (EU-IPA) وبين الإصلاحات الهيكلية العميقة التي يتطلبها تحقيق أهداف التنمية المستدامة بصورة مستدامة. فقد نجحت العديد من المبادرات في تحقيق نتائج آنية، لكنها لم تتمكن من إحداث التغيير المؤسسي اللازم لضمان استمراريتها بعد انتهاء فترات التمويل. وهذه المعضلة لا تقتصر على السياق التركي، بل تعكس تحديًا مشتركًا تواجهه الإدارات المحلية في العديد من دول العالم.

ولا يمثل تقرير VSR Türkiye مجرد وثيقة وطنية للمساءلة، بل يشكل أيضًا مرجعًا إقليميًا ونموذجًا منهجيًا يمكن الاستفادة منه في إعداد المراجعات الطوعية دون الوطنية في منطقة الشرق الأوسط وغرب آسيا وخارجها. ومن خلال دعمه لهذا النوع من التقارير الميدانية الدقيقة والمرتكزة إلى الأدلة، يرسخ التقرير معايير جديدة لإعداد مراجعات أكثر شفافية وواقعية وفاعلية.

ويُعد VSR Türkiye قراءة أساسية لكل من يعمل في مجالات الحوكمة المحلية المستدامة، وإعداد التقارير دون الوطنية الخاصة بأهداف التنمية المستدامة، ودبلوماسية المدن. فهو لا يقدم فقط تقييمًا موضوعيًا وصريحًا لواقع البلديات التركية مع اقتراب عام 2030، بل يطرح أيضًا نموذجًا عمليًا يمكن للاتحادات والروابط المعنية بالحكومات المحلية في مختلف أنحاء العالم أن تدرسه، وتكيفه، وتستفيد منه في تطوير عملياتها الخاصة.

تقرير المراجعة الطوعية دون الوطنية لتركيا

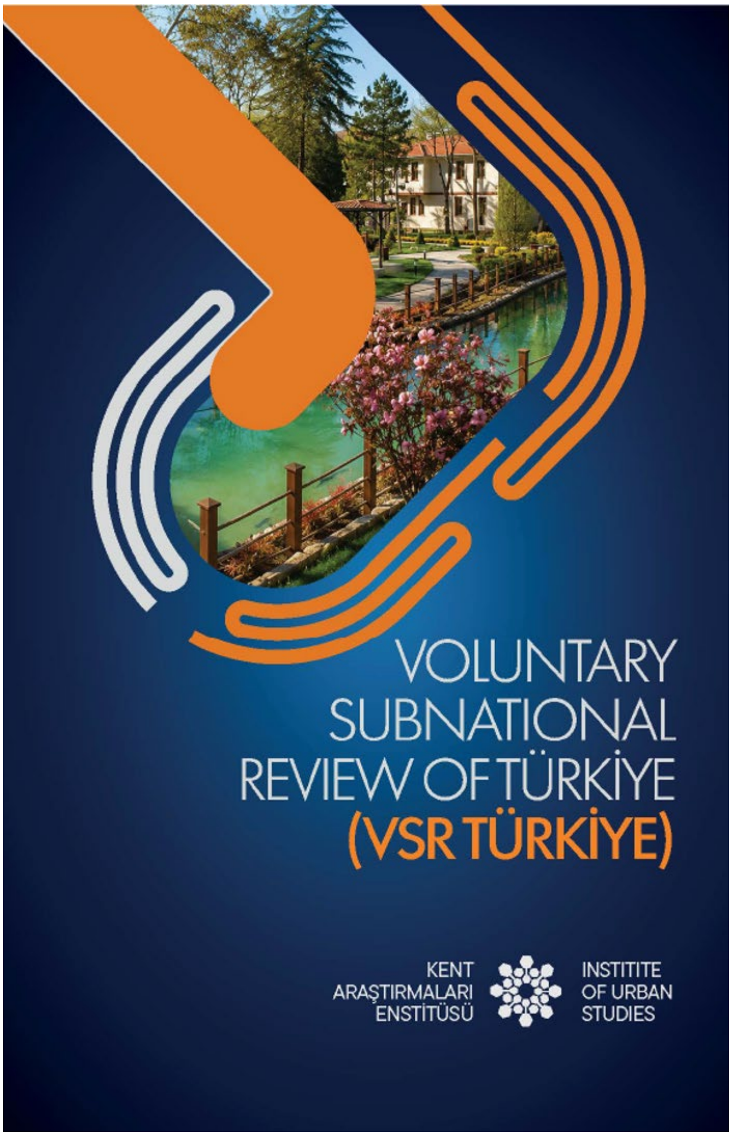

ندعو بكل سرور شبكتنا وأعضاءنا إلى الاطلاع على أحد أهم المنشورات في مجال الحوكمة المحلية التي صدرت من منطقة الشرق الأوسط وغرب آسيا خلال السنوات الأخيرة. يمثل تقرير المراجعة الطوعية دون الوطنية لتركيا (VSR Türkiye)، وهو أول مراجعة طوعية دون وطنية تُعدّ في تركيا، إنجازًا بارزًا في مجال إعداد التقارير الخاصة بأهداف التنمية المستدامة على المستوى المحلي، ويعكس بصورة مباشرة التحديات والطموحات المشتركة التي تواجهها الحكومات المحلية في مختلف أنحاء شبكتنا.

ومع بقاء أقل من أربع سنوات على انتهاء دورة تنفيذ أهداف التنمية المستدامة، أصبحت الإدارات المحلية مطالبة أكثر من أي وقت مضى بالانتقال من الخطابات الطموحة إلى تحقيق تغييرات هيكلية قابلة للقياس. ويستجيب تقرير VSR Türkiye لهذا التحدي برؤية واضحة ومنهجية رصينة. فقد أعدّه الدكتور جمال باش في إطار معهد الدراسات الحضرية، وأُنجز بالشراكة بين منظمة المدن المتحدة والإدارات المحلية فرع الشرق الأوسط وغرب آسيا (UCLG-MEWA) وIdealKent، مستندًا إلى قاعدة فكرية وتعاونية متميزة.

وعلى خلاف العديد من التقارير التي تكتفي بعرض الإنجازات البلدية، يتبنى التقرير مقاربة تركز على تشخيص المشكلات، مسلطًا الضوء

الاستثمارات، وخلق فرص عمل للشباب، وإعادة ربط المدينة بمسارات التجارة الإقليمية والعالمية.

ويجسّد معرض رشيد كرامي الدولي طموح المدينة نحو الابتكار والحوار والحضور الدولي.

كما يشكّل مرفأ طرابلس بوابة بحرية واعدة تربط لبنان بأوروبا وتركيا وعموم حوض المتوسط. وفي المقابل، فإن إعادة فتح مطار رينيه معوّض للاستخدام المدني من شأنها تعزيز الربط الجوي لشمال لبنان بصورة جذرية.

ورغم سنوات الإهمال، ما زالت روح طرابلس حيّة لا تنكسر. فهي غنية بتاريخها، بأهلها الصامدين، وبإمكاناتها الكامنة. إن مسؤولية البلدية ليست إدارية فحسب، بل تغييرية أيضاً: إعادة بناء الثقة، وتطبيق القانون بعدالة، ودعم الاستثمار الوطني.

طرابلس لا تستحق مجرد البقاء، بل تستحق النهوض.

رسالة الى منظمة المدن المتحدة والإدارات المحلية فرع الشرق الأوسط وغرب آسيا و شركاءنا الدوليين

في ظل التحديات البنيوية والاقتصادية والاجتماعية العاجلة، نؤكد أن نهوض طرابلس لا يمكن أن يتحقق بمعزل عن الشراكات الدولية. وفي هذا السياق، نتوجه برسالة صادقة إلى منظمة المدن المتحدة والإدارات المحلية فرع الشرق الأوسط وغرب آسيا.

ندعو المنظمة إلى تسليط مزيد من الضوء على مدينة طرابلس — تراثها، تحدياتها الراهنة، وإمكاناتها غير المستثمرة — ضمن المنصات البلدية الإقليمية والدولية.

تقف طرابلس اليوم عند مفترق حاسم بين أزمات متراكمة وفرصة حقيقية للتحول والإنعاش، حيث يشكّل الحضور الدولي عاملاً أساسياً لتفعيل الشراكات، واستقطاب الخبرات التقنية، وتأمين التمويل المستدام.

وتؤكد بلدية طرابلس التزامها بتعزيز التعاون مع المجتمع الدولي، والوكالات التنموية، والمؤسسات المانحة، والمدن النظيرة.

إن برامجنا البلدية — من إعادة تأهيل المباني غير الآمنة وتحسين الحوكمة الحضرية إلى تفعيل المنطقة الاقتصادية الخاصة وتعزيز الخدمات العامة — تتماشى بالكامل مع مبادئ وأهداف التنمية المستدامة للأمم المتحدة.

فالإنماء الحضري المتوازن، والبنية التحتية المرنة، والحد من الفقر، وتوفير فرص العمل اللائق، وبناء مدن مستدامة، وتعزيز الشفافية المؤسسية، تشكّل أولويات ملحّة توجه مسؤولياتنا اليومية.

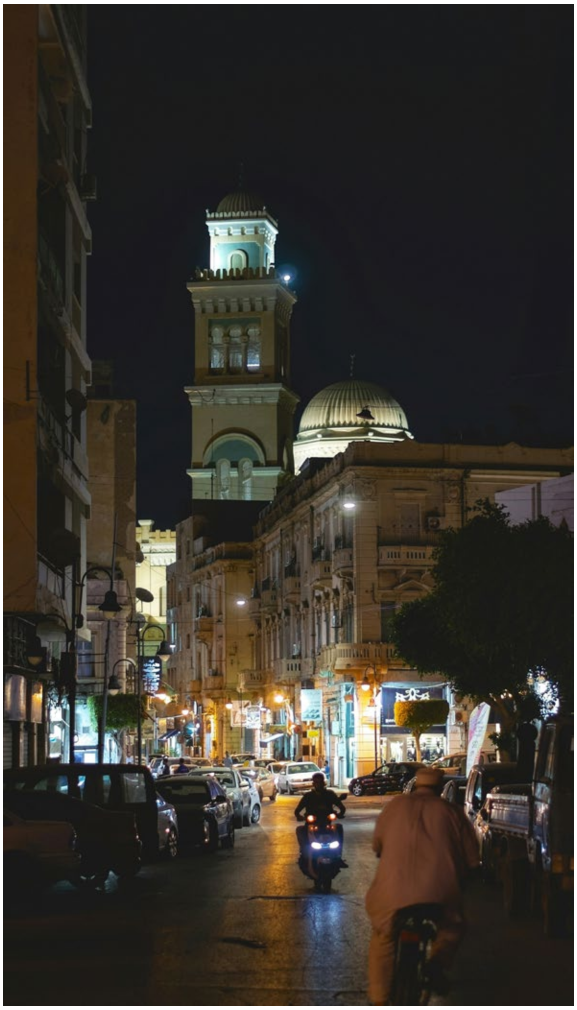

و عليه ندعو UCLG-MEWA و شركاءنا الدوليين الى اعتبار مدينة طرابلس مدينة شريكة ذات أولوية – مدينة مستعدة للاصلاح منفتحة على التعاون و مصممة على تحويل الأطر التنموية العالمية الى نتائج ملموسة

إن طرابلس لا تطلب المساعدة من موقع ضعف، بل الشراكة من منطلق المسؤولية المشتركة. ومن خلال دعم دولي منسّق وحوكمة محلية مسؤولة، يمكن لطرابلس أن تعود نموذجاً لمدينة متوسطية رائدة — متجذّرة في تراثها، صامدة في أزماتها، ومتقدمة في مسار تنميتها

- سنوات من ضعف الرقابة والتطبيق في إدارات سابقة، ما سمح بتراكم المخالفات وإهمال الصيانة وعدم الالتزام الصارم بقوانين البناء.
- الانهيار الاقتصادي الذي جعل المالكين عاجزين عن تحمّل كلفة الإصلاحات، في حين يفتقر السكان إلى القدرة على الانتقال، إضافة إلى قانون الإيجارات غير المنصف الذي يفرض بدلات متدنية جداً على المالكين ويحول دون قدرتهم على إجراء أي ترميمات، ما يخلق معضلة مأساوية.

والنتيجة هي واقع عمراني خطير يهدد الأرواح والممتلكات.

استجابة البلدية والتحديات

باشرت البلدية بإجراء كشوفات ميدانية وأصدرت إنذارات بحق 114 مبنى، مع الإشارة إلى أن العدد الفعلي للمباني المتصدعة والخطيرة قد يصل إلى نحو ألف مبنى.

إلا أننا نواجه قيوداً وتحديات جسيمة، منها محدودية الموارد المالية، وتعقيدات قانونية، ومقاومة اجتماعية للإخلاء، وغياب الدعم الوطني الكافي لإعادة التأهيل وتأمين سكن بديل.

إن هذه الأزمة ليست تقنية فحسب، بل إنسانية واجتماعية ومؤسساتية.

وحلّها يتطلب:

- تمويلاً وطنياً ودولياً لإعادة التأهيل
- حلول إسكان مؤقتة للأسر المتضررة
- تقييمات هندسية شفافة
- إصلاحاً طويل الأمد في التخطيط الحضري
- تطبيقاً صارماً لقوانين البناء

لا يمكننا السماح بوقوع مآسٍ جديدة. حماية الأرواح ليست خياراً، بل مسؤولية أساسية على عاتق الجميع.

إن أزمة المباني المتداعية، إلى جانب الوضع الاقتصادي الصعب للغاية وغياب الدعم المالي الكامل، تفرض على بلدية طرابلس العمل في إطار إدارة الأزمات لتفادي خسائر في الأرواح والممتلكات، ما يضع الرؤية بعيدة المدى التي انطلقنا لتحقيقها في موقع الانتظار.

رؤية النهوض

إن إمكانات طرابلس تتجاوز بكثير إدارة الأزمات. فتفعيل المنطقة الاقتصادية الخاصة في طرابلس من شأنه جذب

تحتلّ بلدية طرابلس مكانة فريدة في التاريخ الحضري للمنطقة. وبصفتها ثاني أكبر مدن البلاد، تحمل طرابلس في جدرانها قروناً من الإرث الحضاري. فهي العاصمة المملوكية الثانية بعد القاهرة، وتُعدّ واحدة من أغنى المراكز الحضرية المملوكية الباقية في شرق البحر الأبيض المتوسط. إن مساجدها ومدارسها وخاناتها وحمّاماتها ليست مجرد معالم من الماضي، بل شواهد حيّة على حقبة كانت فيها طرابلس مركزاً للعلم والتجارة والإدارة.

وعلى مرّ التاريخ، اختارت حضارات عدّة طرابلس لموقعها الاستراتيجي على البحر المتوسط، من الفينيقيين والرومان والبيزنطيين والمماليك والعثمانيين. فقد شكّلت دائماً بوابة بين الشرق والغرب، وبين البرّ والبحر، وبين التراث المحلي والتأثير الإقليمي.

واليوم، تتمثّل مهمة البلدية في ترجمة هذا الإرث الغني إلى سلطة مؤسسية فاعلة وتنمية مستدامة.

الحوكمة والمسؤوليات

تعمل بلدية طرابلس بموجب قانون البلديات اللبناني الذي يمنحها استقلالاً إدارياً ومالياً، مع خضوعها لإشراف وزارة الداخلية والبلديات. ويتكوّن المجلس البلدي المنتخب في أيار 2025 من 24 عضواً ملتزمين برؤية موحّدة لطرابلس، ترتكز على تعزيز المؤسسات، وتطبيق الأنظمة، ووضع خطط تنموية قائمة على الشفافية والمساءلة.

وتشمل المسؤوليات الأساسية للبلدية:

- التخطيط والتنظيم العمراني: تنفيذ المخططات المصدّقة، إصدار رخص البناء، إزالة المخالفات، وإدارة البنية التحتية للطرق.
- الخدمات العامة والنظافة: الحفاظ على النظافة، إدارة النفايات، الإشراف على مياه الشرب، وتنفيذ مشاريع الصرف الصحي.
- التنمية البيئية والجمالية: إنشاء الحدائق والمساحات الترفيهية والساحات العامة، وزيادة المساحات الخضراء.
- الخدمات الصحية والاجتماعية: تنظيم التجارة والأسواق، حماية الآداب العامة، ومساندة الفئات الأكثر ضعفاً.
- تنمية الموارد والإدارة: تعزيز جباية الإيرادات، ضمان الشفافية المالية، وتحديث القاعدة الضريبية.
- التعزيز الاجتماعي والثقافي: تنظيم المهرجانات والأنشطة الرياضية والثقافية لإغناء الحياة المدنية.

وتتولى الشرطة البلدية تطبيق الأنظمة البلدية، ومراقبة البناء غير القانوني، وإزالة التعديات على الأملاك العامة، وضبط عمل الباعة المتجولين وفق القوانين، إضافة إلى تنفيذ قرارات الإقفال الرسمية ودعم جهود حفظ النظام العام.

ويؤكد الدستور اللبناني على الإنماء المتوازن بين المناطق ثقافياً واجتماعياً واقتصادياً باعتباره حجر الأساس للوحدة الوطنية والاستقرار.

أزمة المباني المتصدعة والآيلة للسقوط

في الوقت الذي كان فيه المجلس المنتخب حديثاً قد بدأ بتنظيم العمل ووضع الأسس لإطلاق ورشة إصلاح حقيقية في المدينة، بما في ذلك معالجة ملف المباني المتصدعة والآيلة للسقوط — وهو من أبرز الأولويات التي أكدتُ عليها في كلمتي خلال مؤتمر مدن المتوسط في إسبانيا — بدأت هذه المباني فعلياً بالانهيار في شباط 2026.

إن هذه الأزمة ليست طارئة، بل تراكمية، ويمكن تلخيص أسبابها على النحو الآتي:

- تأثير الحرب الأهلية اللبنانية التي خلّفت أضراراً إنشائية كبيرة في مختلف أنحاء المدينة، ولم تُستكمل أعمال تأهيلها بالكامل بسبب القيود الاقتصادية وضعف المؤسسات.
- الهزّات الزلزالية الخفيفة التي ساهمت تدريجياً في إضعاف الأبنية القديمة.
- ممارسات البناء غير القانوني، بما في ذلك إضافة طوابق من دون دراسات هندسية، وتعديلات إنشائية عشوائية، وإزالة جدران حاملة، واستخدام مواد منخفضة الجودة، مما أضعف السلامة الهيكلية للمباني.

طرابلس

التراث، التحديات، ومسار النهوض

ومن تصميم الفضاءات العامة إلى مسارات النقل، ومن سياسات الإنارة إلى توزيع المساحات الخضراء، يكشف الشكل المادي للمدينة بوضوح عن التجارب التي تُوضع في مركز الاهتمام. فكثيرًا ما تفشل قضايا مثل النقل الآمن، وخدمات الرعاية المتاحة، والعلاقات المحلية القريبة التي تُسهّل الحياة اليومية، في أن تصبح أولويات تخطيطية. ونتيجة لذلك، تصبح حياة بعض الفئات أكثر صعوبة وهشاشة داخل المدينة.

الهدم لا يقتصر على تدمير المباني

تشهد إسطنبول خلال السنوات الأخيرة تحولات سريعة وعميقة. ويُعد حي فكرتبه أحد أكثر الأمثلة وضوحًا على هذه العملية؛ حيث حلّت الكتل السكنية عالية الكثافة محل النسيج العمراني التقليدي للحي. ومع ارتفاع قيمة العقارات، يتم تجاهل المعنى الاجتماعي الذي تحمله تلك الممتلكات، إذ لا تكمن وراء هذا التحول قرارات تخطيطية فحسب، بل أيضًا منطق عميق لتحديد القيمة.

فالحي يتحول تدريجيًا من مكان يُعاش فيه إلى أداة للاستثمار. كما أن مشاريع التجديد الحضري، وانتشار الإيجارات قصيرة الأجل ذو الطابع السياحي، خاصة في مناطق مثل بيوغلو، والارتفاع المتسارع في أسعار الإيجارات، كلها تتقدم من دون طرح السؤال ذاته: من يعيش في هذا الحي؟ وماذا سيخسر؟

فعلى سبيل المثال، لم تغيّر مشاريع التجديد التي نُفذت في طارلاباشي البيئة المادية فقط، بل غيّرت أيضًا النسيج الاجتماعي للمجتمعات المقيمة هناك. وفي مثل هذه المشاريع، يكون المعيار الحاسم غالبًا هو العائد الاقتصادي، بينما تُستبعد العلاقات الاجتماعية المتجذرة على مستوى الحي من الحسابات.

وغالبًا ما تكون النساء الأكثر تأثرًا بهذه العملية، لأنهن الأكثر نسجًا لحياتهن اليومية داخل نسيج الحي: شبكات الجوار، والمدرسة القريبة، والسوق المألوف، ومقدّمو الرعاية الموثوقون. فتربية الأطفال، ورعاية كبار السن، وإدارة الاقتصاد المنزلي، جميعها ترتبط ارتباطًا وثيقًا بالمكان. وعندما يُعاد تشكيل الحي، فإن ما يُفقد ليس الفضاء المادي فقط، بل أيضًا علاقات التضامن المتراكمة عبر عقود، والممارسات المتوارثة بين الأجيال، والبنية التحتية الاجتماعية غير المرئية لكنها شديدة الفاعلية.

ولا يدخل أي من ذلك في حسابات السوق، لأنه لا يمكن تسعيره. وما لا يمكن تسعيره لا يُحتسب كخسارة. فمن الممكن حساب المساحة المربعة لمبنى تم هدمه، لكن لا يمكن قياس قيمة الثقة والعلاقات الاجتماعية التي

بُنيت داخله. ويمكن منح عائلة تم تهجيرها عنوانًا جديدًا، لكن شبكة الدعم الاجتماعي التي اعتمدت عليها لسنوات تختفي قبل أن تُعاد بناؤها. وهذه اللا مرئية ليست مصادفة، بل هي نتيجة اختيار منهجي لما يُعترف به بوصفه «قيمة».

الذاكرة... لمن؟

ليست هذه مجرد مناقشة تتعلق بالماضي. فالسؤال حول أي القصص تُحفَظ، وأي الفضاءات تُعتبر ذات قيمة، هو أيضا سؤال يُشكّل مدينة الحاضر. فعندما تبقى التجربة الحضرية للنساء غير مرئية، تصبح احتياجاتهن أقل حضورا في القرارات المعمارية والتخطيطية. وتتحول فجوات الذاكرة إلى فجوات في السياسات المعاصرة. فما لم يُسجَّل في الماضي يستمر في البقاء خارج نطاق الرؤية في الحاضر.

ورغم تزايد المشاريع والمبادرات البديلة حول العالم التي تسعى إلى سد هذه الفجوة مثل أرشيفات الأحياء ومشروعات التاريخ الشفهي يبقى السؤال الأساسي قائمًا: إذا كنا نعيش المدينة معا، فلماذا لا نتذكرها معا؟ وإذا كنا لا نتذكرها معا، فهل يمكننا أن نبنيها معا وعلى قدم المساواة؟

ليست خاتمة بل بداية

إن الذاكرة الحضرية ليست أرشيفا مكتملا، بل فضاءً حيا يُعاد تشكيله باستمرار عبر النقاش والتفاوض وإعادة الكتابة. وفي هذا الفضاء، يشكل إظهار تجارب النساء نقطة انطلاق ضرورية، ليس فقط من أجل كتابة تاريخ أكثر عدالة، بل أيضا من أجل بناء مدن أكثر شمولا وقابلية للعيش.

فالمدينة لا تنسى؛ لكنها تختار من تتذكره.

والقرار الذي تتخذه إسطنبول اليوم سيحدد شكل المدينة التي ستوجد غدا. وربما يكون التشكيك في هذا القرار ومساءلته هو الفعل الحضري الأكثر أهمية على الإطلاق.

الوجه غير المرئي للدمار: النساء والذاكرة والمدينة

إليف سيرا أتيش
UCLG-MEWA

تُبنى الذاكرة الحضرية عادةً من خلال الآثار المادية: النصب التذكارية، والمساجد، والجسور، والقصور. فالتاريخ المعماري هو إلى حد كبير تاريخ الذين شيّدوا هذه البنى. كما أن القرارات المتعلقة بما يجب ترميمه أو حمايته من الأماكن تتبع المنطق ذاته. فحين يبقى الحجر، يبقى التاريخ؛ لكن نادرا ما يُطرح السؤال عمّن وضع تلك الحجارة، ومن عاش في تلك الفضاءات، ومن تم استبعاده منها. وهكذا تصبح المدينة فضاءً للنسيان التدريجي.

إلا أن علاقة النساء بالمدينة اتبعت منطقا مكانيا مختلفا تماما. فقد شكّلت أماكن مثل نافورة الحي العامة، والمخبز، والحمّام، والسوق الشعبي في أحياء مثل بالاط وكاديكوي نقاط الارتكاز التي دارت حولها الحياة اليومية للنساء. ففي هذه الفضاءات تداخلت التجارة وتبادل المعرفة والتضامن والرعاية. وكان النسيج الاجتماعي للحي يتشكل إلى حد كبير من خلال هذه الممارسات اليومية. ومع ذلك، لم تُعتبر هذه الأماكن جديرة بأن تتحول إلى «معالم» أو «رموز تاريخية»، لأن قصص النساء اللواتي استخدمنها لم تُسجَّل أصلًا، وحتى عندما سُجّلت لم تُحفَظ.

لقد انتقلت علاقة النساء بالمدينة في الغالب عبر الذاكرة الشفوية والجسدية والتجريبية، لا عبر السجلات المكتوبة. وهذا النوع من الذاكرة يختفي بسرعة عندما يختفي المكان نفسه، أو عندما ينقطع التواصل بين الأجيال.

ولا يقتصر هذا المحو على خسارة تنتمي إلى الماضي فحسب. فالتحيز العميق المتجذر في تحديد ما يُعد قيّمًا لا يزال يؤثر في التخطيط الحضري حتى اليوم. فالقرارات المتعلقة بالمناطق التي يجب الحفاظ عليها، أو تجديدها، أو فتحها للاستثمار، ما زالت تعيد إنتاج الهرمية ذاتها.

«الثقافة هي أثينا»

من جانبها، تحدثت روكساني باي عن التنوع الكبير الذي تتميز به أثينا، وأوضحت أن البلدية أطلقت مبادرة «الثقافة هي أثينا» لتكون مظلة جامعة لكل مكونات المدينة.

كما أشارت إلى مهرجان المدينة الذي يقام سنويًا تحت شعار «مدينتك... مهرجانك»، ويضم نحو ثلاثمائة فعالية ثقافية ورياضية وموسيقية في الفضاءات العامة، ويُصمم كل عام بالتعاون مع مختلف الفاعلين في المدينة، بما يعزز المشاركة المجتمعية والشعور بالانتماء.

هل يمكن أن تزدهر «الحدائق الأخرى»؟

إن الأزمات البيئية والاجتماعية التي يشهدها العالم تدفع المدن إلى البحث عن نماذج جديدة للحياة المشتركة. ويمكن فهم تجربة إزمير، إلى جانب تجارب مدن البحر الأبيض المتوسط الأخرى، في هذا السياق.

فأهداف التنمية المستدامة مترابطة ولا يمكن فصلها عن بعضها، والثقافة ليست قطاعًا مستقلاً عنها، بل هي عملية ديناميكية تنشأ من التفاعل المستمر بين الإنسان والطبيعة والزمن والمكان.

وفي عالم تسوده السرعة، وتعمل فيه الرأسمالية العالمية على جعل البشر والطبيعة أكثر خفاءً من خلال إخضاعهم لمعايير موحدة، تتراجع فرص اللقاء، والتعارف، والتضامن، وتتضاءل المساحات المشتركة التي تسمح للمجتمعات بالنمو.

ويطرح هذا الواقع سؤالًا جوهريًا:

هل نستطيع أن نستعيد وقتنا، وأن نفكر معًا، ونعمل معًا، من أجل إعادة إحياء «الحدائق الأخرى»؟

إن الإجابة تكمن في صياغة سياسات ثقافية تجعل موارد المدينة وإمكاناتها متاحة لجميع مكوناتها على أساس العدالة والمساواة، وتحترم اختلاف الاحتياجات بين الأطفال وكبار السن، وتحافظ على ذاكرة الأحياء وهويتها، وتمنح الطبيعة حقها في الاستمرار وفق دورتها الخاصة، وتؤكد أن الفضاء العام ملك لجميع سكان المدينة.

فعندما ننجح في بناء هذه الرؤية، يمكننا أن نستعيد تلك الحدائق المفتوحة التي تتسع للجميع، دون أن نُجبر الإيقاعات المتنوعة للحياة على الخضوع لمعيار واحد، لتصبح الثقافة مرة أخرى الأوركسترا الحية التي تجمع بين الاختلاف والتنوع والعيش المشترك.

ب»الحدائق الأخرى» التي كانت موجودة بالفعل؛ حدائق مفتوحة استطاعت عبر قرون طويلة أن تحتضن لغات وأدياناً وهويات متعددة دون أن تقضي إحداها على الأخرى، بل أتاحت لها جميعًا أن تزدهر معًا.

ومن هنا يمكن النظر إلى المدينة باعتبارها حديقة، والثقافة باعتبارها النسيج الحي الذي يتشكل من العلاقات المتبادلة بين جميع الكائنات عبر الزمان والمكان.

فهل تتحدد طبيعة هذه الأرض من خلال الإرادة الجماعية المتغيرة التي تتشكل عبر تجارب السكان وتسمح لكل فرد بالحفاظ على إيقاعه الخاص، أم أنها تُفرض وفق معايير «البستاني» الذي يسعى إلى إخضاع الجميع لنموذج واحد؟

وهنا يبرز السؤال الجوهري:

أي معيار ينبغي أن يحكم الحياة؟

لقد بدأت نهاية المدن المزدهرة في شرق المتوسط عندما فُرضت عليها معايير موحدة مستوحاة من نموذج الملك الفرنسي لويس الرابع عشر، «الملك الشمس». فقد أدى السعي إلى الكمال الشكلي إلى تقليم تلك الحدائق المتنوعة، والقضاء على تنوعها الثقافي والاجتماعي.

واليوم، يتكرر الأمر نفسه بصورة مختلفة، إذ تُدار المدن وفق منطق السرعة الذي يمثل المعيار الجديد للرأسمالية العالمية. فهذا النظام يقسم الزمن إلى ساعات وتقويمات وقواعد صارمة، وينزع عن الوقت طبيعته المعيشة، ويحول الإنسان إلى كائن يكرر الحركات نفسها وفق إيقاع إنتاجي محدد، مما يؤدي إلى إخضاع الحياة والثقافة لمنطق الانضباط، ويقطع الصلة بين الإنسان والطبيعة.

وربما بدأت مدن كثيرة في العالم تدرك هذا الاختلال في الإيقاع نتيجة الأزمات المتعددة التي نعيشها اليوم، وتسعى إلى التحرر من هذا المعيار الواحد، وإعادة الحياة إلى «الحديقة» بكل تنوعها.

الثقافة والحياة والبحث عن المدينة

في اليوم الثاني من الورشة، خُصصت جلسة بعنوان «الأطر الدولية للسياسات الثقافية»، شاركت فيها كل من دانييلا أنجلينا بيلينتشيتش، المستشارة الأولى في معهد زغرب للتنمية والعلاقات الدولية، وروكساني باي، رئيسة منظمة الثقافة والرياضة والشباب في بلدية أثينا (OPANDA)، حيث استعرضتا التجارب الثقافية في مدينتيهما.

الثقافة تصنع المدينة... والمدينة تمنح الثقافة الحياة

أوضحت دانييلا بيلينتشيتش أن استراتيجية زغرب الثقافية للفترة 2024–2030 ليست غاية بحد ذاتها، وإنما أداة تنفيذية تعتمد على البيانات، وتحدد المسؤوليات، وتراقب تنفيذها بصورة مستمرة.

وأضافت أن المدينة اعتمدت نموذجًا للحكم التشاركي بين المؤسسات العامة والمجتمع المدني، بدلاً من الشراكات التجارية التقليدية، كما عملت على تنويع آليات التمويل الثقافي، وإنشاء فضاءات مشتركة للتعاون، وتوزيع الأنشطة الثقافية خارج مركز المدينة، بما يضمن حق جميع الأحياء في الوصول إلى الثقافة.

«إزمير تتحدث عن الثقافة» في ورشة عمل السياسات الثقافية

في السابع والثامن من مايو/أيار 2026، استضاف مصنع الغاز التاريخي بمدينة إزمير ورشة عمل بعنوان «إزمير تتحدث عن الثقافة»، نظمتها بلدية إزمير الكبرى، وشاركت فيها نخبة من مديري المؤسسات الثقافية، والأكاديميين، والخبراء، والفنانين، وممثلي المؤسسات العامة المحلية والدولية، ومنظمات المجتمع المدني، والمؤسسات المستقلة، إضافة إلى القطاع الخاص.

وفي كلمتها الافتتاحية، أكدت البروفيسورة الدكتورة بينار أوكياي أن الثقافة لا تقتصر على الأنشطة الفنية، بل ترتبط بصورة مباشرة بالديمقراطية، والمشاركة المجتمعية، والبيئة، والاندماج الاجتماعي.

وأشارت إلى أهمية التعامل مع الثقافة بوصفها عنصرًا أساسيًا في التنمية المستدامة، مع ضرورة اعتماد الإدارة القائمة على البيانات والأدلة. كما أوضحت أن نطاق السياسات الثقافية أوسع بكثير مما يُتصور، إذ يمتد ليشمل رفاهية المدينة بأكملها والعلاقة بين الثقافة والبيئة.

وأكدت كذلك أن مفهوم الثقافة ينبغي أن يُفهم بوصفه ممارسة جماعية ترافق المجتمع ولا تفرض عليه نمطًا واحدًا، بحيث تسمح لجميع الاختلافات بالوجود والتعبير عن نفسها وفق إيقاعها الخاص، بدلاً من أن تتحول إلى أداة للسيطرة والإخضاع.

وخلال اليوم الأول من الورشة، عُرضت على المشاركين مسودة وثيقة السياسة الثقافية لإزمير التي أعدتها مديرية أكاديمية البحر الأبيض المتوسط، وتضمنت ستة محاور رئيسية هي:

أولاً: الوصول إلى الثقافة والحقوق الثقافية، ويعتبر الثقافة حقًا عامًا أساسيًا، ويعالج أوجه عدم المساواة في الوصول إليها باعتبارها قضية هيكلية.

ثانيًا: الحوكمة وبناء القدرات المؤسسية، ويهدف إلى ضمان استمرارية السياسات الثقافية بعيدًا عن ارتباطها بالأشخاص أو الفترات الزمنية المحددة، بما يضمن ترسيخها كممارسة مؤسسية دائمة.

ثالثًا: الاقتصاد الثقافي والصناعات الإبداعية، ويركز على الاختلالات البنيوية القائمة بين المؤسسات الثقافية الكبرى والمنتجين المستقلين، ويقترح آليات داعمة لتحقيق التوازن.

رابعًا: التراث الثقافي، ويؤكد أهمية الحفاظ على الطبقات التاريخية المتعددة لمدينة إزمير، بما فيها التراث القديم والعثماني والليفانتي والصناعي ومتعدد الثقافات، باعتباره قيمة عامة وحية.

خامسًا: المناخ والبيئة، ويهدف إلى تقليل الأثر البيئي للإنتاج الثقافي، مع دعم دور الفن في مواجهة أزمة المناخ دون تحويله إلى مجرد أداة وظيفية.

سادسًا: الرقمنة والتكنولوجيا، وينظر إلى التحول الرقمي باعتباره تحولًا بنيويًا يعيد تشكيل علاقات القوة وأنماط عدم المساواة، وليس مجرد تطور تقني محايد.

وقد فتحت هذه المحاور الباب أمام نقاش واسع حول مقترحات سياسية عملية والتحديات البنيوية التي تواجه القطاع الثقافي، مستندة إلى الخبرات المتراكمة في هذا المجال. وشكلت جلسات العمل، التي نُظمت حول كل محور، نقطة انطلاق لصياغة وثيقة ثقافية تشاركية خاصة بمدينة إزمير، مستفيدة من المداولات وتبادل الخبرات خلال يومي الورشة.

السياسات الثقافية

«في ذاكرة الوردة، لم يُرَ بستاني يموت قط.»

يستحضر الكاتب اللبناني الفرنسي أمين معلوف هذه العبارة في كتابه «الانجراف: كيف ضل عالمنا طريقه»، مشيرًا إلى الطريقة التي نظر بها مفكرو عصر التنوير الفرنسي إلى العلاقة بين المجتمع والسلطة.

ففي فرنسا التي كانت تخضع للحكم الملكي المطلق، كان الناس يعتقدون أن وجودهم مؤقت، بينما كان النظام السياسي يبدو وكأنه خالد، وكان «البستاني» يرمز إلى هذه السلطة التي تُصوَّر على أنها أبدية.

لكن معلوف، وهو يتجول فكريًا في مدن شرق البحر الأبيض المتوسط، مثل الإسكندرية والقاهرة وبيروت، يذكرنا

إمكانية العيش المشترك: حول السياسات الثقافية

بينار أوزغوتش – عالمة اجتماع
مديرية أكاديمية البحر الأبيض المتوسط – بلدية إزمير الكبرى

تتألف أهداف الأمم المتحدة للتنمية المستدامة من سبعة عشر هدفًا، ترتكز على ثلاثة أبعاد رئيسية هي: البعد الاجتماعي، والاقتصادي، والبيئي، إضافة إلى ثلاثة مبادئ توجيهية. وتمثل هذه الوثيقة السياسية، التي تؤدي دورًا حاسمًا في رسم ملامح التنمية العالمية، إطارًا قادرًا على توجيه الإجابات عن أسئلة مصيرية تمس جميع الكائنات الحية والطبيعة على كوكب الأرض، مثل السؤال الجوهري: «أي نوع من الحياة نريد؟»

ولا تكتفي هذه الوثيقة باقتراح مسار للمستقبل، بل تحدد أيضًا الكيفية التي ينبغي أن يُسلك بها هذا المسار. إلا أن هذا التحديد قد يدفعنا إلى فهم الحياة باعتبارها عملية خطية ذات اتجاه واحد، في حين أن الواقع يكشف لنا شيئًا مختلفًا تمامًا. فالمسار الذي يقودنا من خصوصية كل منطقة جغرافية إلى تنوع الكائنات التي تعيش فيها، ومن أنماط الإنتاج والاستهلاك الخاصة بهذه الكائنات إلى خصوصية كل حالة تحتضن الحياة، يواجهنا بحقيقة مفادها أنه لا يوجد طريق واحد يصلح للجميع.

إن هذه الخصوصية تؤكد أن أياً من المبادئ الثلاثة المؤسسة للتنمية المستدامة لا يمتلك صفة العصمة أو الكمال المطلق، لأن المدن، رغم أنها تُعرَّف بحدودها الإدارية، تمتلك شخصيات مختلفة، وخصائص اجتماعية وثقافية وبيئية متباينة.

و تعمل لجنة الثقافة التابعة لمنظمة المدن المتحدة والإدارات المحلية العالمية (UCLG) منذ عام 2015، على الدعوة إلى الاعتراف بالثقافة باعتبارها ركيزة مستقلة ضمن أهداف التنمية المستدامة. وفي عام 2022 أطلقت اللجنة حملة عالمية واسعة النطاق بعنوان «هدف الثقافة 2030»، مؤكدة أن الثقافة ليست قطاعًا إضافيًا فحسب، بل شرطًا أساسيًا لتحقيق التقدم في جميع مسارات التنمية المستدامة.

ومن خلال هذه المبادرة، شددت اللجنة على ضرورة الاعتراف بالثقافة بوصفها أحد المكونات الأساسية للحياة الإنسانية.

وتواصل بلدية إزمير الكبرى، بصفتها إحدى الجهات القيادية في لجنة الثقافة التابعة لمنظمة UCLG، مساهمتها في هذه الحملة إلى جانب العديد من المؤسسات الدولية العاملة في المجال الثقافي. واستنادًا إلى خبرتها الطويلة في العمل الثقافي، عززت إزمير مكانتها القيادية داخل اللجنة، حيث تولى رئيس بلدية إزمير الدكتور جميل توغاي منصب نائب رئيس اللجنة عام 2025، ثم الرئيس المشارك عام 2026. ويتم تنفيذ هذا المسار تحت إشراف نائبة الأمين العام البروفيسورة الدكتورة بينار أوكياي، بينما تتولى مديرية أكاديمية البحر الأبيض المتوسط تنسيق مختلف مراحل العمل.

وبذلك، تسهم مدينة إزمير في أعمال لجنة الثقافة التابعة لمنظمة UCLG، وتحظى بفرصة المشاركة في المنصات السياسية العالمية التي تُرسم فيها ملامح الحياة المستقبلية وتُصاغ فيها السياسات المؤثرة في المجتمعات.

مبادئ التصميم المرتكزة على النظم البيئية الساحلية، والمشاهد الطبيعية قليلة الاستهلاك للمياه، والتنوع البيولوجي.

وجرى في إطار المشروع اختيار أنواع نباتية مقاومة للملوحة والجفاف بهدف تقليل استهلاك المياه إلى الحد الأدنى، مع اعتماد أسلوب زراعي يتوافق مع الموائل الطبيعية.

ومن بين الأنواع التي اختيرت لضمان استمرارية الموائل الطبيعية: كف مريم (Vitex agnus-castus)، وفيتولاكا ديويكا (Phytolacca dioica)، والدفلى (Nerium oleander)، وهي نباتات قادرة على تحمل الظروف القاسية للمناطق الساحلية.

الشكل 5: مشروع شاطئ كونيالتي – المرحلة الثانية.

وقد استُخدمت في هذا المشروع مادة مبتكرة لتغطية أرضيات ملاعب الأطفال تُعرف باسم «مادة الرصف المصنوعة من نوى الزيتون»، لتشكل نموذجاً رائداً على المستوى المحلي في مجال ممارسات تنسيق المشهد الحضري المستدامة والقائمة على الطبيعة.

وتتميز هذه المادة الطبيعية، التي تتيح إعادة تدوير المخلفات الزراعية، ببصمتها الكربونية المنخفضة، ومعاييرها الصحية العالية، وقدرتها المحدودة على امتصاص الحرارة خلال أشهر الصيف، فضلاً عن مساهمتها في دعم تجارب اللعب الحسية للأطفال.

وتسهم في الوقت ذاته في تعزيز فلسفة التصميم البيوفيلي التي تقوي علاقة الأطفال بالطبيعة، كما تقدم نموذجاً مبتكراً في إدارة المواد المستدامة، والاقتصاد الدائري، والسياسات الحضرية القادرة على التكيف مع تغير المناخ.

الشكل 6: تطبيق أرضيات ملاعب الأطفال المصنوعة من نوى الزيتون.

وتكتسب هذه المقاربة أهمية خاصة لكونها توضح كيفية التعامل مع التكيف المناخي، والصحة العامة، والمرونة البيئية بشكل متكامل في المدن الساحلية.

6. الخاتمة: نموذج حوكمة محلية قابل للتوسع في منطقة الشرق الأوسط وغرب آسيا

يمثل نهج تنسيق المشهد الحضري القائم على حساسية المياه، ومقاومة الجفاف، والتنوع البيولوجي، الذي طورته بلدية أنطاليا الكبرى، نموذجاً مهماً لكيفية تحول الإدارات المحلية في مواجهة أزمة المناخ.

فقد تجاوزت المبادرات المنفذة في المدينة مفهوم تنسيق المشهد الحضري القائم على الجوانب الجمالية، لتؤسس نموذجاً جديداً للحوكمة يرتكز على خدمات النظم البيئية.

وقد حظيت سياسات تنسيق المشهد الحضري المقاوم للجفاف، وتطبيقات الأعشاب الملائمة للمناخات الدافئة، ومشروعات استعادة الموائل الطبيعية القائمة على الحلول المستندة إلى الطبيعة، باعتراف دولي من خلال حصولها على جائزة «العلم الأخضر»، مما أسهم في ترسيخ مكانة أنطاليا كنموذج للتحول البيئي في منطقة البحر الأبيض المتوسط، وإبراز رؤيتها للتوسع الحضري المتناغم مع الطبيعة على الساحة الدولية.

وبالنسبة لمدن منطقة الشرق الأوسط وغرب آسيا، التي تواجه مخاطر متزايدة تتعلق بندرة المياه، تمثل تجربة أنطاليا نموذجاً منخفض التكلفة، وقابلاً للتطبيق، وذا فوائد بيئية كبيرة.

وفي سياق التكيف مع تغير المناخ، لن تكون مدن المستقبل هي الأكثر اكتظاظاً بالخرسانة، بل تلك القادرة على إعادة بناء علاقتها مع الطبيعة.

ومن هذا المنطلق، يبرز نهج البنية التحتية الخضراء في أنطاليا بوصفه أحد أقوى النماذج المحلية الداعمة لهذا التحول.

وتدعم مبادئ تحسين ري المساحات الخضراء، واستخدام الأنواع المحلية، والاستفادة من مصادر المياه البديلة، نموذجاً جديداً من الحوكمة البلدية في مجال الإدارة الحضرية القادرة على التكيف مع تغير المناخ.

ولا تقتصر فوائد هذه الممارسات على تحسين كفاءة استخدام الموارد فحسب، بل تسهم كذلك في الحد من ظاهرة الجزر الحرارية الحضرية، والحفاظ على رطوبة التربة، وخفض انبعاثات الكربون.

ولمواجهة تأثير الجزر الحرارية الناتجة عن التوسع العمراني، جرى تقليم أشجار الفيكس نيتيدا، التي تؤدي دوراً مهماً في المشهد الحضري، بشكل أفقي ومن الأسفل إلى الأعلى، بهدف إنشاء «ممرات ظل متواصلة» وتكوين «مظلات خضراء» واسعة للمشاة.

وتسهم هذه الطريقة في امتصاص الإشعاع الشمسي مباشرة، مما يخلق تأثيراً تبريدياً على المناخ المحلي ويحسن جودة الحياة الحضرية.

الأعشاب الملائمة للمناخات الدافئة وتقنيات تنسيق المشهد الحضري المتكيف مع المناخ

تُعد تطبيقات الأعشاب الملائمة للمناخات الدافئة التي طورتها بلدية أنطاليا الكبرى من النماذج الرائدة على مستوى الإدارات المحلية في تركيا.

فمنذ عام 2020، بدأت البلدية في إنتاج شتلات أعشاب مقاومة للأمراض، مثل الزويسيا وسانت أوغسطين، والتي تتطلب كميات أقل من المياه والأسمدة مقارنة بالأعشاب التقليدية الملائمة للمناخات الباردة، وذلك لاستخدامها في المساحات الخضراء.

وبفضل هذه المبادرات، تحقق توفير في استهلاك المياه بنسبة تقارب 60%، إلى جانب انخفاض ملحوظ في استخدام الأسمدة الكيميائية والمبيدات، وتقليل تكاليف الصيانة والعمالة، وإنشاء مساحات خضراء أكثر قدرة على تحمل درجات الحرارة المرتفعة وظروف الجفاف.

ولا يقتصر أثر هذا النهج على الحفاظ على الجوانب الجمالية للمشهد الحضري، بل يحقق أيضاً فوائد كبيرة في مجالات الأمن المائي، وكفاءة الطاقة، والاستدامة البيئية.

شاطئ كونيالتي – المرحلة الثانية: نموذج ساحلي حضري قادر على التكيف مع المناخ

يُعد مشروع شاطئ كونيالتي – المرحلة الثانية أحد أبرز الأمثلة على نهج أنطاليا في تنسيق المشهد الحضري المقاوم لتغير المناخ.

وقد حاز المشروع جائزة «أول نموذج للمساحات الخضراء القادرة على التكيف مع المناخ»، حيث يطبق بصورة شاملة

وقد دفعت هذه التطورات، إلى جانب الضغوط المتزايدة على الموارد المائية والتوسع العمراني، الإدارات المحلية إلى تطوير حلول أكثر مرونة واستناداً إلى المبادئ البيئية.

وفي هذا العصر الجديد، لم تعد المساحات الخضراء تُنظر إليها باعتبارها مناطق ترفيهية فقط، بل باتت تُعَدُّ مصارف للكربون، ومنظمات للمناخ المحلي، وممرات بيولوجية، ونظماً بيئية حية، وأدوات للحد من مخاطر الكوارث.

وتعمل بلدية أنطاليا الكبرى، خلال عملية التحول هذه، على تطوير نهج لتنسيق المشهد الحضري يدعم النباتات والحيوانات المحلية من خلال «العمل مع الطبيعة» بدلاً من «منافستها». وتستند سياسات التكيف المناخي للبلدية إلى مبادئ كفاءة استخدام المياه، والحفاظ على التنوع البيولوجي، وتنسيق المشهد الحضري الملائم للمناخات الحارة، والترميم البيئي الصديق للطبيعة.

وتُعد تطبيقات الزراعة قليلة الاستهلاك للمياه وإنتاج الأعشاب الملائمة للمناخات الدافئة من أبرز الممارسات النموذجية القابلة للتطبيق في مدن البحر الأبيض المتوسط.

الإمكانات البيئية لأنطاليا: النباتات المحلية والتنوع البيولوجي الحضري

تُعد أنطاليا واحدة من أغنى المدن التركية بالتنوع البيولوجي. ووفقاً لبيانات «المشروع الوطني لجرد التنوع البيولوجي ورصده» التابع لوزارة الزراعة والغابات، تضم المدينة أكثر من 2500 نوع نباتي، منها نحو 750 نوعاً متوطناً.

ويُشكل هذا الثراء الطبيعي الأساس الذي ترتكز عليه استراتيجيات تنسيق المشهد الحضري في أنطاليا.

حيث تُمنح الأولوية في تصميم الحدائق والمساحات الخضراء للأنواع المحلية المميزة للنظام البيئي المتوسطي، مثل الصنوبر الأحمر، والخروب، والغار، والزيتون، وهو ما يسهم في تقليل استهلاك المياه ودعم استمرارية الموائل الطبيعية.

الشكل 1: محيط البحيرة الاصطناعية في حديقة أتاتورك الثقافية.

الشكل 2: منظر عام لحديقة أتاتورك الثقافية.

وتُعد حديقة أتاتورك الثقافية أحد أبرز المواقع النموذجية التي تتميز بالحفاظ على الأنواع المحلية المتوطنة، وتطبيق الحلول المستندة إلى الطبيعة، واعتماد نهج شامل في تنسيق المشهد الحضري.

ومن الأمثلة المهمة على استعادة الموائل الطبيعية على المستوى الحضري، الحفاظ على أنواع مثل شوك أنطاليا الكروي (Echinops antalyensis) وزعفران تيرميسوس.

وقد تجسد الاعتراف الدولي بهذا النهج عندما نجحت حديقة أتاتورك الثقافية، في السادس من أكتوبر/تشرين الأول 2025، في استيفاء 27 معياراً للتقييم تشمل الحماية البيئية، وإمكانية الوصول، والحوكمة، والتصميم الصديق للمناخ، لتحصل على جائزة «العلم الأخضر».

وتجمع المبادرات التي أُطلقت في إطار هذه الجائزة بين المرونة البيئية، والشمولية، والتكيف مع تغير المناخ ضمن نهج متكامل لتنسيق المشهد الحضري.

الشكل 3: حفل تسليم جائزة العلم الأخضر.

تنسيق المشهد الحضري المقاوم للجفاف والتصميم الحضري الحساس للمياه

أصبحت إدارة المياه أولوية استراتيجية في مدن البحر الأبيض المتوسط نتيجة لتغير المناخ.

وتُطوَّر مبادرات تنسيق المشهد الحضري المقاوم للجفاف التي تنفذها بلدية أنطاليا الكبرى بهدف حماية الموارد المائية وتعزيز كفاءة استخدامها على المستوى الحضري.

ويعتمد هذا النهج على إعطاء الأولوية للنباتات قليلة الاستهلاك للمياه، واستخدام الأحجار الطبيعية ومواد التغطية العضوية، وتطبيق أنظمة الأسطح المنفذة للمياه، واعتماد الغطاء النباتي الذي يتطلب الحد الأدنى من الري.

وتهدف البلدية من خلال دمج أنظمة الري الذكية مع الممارسات المقاومة للجفاف إلى تحقيق خفض يقارب 50% في استهلاك المياه والطاقة الكهربائية، وتقليل استخدام العمالة والمبيدات والأسمدة بنسبة تقارب 30%.

الشكل 4: نموذج لتنسيق المشهد الحضري المقاوم للجفا ف.

وتتوافق هذه الممارسات أيضاً مع أهداف «وثيقة استراتيجية كفاءة استخدام المياه وخطة العمل (2023–2033)» التي دخلت حيز التنفيذ في تركيا.

من البنية التحتية الخضراء إلى المرونة البيئية:

نهج قائم على حساسية المياه، ومقاومة الجفاف، والتنوع البيولوجي في تنسيق المشهد الحضري في أنطاليا

الدكتور تشيديم هاجي أوغلو، إيبك كورلو، الدكتور ميريه زينب جيتين

بلدية أنطاليا الكبرى

الملخص

يُعد حوض البحر الأبيض المتوسط من أكثر مناطق العالم عرضة لتأثيرات تغير المناخ. إذ تدفع موجات الجفاف الممتدة، والارتفاعات الحادة في درجات الحرارة، والإجهاد المائي، وأنماط هطول الأمطار غير المنتظمة، الإدارات المحلية إلى إعادة تقييم نهجها التقليدي تجاه المساحات الخضراء الحضرية.

وتنظر بلدية أنطاليا الكبرى إلى المشهد الحضري ليس بوصفه عنصراً جمالياً فحسب، بل باعتباره «نظام بنية تحتية خضراء» استراتيجياً يدعم إدارة المياه، والتنوع البيولوجي، ومصارف الكربون، والمرونة المناخية.

و تقدم في هذا الإطار تطبيقات تنسيق المشهد الحضري المقاومة للجفاف التي طُوِّرت في أنطاليا بما في ذلك استخدام أنواع الأعشاب الملائمة للمناخات الدافئة، واستعادة الموائل الطبيعية القائمة على النباتات المحلية، والحلول المستندة إلى الطبيعة نموذجاً حضرياً مستداماً وقابلاً للتوسع وقادراً على التكيف مع تغير المناخ.

مقدمة: نموذج جديد للمرونة في مدن البحر الأبيض المتوسط

لم تعد أزمة المناخ العالمية تهديداً بعيداً عن مدن حوض البحر الأبيض المتوسط، بل أصبحت واقعاً ملموساً يتجلى في تزايد موجات الحر، والجفاف المزمن، وفقدان التنوع البيولوجي.

السياسات البيئية والمناخية، بل كمصممين ومنفذين لها أيضًا.

وتحقيقًا لهذه الغاية، فإن إنشاء مجالس مناخية للشباب في البلديات، ومجموعات عمل مشتركة بين الجامعات والبلديات، وآليات استشارية تضم ممثلي الطلاب يمكن أن يشكل خطوة هامة في هذا الاتجاه.

وفي هذا الإطار، يمكن تنظيم مواد دراسية قائمة على المشاريع، وورش عمل مناخية، ودراسات ميدانية موجهة لطلاب الجامعات تتناول المشكلات الحضرية الواقعية؛ ومن ثم تحويل المشاريع الناجحة إلى برامج ريادية بتمويلات صغيرة الحجم. إن الشكل الأقوى للمشاركة يتجسد عندما تُترجم مقترحات شبابنا إلى ممارسات على أرض الواقع. وبعبارة أخرى، فإن الشراكات مع المنظمات المناخية الدولية ستتيح لشبابنا أيضًا الفرصة للاطلاع على الممارسات والتطبيقات في البلدان الأخرى والمشاركة في برامج التبادل والابتعاث.

وحقًا، نحن في جامعة «نيدة عمر خالص دمير» نولي أهمية بالغة لمشاركة طلابنا في المشاريع البحثية، ومبادرات الاستدامة، وجهود خدمة المجتمع. وإن هدفنا يتلخص في تنشئة جيل استشرافي واعد من الشباب لا يكتفي بمجرد تحديد المشكلات البيئية ورصدها، بل يقوم بتوليد البيانات، وتطوير الحلول المبتكرة، والمشاركة بفاعلية في عمليات صنع القرار.

كيف تنظرون إلى التقدم الذي أحرزته الإدارات المحلية في تركيا في استخدام البيانات العلمية في سياساتها البيئية والمناخية؟

لقد رصدنا تقدمًا إيجابيًا ملحوظًا في هذا المجال ببلادنا، لا سيما في السنوات الأخيرة. إذ تقوم العديد من منظمات الإدارات المحلية، وفي مقدمتها البلديات الكبرى، بإعداد قوائم جرد لغازات الاحتباس الحراري وتنفذ أعمالاً بارزة في مجالات مستدامة مثل «صفر نفايات»، والطاقة المتجددة، وكفاءة استخدام المياه. وفي الواقع، يمثل العمل الذي تقوم به بلدية «نيدة» أحد أكثر الأمثلة الملموسة على هذا التطور الاستشرافي على المستوى المحلي. ونحن في جامعة «نيدة عمر خالص دمير» قدمنا دعمًا أكاديميا قويا لعملية إعداد خطط العمل المحلية للتغير المناخي في «نيدة»، والتي تقودها وتنفذها بلديتنا. ويعد هذا التعاون بين الجامعة والبلدية نموذجًا يحتذى به في كيفية ترجمة المعرفة الأكاديمية إلى سياسات محلية تطبيقية.

ومن ناحية أخرى، لا تزال هناك مجالات يمكننا تحسينها وتطويرها فيما يتعلق بجمع البيانات، واستمرارية تدفقها، ودمجها في عمليات اتخاذ القرار. ويجب القول بكل وضوح إنه بينما يتم إعداد بعض الخطط بناءً على تحليل أولي قوي ومتين، فإنها تفشل في المؤسسية بشكل كافٍ خلال مرحلتي التنفيذ والمراقبة. ومع ذلك، فمن الأهمية بمكان أن يتم توليد البيانات بشكل مستمر — وليس فقط خلال فترة المشروع — وأن تخضع لمراقبة دقيقة ومستمرة باستخدام المنهجية ذاتها.

في رأيكم، ما هي الفرصة الأكبر والمخاطرة الأكبر التي ستواجهها المدن في مجالات الاستدامة البيئية خلال السنوات القادمة؟

أعتقد أن المخاطرة الأكبر في السنوات القادمة ستكمن في الآثار المركبة والمجتمعة للتغير المناخي على منظومات المياه، والطاقة، والغذاء، والصحة، والبنية التحتية. وفي نهاية المطاف، فإن الجفاف ليس مجرد مشكلة نقص مياه؛ بل هو جزء من ردود فعل متسلسلة تؤثر مباشرة على الإنتاج الزراعي، وأسعار المواد الغذائية، والرفاه الاجتماعي. وإن النمو الحضري والصناعي في المناطق التي تعاني من إجهاد مائي مرتفع، إذا ما استمر دون مراعاة لتوافر المياه في المستقبل، سيخلق حالة هشة وضعيفة وخطيرة للغاية.

وفي المقابل، تكمن فرصتنا الأكبر في قدرتنا على دمج المعرفة العلمية، والتكنولوجيات الرقمية، والذكاء الاصطناعي مع الحلول القائمة على الطبيعة. ومع ذلك، لن تكون التكنولوجيا وحدها كافية؛ بل يجب دمج هذه البيانات مع الاقتصاد الدائري، والبنية التحتية الخضراء، والحوكمة التشاركية. وبعبارة أخرى، فإن مدن المستقبل الناجحة لن تكون تلك التي تضخ أكبر الاستثمارات في البنية التحتية الخرسانية؛ بل ستكون المدن التي تدير مواردها بأعلى كفاءة، وتتبنى نهجًا استباقيًا في التعامل مع المخاطر، وتنتج حلولاً تتناغم وتتكامل مع الطبيعة.

وعند هذا المنعطف، يتلخص هدفنا الأساسي والأول في جامعة «نيدة عمر خالص دمير» في مشاركة ممارسات وتطبيقات المياه، والطاقة، والزراعة التي طورناها في حرمنا الجامعي المستدام والصديق للمناخ مع منطقتنا بأكملها، وتحويل جامعتنا إلى مركز علمي وطني رائد يولد المعرفة، ويطور الحلول، ويجمع كافة أصحاب المصلحة من أجل بناء مدن مرنة قادرة على الصمود في وجه التغيرات المناخية.

أنواع الطيور وحيث تم رصد أنواع مهددة بالانقراض على وجه الخصوص موقعا بحثيا ذو أهمية دولية لمراقبة التنوع البيولوجي ورصده.

علاوة على ذلك، لا تقتصر بحوث التنوع البيولوجي في جامعتنا على مراقبة الأنواع وحسب؛ ففي «مركز أيهان شاهينك للبحوث والتطبيقات الزراعية»، تُجرى دراسات متعددة الأوجه بعزيمة وإصرار كبيرين، تشمل استصلاح الأراضي البور (المالحة)، وإنشاء غابات العسل، وتحسين صحة التربة، والزراعة المستدامة ذات الري المحدود، وزراعة الكروم، ونظم الإنتاج المحلية، وتطبيقات الزراعة الرقمية. وفي هذا الإطار، يُمكن تنفيذ مشاريع ريادية مشتركة مع الإدارات المحلية في قضايا مثل تحديد الأنواع النباتية المناسبة للاستخدام الحضري، ومراقبة الأراضي الرطبة، واستعادة المناطق المتدهورة بيئيًا. وفي الواقع، نهدف من خلال هذه الشراكات القوية إلى جعل التنوع البيولوجي، والتكيف المناخي الحضري، والمرونة البيئية مكونات أساسية لسياساتنا. ومن هنا نوجّه الدعوة لكل من يرغب في تشهيد هذه المبادرات الاستشرافية الرائدة بأنفسهم وأن يصبحوا جزءًا من هذا النظام البيئي لزيارة جامعتنا.

كيف تقيمون دور الشراكات والتعاون بين قطاع الصناعة، والأوساط الأكاديمية، والإدارة المحلية في تحقيق أهداف الاستدامة البيئية؟

كما أشرنا سابقًا، فإن الاستدامة البيئية ليست قضية تستطيع مؤسسة بمفردها معالجتها بمعزل عن الآخرين. وفي هذا الصدد، تولّد الأوساط الأكاديمية المشاريع القائمة على المعرفة العلمية والتكنولوجيا، بينما يمتلك قطاع الصناعة لدينا البنية التحتية للإنتاج والقدرة الاستثمارية، وتلعب الإدارات المحلية دورًا تنفيذيًا وتنسيقيًا على مستوى المدينة. لذلك، عندما تعمل هذه الكيانات الثلاثة معًا بالتناغم والتكامل، فإن سرعة ترجمة المعرفة إلى ممارسات واقعية وأثرها المجتمعي سيزدادان بشكل ملحوظ وكبير.

ولنضرب مثالاً على ذلك: إذا أردنا إجراء دراسة لكفاءة استخدام المياه في منطقة صناعية، فإننا بصفتنا مؤسسة علمية للتعليم العالي، يمكننا تقديم دعم علمي كامل فيما يتعلق بتحليل البصمة المائية، وتحليل العمليات التشغيلية، والتكنولوجيات البديلة. وفي حين تساهم مؤسساتنا الصناعية ببيانات الإنتاج وقدراتها الاستثمارية، يمكن للحكومات المحلية وإدارات المناطق الصناعية المنظمة تنسيق المبادرات الاستراتيجية مثل البنية التحتية المشتركة، وإعادة استخدام المياه المعالجة، والتبادل البيئي الصناعي (التكافل الصناعي). وبعبارة أخرى، بفضل هذا النموذج الثلاثي القوي، يمكن ملاحظة وتلمس الأمثلة الأكثر وضوحًا ونجاحًا للتنمية المستدامة في المنطقة وعلى مستوى البلاد بأكملها. ويمكنني القول إننا في جامعة «نيدة عمر خالص دمير» نتحرك ونعمل على أساس هذا الهدف عينه.

إضافة إلى ذلك، من الممكن تطوير وتنفيذ مشاريع بحث وتطوير ومشاريع إيضاحية مشتركة في مجالات مثل استغلال الحرارة المهدرة، والطاقة المتجددة، والهيدروجين الأخضر، وإدارة الكربون، والاقتصاد الدائري. وفي هذا السياق، من الضروري تناول التعاون بين الجامعة وقطاع الصناعة بشكل أكثر شمولاً؛ حيث سيكون إنشاء المختبرات المشتركة، وبرامج البحوث طويلة الأجل، ومناطق استعراض التكنولوجيا الخطوات الأكثر قيمة وفاعلية في هذا المسار.

ونحن في جامعة «نيدة عمر خالص دمير» نولي أهمية قصوى لضمان أن تساهم خبراتنا الأكاديمية القوية في مجالات الزراعة، والطاقة المتجددة، وتكنولوجيات الهيدروجين وخلايا الوقود، والتحول الرقمي في تحقيق أهداف الاستدامة البيئية على المستويين الإقليمي والوطني على حد سواء. وآمل أن تستمر جامعتنا في كونها مؤسسة التعليم العالي التي تقدم الدعم الأكبر لسياسات التنمية المستدامة في بلادنا من خلال الأعمال والمشاريع التي تنجزها في هذه المجالات الاستراتيجية.

ما هي الخطوات التي يجب اتخاذها لضمان مشاركة أكثر فاعلية من قبل الشباب في السياسات البيئية، والتنمية الحضرية المستدامة، وعمليات الحوكمة المحلية؟ وكيف يمكن للتعاون الأكاديمي بين الجامعات والمنظمات المناخية الدولية أن يلعب دورًا في هذه العملية؟

من وجهة نظرنا، لا ينبغي أن تقتصر مشاركة الشباب مجرد دعوتهم لحضور الفعاليات التوعوية والتثقيفية؛ بل يجب النظر إلى شبابنا ليس فقط كمنتفعين ومستفيدين من

وتخطيطي حتمي وضروري من حيث الأمن المائي، والحد من مخاطر الكوارث، والتكيف المناخي. وأعتقد أنه يتعين على جميع أصحاب المصلحة الذين يبنون مدن المستقبل أن يأخذوا هذه القضايا الحيوية بعين الاعتبار عند صياغة استراتيجياتهم.

كيف يمكن الاستفادة من دور الشبكات الدولية والاتفاقيات المناخية العالمية مثل مؤتمر الأطراف (COP) بشكل أكثر فاعلية لتعزيز التعاون القائم على الأدلة بين الإدارات المحلية والجامعات؟

إن مسارات مؤتمرات الأطراف (COP) وهي المؤتمرات الدولية المعنية بالمناخ والشبكات المناخية العالمية تمثل المنصات الأبرز التي تُحدد من خلالها المستهدفات العالمية وأولويات التمويل. ومع ذلك، فإن تحقق استفادة حقيقية من هذه المنصات لا يمكن أن يتأتى إلا من خلال الترجمة الناجحة للأهداف العالمية إلى إجراءات ملموسة على الصعيد المحلي.

وهنا تحديدًا يبرز دور جامعاتنا لتعمل كجسر حيوي يربط بين الرؤية العالمية والديناميكيات المحلية. وفي هذا الصدد، يجب أن تكون مؤسسات التعليم العالي قادرة على تحويل الأهداف المنصوص عليها في اتفاقية باريس للمناخ، والمساهمات المحددة وطنيًا (NDCs)، وأهداف التنمية المستدامة للأمم المتحدة، إلى مشاريع فنية وتقنية مصممة خصيصًا لتلبية احتياجات مدننا.

وفي المقابل، تعد الإدارات المحلية هي الجهة التنفيذية والفاعل الرئيسي في هذه المشاريع، حيث توفر البيانات الميدانية، والقدرة التشغيلية، والمشاركة المجتمعية للمواطنين. وبعبارة أخرى، من خلال تقديم هذه الشراكات القوية بين الإدارات المحلية والجامعات في منصات مؤتمرات (COP)، سيتم تحويل جدول أعمال المناخ العالمي إلى أدوات استثمارية وسياساتية قابلة للتطبيق السريع على المستوى المحلي. وفي هذا السياق، يمكننا القول إن جميع مدننا التي تسعى لأن يكون لها صوت مسموع في المحافل الدولية يجب أن تتبنى نموذج التعاون هذا.

هل تعتقد أن أثر ممارسات مثل الغابات الحضرية، والبنية التحتية الخضراء، واستصلاح الأراضي على جودة الحياة في المدن مفهوم ومستوعب بشكل كافٍ؟

من الصحيح القول إن أهمية هذه الممارسات أصبحت تحظى باعتراف متزايد، ولكن لا يمكننا القول في هذه المرحلة إن الفوائد التي توفرها قد تم تقييمها واستيعابها بشكل شامل كامل؛ ويرجع ذلك إلى أن الغابات الحضرية غالبًا ما يُنظر إليها مجرد عملية غرس للأشجار، والبنية التحتية الخضراء على أنها

لا تتعدى كونها أعمال تنسيق حدائق جمالية. ورغم هذا المنظور الضيق، فإن هذه المجالات تمثل المكونات الأكثر أهمية في البنية التحتية للتكيف المناخي في مدننا.

فبينما تعمل الغابات الحضرية والمساحات الخضراء على احتجاز الكربون وخفض درجات الحرارة، فإنها تدعم أيضًا الصحة النفسية والتفاعل الاجتماعي من خلال زيادة فرص النشاط البدني والحركي بين مواطنينا.

ومع ذلك، فإن مجرد التركيز على حجم ومساحة الرقعة الخضراء ليس كافيًا؛ إذ يجب تقييم الجودة البيئية (الإيكولوجية) لهذه المساحات، والاحتياجات المائية للأنواع النباتية المستخدمة، وأي أجزاء من المدينة تخدمها هذه المساحات بعناية فائقة. وباختصار، فإن ممارسات تنسيق الحدائق الكثيفة الاستهلاك للمياه لا تُعد ممارسات مستدامة في المدن التي تعاني أصلاً من الإجهاد المائي.

كما أن استصلاح الأراضي لا يعني مجرد تحويل المنطقة إلى اللون الأخضر؛ بل يشمل تحسين صحة التربة وإعادة توطين الأنواع النباتية الأصلية. ولهذا السبب، يجب التعامل مع مشاريع الغابات الحضرية والبنية التحتية الخضراء كعمليات متعددة التخصصات تجمع مجالات متنوعة تتراوح من علم البيئة إلى التخطيط الحضري، ومن الهندسة البيئية إلى العلوم الاجتماعية.

ونحن في جامعة «نيدة عمر خالص دمير» نطبق هذا النهج متعدد التخصصات كرؤية مؤسسية لنا بينما نشيد الحرم الجامعي الصديق للبيئة ومساحات العيش المستدامة للمستقبل.

ما هي البحوث التي تجريها جامعتكم في مجال التنوع البيولوجي، وكيف يمكن للإدارات المحلية الاستفادة من هذه البحوث لتعزيز مرونة وصمود البيئة الحضرية؟

تتميز جامعتنا بموقع فريد على مقربة شديدة من خزان «أقكايا» المائي والأنظمة البيئية المحيطة به. وتعتبر هذه المنطقة، التي تشكل موقعًا للتغذية والتكاثر للعديد من

وبناءً على ذلك، يمكن للنتائج العلمية المستخلصة أن توجّه سياسات التنمية طويلة الأجل للمدن، متجاوزةً الاحتياجات قصيرة المدى للحكومات المحلية.

كما ينبغي للجامعات أن تنظر إلى تقديم الاستشارات العلمية في تطوير الحلول القائمة على الطبيعة وتكييف المشاريع الريادية لتلائم النطاق الحضري كمسؤولية هامة تقع على عاتقها، فضلاً عن المساهمة في بناء القدرات المؤسسية من خلال البرامج التعليمية وبرامج الدراسات العليا المشتركة. وبهذه الطريقة، ستصبح المعرفة العلمية جزءًا دائمًا وثابتًا في ثقافة اتخاذ القرار لدى البلديات.

وفي هذا السياق، نحن نؤمن بأن العلاقة بين الجامعات والإدارات المحلية ليست مجرد انتقال للمعلومات في اتجاه واحد، بل إننا نولي الأولوية للتعاون القائم على التعلم المتبادل. وحقيقة الأمر، في الوقت الذي تشارك فيه الإدارات المحلية تجاربها الميدانية والواقعية مع الأوساط الأكاديمية، يتعين على الجامعات تحويل هذه التجارب إلى نماذج حلول مبتكرة. وأنا على قناعة تامة بأن هذا التفاعل سيؤدي إلى تعزيز أثر البحوث العلمية في الموضوعات ذات الصلة، وترسيخ الأساس العلمي للسياسات المحلية.

كيف تقيمون أهمية التخطيط الحضري المتناغم مع الطبيعة، لا سيما بالنسبة للمدن الواقعة في المناطق القاحلة وشبه القاحلة؟

كما تعلمون، لم يعد النهج التقليدي في التخطيط الحضري صالحًا للاستخدام في المناطق القاحلة وشبه القاحلة. إن زيادة المساحات غير المنفذة (الكتيمة)، وممارسات تنسيق الحدائق (اللاندسكيب) التي تتطلب كميات هائلة من المياه، والتمدد الحضري غير المخطط له، كلها عوامل تؤدي إلى زيادة الطلب على المياه من جهة، وتفاقم مخاطر الفيضانات والموجات الحارة من جهة أخرى. وفي هذا الإطار، يرى التخطيط الحضري القائم على الطبيعة أن البيئة عنصر وظيفي وبنيوي في البنية التحتية للمدن. وتمتلك أدوات مثل «حدائق الأمطار»، والأسطح المنفذة، والأسقف الخضراء القدرة على دعم احتجاز مياه الأمطار في موقعها والمساعدة في موازنة درجات الحرارة الحضرية.

وبشكل خاص في مناطق مثل «نيدة»، حيث يرتفع مؤشر الإجهاد المائي وتتضح السمات المناخية القاحلة وشبه القاحلة، يجب أن يستند التخطيط إلى القدرة الاستيعابية المائية. وبعبارة أخرى، يجب أن تبنى قرارات التنمية في المدينة ليس فقط بناءً على التوقعات السكانية، بل بالاعتماد على القدرة التحملية لمواردها المائية. وفي هذا السياق، ينبغي إعطاء الأولوية للأنواع النباتية المحلية والمقاومة للجفاف في تصميم المساحات الخضراء، واستغلال المصادر البديلة مثل مياه الأمطار والمياه المعالجة لتقليل استخدام المياه الصالحة للشرب في عمليات الري.

وعلى سبيل المثال، قمنا في جامعتنا بتطوير نظام في مدرسة «بور خليل زهرة أتامان» المهنية يقوم بمعالجة مياه الأمطار والمياه العادمة، ليتم استخدامها لاحقًا في ري المساحات الخضراء. لذلك، فإن التخطيط المتناغم مع الطبيعة ليس مجرد خيار جمالي؛ بل هو نهج إداري

مقابلة مع رئيس جامعة نيدة عمر خالص دمير

حسن أوسلو

بدايةً، هل يمكنك أن تخبرنا المزيد عن نفسك؟ ما هي التجارب التي تقدمها كمنعطفات رئيسية في مسيرتك، من الحياة الأكاديمية إلى الإدارة الجامعية؟

لقد وُلدت في مدينة «نيدة» عام 1980. وأتممت دراستي في مراحل البكالوريوس، والماجستير، والدكتوراه في قسم الهندسة الكيميائية بكلية الهندسة في جامعة إسطنبول. بدأت مسيرتي الأكاديمية كمعيد (مساعد باحث) في عام 2007، واستمريت في العمل الأكاديمي حتى نلت درجة الأستاذية (بروفيسور) منذ عام 2017.

وبدأت العمل عام 2019 كعضو هيئة تدريس في قسم هندسة الأغذية بكلية الهندسة في جامعتنا، حيث أواصل دراساتي الأكاديمية هناك. كما تقلدت العديد من المناصب الإدارية في جامعات مختلفة في إسطنبول، شملت مهام نائب رئيس الجامعة، والعميد، ومدير المدرسة المهنية، وعضو مجلس الشيوخ الجامعي.

وضمن إطار نتاجي الأكاديمي، حظيت بتميز إدراج اسمي ضمن قائمة العلماء الأكثر تأثيرًا في العالم لسبع سنوات متتالية، بدءًا من عام 2019. وقد تم تعييني لأول مرة رئيسًا لجامعة «نيدة عمر خالص دمير» في عام 2021، وأُعيد تعييني في هذا المنصب مجددًا في ديسمبر 2025.

كيف يمكن للجامعات مساعدة الإدارات المحلية في أداء دور أكثر فاعلية لمعالجة قضايا مثل التغير المناخي، والإجهاد المائي، والاستدامة البيئية؟

كما هو معروف للجميع، فإن الإدارات المحلية هي المؤسسات التي تتعامل مباشرة مع القضايا التي تظهر فيها آثار التغير المناخي بشكل ملموس، مثل الجفاف، والفيضانات، ومشاكل إمدادات المياه. والمساهمة الجوهرية للجامعات في هذا الصدد لا تقتصر مجرد تقديم تقارير فنية للإدارات المحلية، بل تمتد لتقديم توجيه علمي طويل الأمد لتطوير سياسات بيئية قائمة على أسس علمية رصينة.

ويعود ذلك إلى أن مؤسسات التعليم العالي قادرة على حشد المعارف من مختلف التخصصات لدراسة نقاط الضعف وهشاشة المدن في المجالات المذكورة، وإجراء بحوث تتفحص التأثيرات المترتبة على الحياة الحضرية، بدءًا من الموارد المائية وصولاً إلى الزراعة والصحة العامة.

النتائج

أظهرت نتائج الدراسة أن التركيبات الخضراء المضادة للتجمد والمستمدة من الكتلة الحيوية النباتية الحضرية قادرة على تحسين كفاءة عمليات الصيانة الشتوية للطرق بشكل ملحوظ.

وأكدت الاختبارات الميدانية أن استخدام هذه المواد الحيوية أدى إلى خفض إجمالي استهلاك المواد بنسبة تقارب 40% مقارنة بالمزيج التقليدي من الملح والرمل.

فقد انخفض الاستهلاك السنوي للمواد من نحو 35 ألف طن إلى حوالي 21 ألف طن، الأمر الذي أدى إلى تقليل مباشر في الأحمال الكيميائية الداخلة إلى البيئة الحضرية.

مقارنة الأداء والتكاليف الاقتصادية

المؤشر	الطريقة التقليدية (ملح + رمل)	التركيبة الخضراء
التعبئة والتخزين	الحاجة إلى توريد شهري ضخم وتكاليف مرتفعة للتخزين والنقل	مواد خفيفة وقابلة للتحلل وأسهل في التخزين
الاستهلاك السنوي	35 ألف طن تقريباً	21 ألف طن تقريباً
التكاليف المباشرة	5.3 مليار ريال إيراني	3.2 مليار ريال إيراني
التكاليف غير المباشرة	أضرار بيئية وبنيوية مرتفعة	انخفاض النفقات البيئية والصيانية بنسبة تصل إلى 50%
الوفورات السنوية	—	3–4 مليارات ريال إيراني سنوياً

ومن الناحية الاقتصادية، أظهرت المقارنة أن الطريقة التقليدية تتطلب نحو 3.1 مليون دولار أمريكي سنوياً، في حين تبلغ تكلفة التركيبة الخضراء حوالي 1.9 مليون دولار أمريكي فقط.

كما أدى استخدام المواد غير المسببة للتآكل إلى تقليل تدهور الطرق والبنية التحتية، مما ساهم في خفض إجمالي نفقات الصيانة الشتوية بنسبة تصل إلى 50%.

علاوة على ذلك، فإن الاستغناء عن الاستخدام المكثف للأملاح يساعد في الحفاظ على جودة التربة والنباتات الحضرية وشبكات تصريف مياه الأمطار، ويحد من تكاليف التأهيل البيئي طويلة الأجل.

وتؤكد هذه المؤشرات مجتمعة أن التركيبات الخضراء المنتجة من المخلفات النباتية الحضرية تمثل استراتيجية فعالة للتخفيف من آثار التغير المناخي في المدن، وتدعم مبادئ الاقتصاد الدائري من خلال خفض المدخلات التشغيلية وتقليل الأعباء المالية والحد من التأثيرات البيئية المرتبطة بإدارة الثلوج في المدن الكبرى.

مقارنة المؤشرات الرئيسية

المؤشر	الطريقة التقليدية	التركيبة الخضراء
استهلاك المادة	100 غرام/م^2 تقريباً	50–70 غرام/م^2
الاستهلاك لكل كيلومتر طريق	1 طن تقريباً	0.5–0.7 طن
الاستهلاك السنوي	30–40 ألف طن	18–22 ألف طن
التكلفة السنوية	4–7 ملايين دولار	2–3 ملايين دولار
أضرار البنية التحتية	مرتفعة	منخفضة جداً
الأثر البيئي	شديد	محدود للغاية

الخاتمة

أظهرت نتائج التقييم المقارن أن التركيبة الخضراء لإزالة الثلوج نجحت في خفض استهلاك المواد والمتطلبات التشغيلية بصورة كبيرة.

فقد انخفض معدل الاستخدام من 210 غرامات لكل متر مربع في الطريقة التقليدية إلى 50–70 غراماً لكل متر مربع، بينما تراجع الاستهلاك التشغيلي لكل كيلومتر من الطرق من نحو طن واحد إلى 0.3–0.5 طن فقط.

حيث أدى ذلك على مستوى مدينة طهران إلى خفض الاحتياج السنوي من المواد التقليدية من 30–40 ألف طن إلى حوالي 13–18 ألف طن، أي بانخفاض يتراوح بين 40% و55%.

أما اقتصادياً، فقد انخفضت التكلفة الإجمالية لأعمال الصيانة الشتوية من 7–9 ملايين دولار أمريكي إلى 3–4 ملايين دولار أمريكي، وهو ما يمثل وفراً مباشراً يتراوح بين 4 و5 ملايين دولار سنوياً، أي ما يعادل خفضاً في التكاليف التشغيلية بنسبة 50–60%.

وبيئياً، تراجعت الآثار السلبية المرتبطة باستخدام الأملاح، مثل تملح التربة وتضرر الغطاء النباتي والإجهاد البيئي، من مستوى «مرتفع» إلى مستوى «ضئيل للغاية». كما انخفضت الأضرار التي تلحق بالبنية التحتية من مستوى «مرتفع» إلى «منخفض جداً».

وتُظهر تجربة تنفيذ هذا المشروع خلال الفترة الممتدة بين عامي 2024 و2026 أن توظيف الكتلة الحيوية النباتية ضمن إطار الاقتصاد الدائري يمكن أن يعزز بصورة ملموسة قدرة مدينة طهران على التكيف مع التغير المناخي، وأن يشكل أساساً لتبني سياسات حضرية أكثر استدامة، مع تحقيق فوائد بيئية واقتصادية متزامنة.

من المواد الناتجة بكميات كبيرة عن أعمال إدارة وصيانة المساحات الخضراء الحضرية، ولا سيما مخلفات تقليم الأشجار والشجيرات، والتي يمكن إعادة تدويرها بسهولة.

وشملت المكونات النباتية الأساسية ما يلي:

- إكليل الجبل
- السرو
- البيراكانثا (الزعرور الناري)
- رقائق الخشب
- رماد الخشب
- قشور الحمضيات

المواد المستخدمة في تطوير التركيبة الخضراء لإزالة الثلوج

الرقم	المادة النباتية (مصدر المخلفات)	شكل المادة	طريقة التحضير
1	إكليل الجبل	مسحوق	الطحن
2	إكليل الجبل	مستخلص سائل	التقطير
3	السرو الفضي	مسحوق	الطحن
4	السرو الفضي	مستخلص سائل	التقطير
5	قشور البرتقال	مسحوق	الطحن
6	قشور البرتقال	مستخلص سائل	التقطير
7	البيراكانثا (الزعرور الناري)	مسحوق	الطحن
8	بقايا جذوع وفروع الأشجار	رقائق خشبية	التقطيع
9	الخشب	رماد	—
10	الرمل	رمل	—

في مرحلة إعداد المواد، تم أولاً تجفيف المخلفات النباتية إما في الظروف الطبيعية أو داخل أفران بدرجة حرارة 50 درجة مئوية، ثم جرى طحنها. وتم إنتاج رماد الخشب من خلال حرق الرقائق الخشبية، كما جرى في بعض التجارب اختبار المنتجات الثانوية الناتجة عن تقطير النباتات العطرية.

ولتحسين أداء التركيبات، أضيفت مكونات متوافقة بيئياً مثل:

- كلوريد البوتاسيوم
- الخل
- الرمل

وذلك بنسب مختلفة ضمن عملية تحسين تدريجية.

بعد تحضير المواد الخام، تم تطوير إحدى عشرة تركيبة أولية واختبارها في ظروف شتوية ضمن المساحات الخضراء في مدينة طهران.

واستناداً إلى النتائج الأولية وتحليل أداء المكونات، جرى اختيار ثلاث تركيبات وتحسينها مخبرياً من خلال دراسة نسب المكونات وأحجام الجسيمات ومحتوى الرطوبة للوصول إلى التركيبة الأكثر كفاءة واستقراراً بيئياً.

ولتقييم الأداء الميداني، أُجريت التجارب خلال شتاء عام 2024 على امتداد ممر لواسانات في طهران، وهو من أبرد مناطق المدينة. وتمت مقارنة هذه التركيبات بالأساليب التقليدية لإزالة الثلوج القائمة على استخدام الرمل والملح.

وشملت معايير التقييم:

- سرعة إذابة الثلوج والجليد.
- مدة بقاء المواد على الأسطح.
- التأثيرات البيئية المحتملة على المناطق المحيطة.

الاقتصاد الدائري الأخضر من خلال تركيبة لإزالة الثلوج قائمة على المخلفات النباتية

زينب كيخسروي
بلدية طهران

المقدمة

شهدت المدن الكبرى في مختلف أنحاء العالم خلال العقود الأخيرة تحديات متزايدة تتعلق بالإدارة البيئية الحضرية والتكيف مع التغير المناخي. ويُعدّ التعامل مع الثلوج والجليد خلال فصل الشتاء أحد المكونات الأساسية للخدمات البلدية، لما له من تأثير مباشر على السلامة العامة وكفاءة البنية التحتية والصحة البيئية.

وتعتمد عمليات إزالة الثلوج في العديد من المدن حول العالم بصورة رئيسية على استخدام الرمال والأملاح. وعلى الرغم من فعالية هذه الأساليب على المدى القصير، فإنها تترتب عليها آثار بيئية واقتصادية كبيرة. فالاستخدام المكثف للأملاح في أعمال الصيانة الشتوية يؤدي إلى زيادة ملوحة التربة وتدهور بنيتها وانخفاض خصوبتها وإلحاق الضرر بالنباتات الحضرية. كما تساهم الأملاح في تسريع تآكل البنية التحتية الحضرية، بما في ذلك الأسفلت والطرق والمنشآت المعدنية، مما يؤدي إلى ارتفاع تكاليف الصيانة والإصلاح للشوارع والمرافق العامة. إضافة إلى ذلك، فإن انتقال الأملاح مع مياه الجريان السطحي في المناطق الحضرية قد يتسبب في تلوث المياه السطحية والجوفية، ويؤثر سلباً على جودة المياه على المدى الطويل.

أما الرمال، فعلى الرغم من أنها تشكل مخاطر أقل مباشرة على التربة، فإنها تخلق تحديات أخرى؛ إذ يؤدي تراكمها في الشوارع إلى انسداد شبكات تصريف مياه الأمطار وزيادة الجسيمات العالقة في الهواء وارتفاع تكاليف تنظيف الطرق بعد العواصف. كما أن انتقال خليط الرمال والأملاح عبر الجريان السطحي قد ينعكس سلباً على النظم البيئية الطبيعية المحيطة بالمدينة.

ومن هنا، أصبح تطوير بدائل مستدامة وصديقة للبيئة لإدارة الثلوج والجليد أولوية استراتيجية للإدارة الحضرية الحديثة.

يُعدّ استخدام الموارد الطبيعية والمتجددة، ولا سيما المخلفات النباتية الناتجة عن صيانة المساحات الخضراء الحضرية، من أبرز الأساليب المبتكرة في هذا المجال. ففي المدن الكبرى تنتج عمليات تقليم الأشجار والشجيرات سنوياً كميات كبيرة من الكتلة الحيوية التي غالباً ما يتم التخلص منها كنفايات. ويمكن لتحويل هذه المواد إلى منتجات وظيفية أن يسهم في تقليل الضغوط البيئية وخلق قيمة اقتصادية مضافة في الوقت نفسه.

ويندرج هذا النهج ضمن إطار الاقتصاد الدائري الأخضر، الذي يهدف إلى إعادة دمج الموارد المتاحة داخل المدينة في دورات الإنتاج والاستهلاك بدلاً من اعتبارها نفايات.

أُجريت هذه الدراسة بهدف تصميم وتقييم تركيبات لإزالة الثلوج والجليد تعتمد على المخلفات النباتية. ومن خلال دمج علوم البيئة والإدارة الحضرية والتقنيات البسيطة، سعى البحث إلى تطوير أسلوب مستدام لمعالجة الأسطح خلال فصل الشتاء.

وقد صُمم هذا المشروع ونُفّذ لأول مرة ضمن إطار بلدية طهران. وبدأ العمل عليه عام 2024، حيث مرّ بمراحل البحث والتجريب قبل أن يدخل مرحلة التطبيق التشغيلي في عام 2025. وفي عام 2026 تم اختياره كأحد أبرز الابتكارات البلدية من قبل مركز التحديث والتحول الإداري في بلدية طهران بمنطقة 20 (شهر ري).

وتقدم تجربة هذا المشروع ونتائجه نموذجاً عملياً يمكن للمدن الكبرى الأخرى حول العالم الاستفادة منه وتطبيقه.

المواد والمنهجية

كان الهدف الرئيسي للمشروع تصميم وتقييم تركيبات صديقة للبيئة لإذابة الثلوج باستخدام المواد الطبيعية والمخلفات النباتية. وقد ركز المشروع على الاستفادة

- **مرحلة ثانية:**

تحضير دعوة للمشاركة في مسابقة تقديم افضل مشروع لتطوير وإبراز وادي نهر إبراهيم وتكليف الفائز بتحضير ملف تقني مفصّل (بنية تحتية – حدائق – منشآت سياحية).

- **مرحلة ثالثة:**

دراسة اقتصادية فنية لنقاط القوة والضعف والفرص المتاحة والعوائق.

- **مرحلة رابعة:**

حلّ العوائق وتحديد الأكلاف وبالتالي تحضير دفاتر شروط التلزيم المناسبة.

- **مرحلة خامسة:**

القيام بالحملة الدعائية والإعلامية لتعريف المستثمرين على معالم وادي نهر إبراهيم من كل النواحي.

د – إطلاق تعاون اكاديمي مع جامعة الكسليك كلية الفنون الجميلة والعمارة، بحيث بوشر بدراسة قناطر زبيدة والجسر الروماني ضمن ورشات أكاديمية بإشراف عميد الكلية الدكتور الكسي مكرزل وسيعلن عن نتائج هذه الدراسات لاحقًا.

بدء الأعمال وتوقفه:

يتبين مما ورد ان عمل تجمّع بلديات وادي نهر إبراهيم هو حيوي جدًا بالنسبة للنهوض بنهر إبراهيم وثرواته، ويؤمل بتعاون الدولة الجدي معه لتنفيذ المشاريع التي ستوضع له.

وقد اثمرت جهود هذا التجمّع الى لقاء مع رئيس الجمهورية آنذاك العماد اميل لحود الذي ابدى إهتمامًا كبيرًا بثروات وادي نهر إبراهيم وأعطى توجيهاته بإطلاق العمل بالدراسات العائدة لسد جنة بطاقة أولية 40 مليون متر مكعب تساهم في ري وتأمين مياه الشرب الى مناطق عديدة وصولاً الى العاصمة بيروت كما تساهم بتأمين الطاقة الكهربائية لنصف محافظة جبل لبنان.

وقد اكتملت الدراسات التابعة لهذا السد بواسطة شركة استشارات وطنية عالمية ومساعدة شركات استشارات اجنبية متخصصة في هذا المجال. كما أجريت مناقصة تنفيذ خاصة بهذا السد وبدأ العمل فعليًا به منذ سنة 2010 وتمّ صرف حوالي 200مليون دولار على الاعمال المنفذة لغاية 2019 حيث توقف العمل به لسبب المناكفات السياسية من جهة، والإنهيار المالي الذي حصل سنة 2019 من جهة

ثانية، وقد كان ينقصه حوالي 100 مليون دولار لإكمال العمل به وبالتالي الإستفادة من مياهه وصولاً الى العاصمة بيروت وايضًا الاستفادة من الطاقة الكهرومائية التي ينتجها بمعدل 300 ميغاوات والتي تؤمن الطاقة لنصف محافظة جبل لبنان خاصة في هذا الوقت الصعب الذي يمرّ به لتوفير الكهرباء في لبنان.

هذا نموذج صارخ لما يمكن لبلدية او تجمّع بلديات ان يفعله في خدمة الناس والمجتمع بإستثمارها الثروات الطبيعية التي تحيط بها، وايضًا الأسف بما يشكّل مثالاً للإهمال والهدر التي تسببه بعض الطبقات السياسية احيانًا بحق الأمن الاجتماعي والتقدم الإنمائي والاستقرار الاقتصادي لمجتمعاتهم واهميتها.

5. متابعة السعي من اجل تأهيل وتوسيع الطريق الممتدة من نهر إبراهيم صعودًا حتى جرود جبيل وكسروان.
6. تنظيف مجرى النهر وتأهيله وحماية جوانبه.
7. السعي لدى الإدارات المعنيّة وصيانة المعالم الأثريّة على طول ضفاف النهر.
8. القيام بالتحرّك الإعلامي والندوات والدراسات اللازمة لإلقاء الضوء على أهمية النهر من كل النواحي الإنمائية والتراثية والسياحية والبيئية.
9. الإطلاع على المخطط التوجيهي الصادر عن المديرية العامة للتنظيم لإتخاذ القرارات وفقًا لكل بلدة محاذية للنهر.
10. متابعة السعي لدى السلطات المختصة باتخاذ التدابير اللازمة لمنع التعديات على حرم النهر ومنع التلوث المتأتي من النفايات الصناعية وتحويل المجارير الصحية عليه مما يشكل ضررًا فادحًا لهذه الثروة الوطنية، وإلزام المؤسسات المتاخمة بالتشجير والنظافة العامة والمحافظة على سلامة البيئة.

وقد تلى ذلك اجتماعات عديدة تناولت المواضيع الواردة ضمن المبادئ، واطلاق مبادرات باتجاه المراجع والمؤسسات المعنيّة بحيث نتج عن ذلك عدّة إنجازات خلال الفترة المنصرمة نلخصها بما يلي:

أ – إنجاز خريطة طوبوغرافية بمساحة تغطي عرض 1 كلم على طول مجرى النهر بمقياس 1000/1 وذلك من اجل تسهيل الدراسات على وادي نهر إبراهيم بالتعاون مع مديرية الشؤون الجغرافية في الجيش اللبناني.

ب – إطلاق دراسة سد مائي في منطقة جنة (منسوب 720م تقريبًا) بسعة أولية وقدرها 40 مليون متر مكعب ويمكن ان يتطوّر ذلك الى حدود 60 مليون متر مكعب مستقبلاً، بحيث يؤمن هذا السد الطاقة الكهربائية والمياه لكل المنطقة، والدراسات هي بعهدة شركة خطيب وعلمي الهندسية.

ج – إطلاق تعاون هام مع مؤسسة إيدال لتشجيع الاستثمارات بحيث عقدت عدة اجتماعات معها، وتمت زيارات ميدانية لمجرى نهر إبراهيم والمعالم التاريخية الموجودة على ضفافه. وقد حصلت مؤسسة إيدال على موافقة رئيس الحكومة على الخطة الآستثمارية التي وضعتها للإستثمار على وادي نهر إبراهيم وهي تتلخص بما يلي:

- **مرحلة أولى:**

مسح لإطار المنطقة المراد تطويرها من معالم أثرية وبيئية ومساحات طبيعية.

من المواطنين، كما أقامت الرياضة البيئية كانوي-كاياك في مجرى النهر مثلما يحدث في اهم الأنهر- وقد كان لها التجاوب الكبير من أبناء البلدة والوطن.

كما اقامت بلدية نهر إبراهيم ورشات عمل بلدية عنوانها الأساسي: العمل البلدي في خدمة الثروات الطبيعية لوادي نهر إبراهيم التاريخي من بيئة وتراث وسياحة ومياه وطاقة، وجمعت حولها نخبة من الاختصاصيين من مختلف الاكاديميات والجامعات الوطنية وخبراء في الطاقة والمياه والتراث وشابات وشباب من الناشطين في البلدة. وقد كان لهذه النشاطات والورشات والندوات المرافقة اهم الأثر في تسليط الضوء على اهميّة ومقدرات هذا النهر العظيم بثرواته والتصميم على إطلاق دينامية فاعلة لتحسيس الدولة والقطاعات العامة والخاصة بإنتاج المشاريع المناسبة وتفعيل الجهود لتميز هذه الثروات الضخمة والتي لا يمكن تجاهلها بحيث ان من بين المقومات المهمة في العمل البلدي: أنر الزوايا التي أنت فيها.

ولكن قبل كل ذلك دعوني اقدم لمحة عن وادي نهر إبراهيم التاريخي.

ثروات وادي نهر ابراهيم

نهر إبراهيم المعروف تاريخيًا بنهر «ادونيس الأسطوري»، والذي يشتهر بغزارته وديمومة جريانه واحتوائه لمعالم اثرية خاصة، لم يحظ بعد بالأهمية التي يستحقها من قبل الإدارات والمؤسسات المعنية من اجل استثمار ثرواته الضخمة التي يستفيد منها كل الوطن مائيًا وطاقة وبيئة وسياحة وتاريخ، وتتعدى أهميته الى المنظمات الدولية لناحية المحافظة عليها كتراث عالمي ثمين.

اما خصائص النهر فما يميّزه معدل طاقته السنوي التي تقدر ب 500 مليوم م3 على طول 33 كلم بين منابعه في أعالي الجبال الى البحر الأبيض المتوسط مما جعله من اكثر الأنهر تدفقًا وسرعة في الشرق الأوسط. كما ان اهم خصائصه هو جريانه المستمر بدون انقطاع على مدار السنة وذلك بسبب قوته، وايضًا في الربيع بعد ذوبان الثلوج الكثيفة على مساره.

لكن مقابل ذلك كله لا تتعدى الاستفادة منه للأسف اكثر من نصف بالماية. يعني كل هذه الغزارة في المياه تصب كلها بدون اية فائدة في البحر الأبيض الأبيض المتوسط.

مبادرة البلدية وتجمّع البلديات:

فانطلاقًا من هذه المعطيات وتحسسًا بالمسؤولية الكبيرة بعد استلامي لمهامي كرئيس لبلدية نهر إبراهيم الساحلية، ولديها موقع خاص على ضفاف هذا النهر العظيم وايضًا

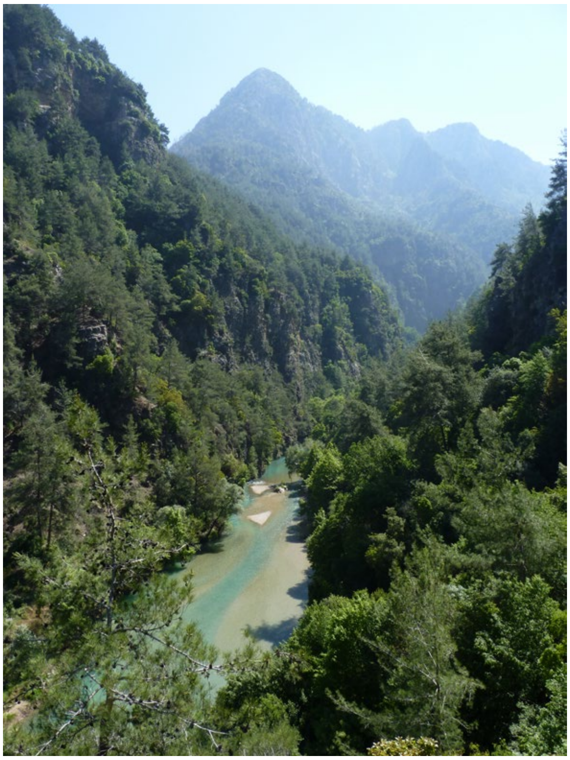

على شاطئ البحر الأبيض المتوسط تشارك خصائصه ايضًا مع مدن وبلدات حوض البحر المتوسط.

ومن هنا اطلقت بمبادرة الاهتمام بهذه الثروات وتفعيلها مع زملائي رؤساء البلديات المتاخمة لنهر إبراهيم شمالاً وجنوبًا، وقد لاقت هذه المبادرة تجاوبًا كاملاً، بحيث عقدت اجتماعات لهذه الغاية بين 12 بلدية معنية ابتداءً من سنة 2005. بحيث وضعت أسس العمل للنهضة بوادي نهر إبراهيم وذلك ضمن تجمّع اطلق عليه اسم «تجمع بلديات وادي نهر إبراهيم» وهو غير منصوص عليه في مؤسسات الدولة.

وقد وضع هذا التجمع الأسس التالية للنهضة بوادي نهر إبراهيم من كل النواحي الإنمائية والبيئية والتراثية والمائية والسياحية وفقًا للتصور التالي:

1. وادي نهر إبراهيم هو ثروة وطنية هامة، يجب الاهتمام بها وتفعيلها على كل الصعد مائيا وكهربائيًا وتراثيًا وسياحيًا وبيئيًا.
2. متابعة وضع الدراسات اللازمة من اجل هذه المشاريع.
3. تشجيع إقامة استثمارات سياحية وبيئية على ضفتي النهر.
4. تشجيع إقامة مهرجانات سياحية وتراثية على ضفتي النهر.

أبعد من الاعمال البلدية العادية والضرورية

أهمية التركيز والإفادة من الثروات الطبيعية وإستثمارها في النطاق البلدي

المهندس جورج حنا غانم

رئيس بلدية نهر إبراهيم السابق- لبنان
مقرّر لجنة الشؤون البلدية في اتحاد المهندسين اللبنانيين

خبرتي في إطلاق العمل لإستثمار وادي نهر إبراهيم التاريخي

من مياه وطاقة وتراث وبيئة وسياحة

من أولى مهام المجلس البلدي في اية منطقة جغرافية، معرفة خصائص المكان والثروات الطبيعية التي أمنَّ الله عليهم بها، وبالتالي التخطيط والعمل لبلورة هذه الخصائص واستثمار هذه الثروات من اجل التطوّر ورفاهة الإنسان والإعتناء بالطبيعة وثرواتها في آن. هذه الخصائص والثروات هي من نِعم الخالق علينا ولا يجوز اهمالها بل يتوجب الإضاءة عليها والعمل بكل الوسائل المتاحة مناطقيًا ووطنيًا وحتى دوليًا، من اجل إنشاء مشاريع مناسبة ومنتجة إنمائيًا وبيئيًا واجتماعيًا.

من هنا ومن خلال تجربتي كرئيس لبلدية نهر إبراهيم – جبيل – لبنان (2004-2010) كان لي الحظ الكبير بكون هذه البلدة الصغيرة جغرافيًا والوحيدة في لبنان التي تحمل إسم النهر الذي يخترقها. انها تقع على ضفاف نهر إبراهيم التاريخي. نهر الأسطورة ادونيس بما يختزل من تاريخ وتراث وبيئة ومياه وهي بحدّ ذاتها ثروات كفيلة بالنهوض بكل المناطق التي تحيط بها، ونعرف قيمتها وقيمها- كما تقع على شاطئ البحر الأبيض المتوسط ومنها إطلالة مميزة على كل مدن الحوض.

خصائص البلدة ونشاطاتها:

لذلك اهتمت البلدية بإبراز الخصائص التي تميز بلدتنا إن سياحيًا وتراثيًا بحيث اعادت احياء الأدونيات والتي كانت أولى مهرجانات التاريخ على ضفاف النهر، فأقامت المهرجانات التراثية والفنيّة على ضفافه واستقطبت عشرات الألوف

UCLG-MEWA حاضرة إلى جانب القادة العالميين في منتدى صفر نفايات 2026 في إسطنبول

شاركت منظمة UCLG-MEWA بتاريخ 5 يونيو/حزيران 2026 في منتدى صفر نفايات 2026 الذي استضافته مدينة إسطنبول، ونظمته مؤسسة صفر نفايات تحت رعاية ولاية إسطنبول، وذلك تحت شعار: "الطريق إلى أنطاليا: صفر نفايات كعمل مناخي". وقد جمع المنتدى أكثر من 7,000 مشارك من 183 دولة حول العالم.

ومثّل UCLG-MEWA في المنتدى كل من محمد سعدية، الرئيس الفخري للمنظمة وسفيرها لأهداف التنمية المستدامة، ود. محمد دومان، الأمين العام للمنظمة، وعلي مراد دومان، نائب الأمين العام، ويحيى إبراهيم، المنسق العام، إلى جانب كوبرى إيسن، مساعدة السياسات.

وخلال الجلسة الافتتاحية، أكد صامد أغيرباش، رئيس مؤسسة صفر نفايات وبطل المناخ رفيع المستوى لمؤتمر الأطراف COP31، أن التحديات العالمية، بما في ذلك تغير المناخ وهدر الغذاء واستنزاف الموارد الطبيعية، تتطلب عملاً جماعياً وتعاوناً دولياً واسع النطاق. من جانبها، وصفت السيدة أمينة أردوغان، الرئيسة الفخرية للمؤسسة، المنتدى بأنه منصة مهمة تجمع مختلف الأطراف حول هدف مشترك، مشيرةً إلى المكانة الفريدة التي تتمتع بها إسطنبول كملتقى للحضارات والثقافات، ومؤكدةً أهمية ممارسات صفر نفايات في مواجهة تغير المناخ. كما أوضحت أناكلوديا روسباخ، المديرة التنفيذية لموئل الأمم المتحدة (UN-Habitat)، أن سياسات صفر نفايات تسهم في بناء مدن أكثر صحة ونظافة وشمولاً، مشددةً على الدور المحوري لإدارة النفايات في التنمية الحضرية والصحة العامة.

وتضمن المنتدى جلسات متخصصة تناولت العمل المناخي، والمدن المستدامة، وإدارة النفايات، وممارسات الاقتصاد الدائري، والتعاون الدولي، ما أتاح منصة لتبادل الخبرات واستعراض الحلول المبتكرة من أجل مستقبل أكثر استدامة.

ومن خلال مشاركتها في المنتدى، جددت UCLG-MEWA التزامها بدعم الإدارات المحلية الأعضاء وتعزيز جهودها في مجال التنمية الحضرية المستدامة والمسؤولة بيئياً في منطقة الشرق الأوسط وغرب آسيا.

التعاون الإقليمي. وخلال النقاش، استعرضت السيدة أبو سمرة رؤية #ResilientMEWA القائمة على ثلاثة محاور لبناء مجتمعات مرنة، شاملة، ومستعدة للمستقبل.

وفي جلسة «ما بعد المأوى: إسكان قائم على البيانات من أجل جودة حياة أفضل» التي نظمتها هيئة تطوير منطقة المدينة المنورة، شدد الدكتور محمد دومان على أن الإسكان في البلدان المتأثرة بالنزاعات مثل سوريا والعراق وفلسطين واليمن يرتبط بالبقاء وإعادة الإعمار، بينما تُظهر تركيا والمملكة العربية السعودية كيف يمكن للمرونة والشراكات أن تُحدث تحولًا في المجتمعات. وأوضح أن التحدي يكمن في الحفاظ على شمولية أنظمة الإسكان للفئات منخفضة الدخل، مع جذب الاستثمارات الخاصة، مؤكدًا أن الإسكان لا يتعلق ببناء الوحدات السكنية فحسب، بل بإعادة بناء حياة الناس.

وخلال المائدة المستديرة للإدارات المحلية والإقليمية، شارك قادة، من بينهم فهد البليشي، أمين منطقة المدينة المنورة، تجارب مدنهم، مما عزز أهمية التعلّم بين المدن والمنصات التي تتيح نشر الابتكارات المحلية على المستوى العالمي.

وفي 21 مايو/أيار، وخلال جلسة «أهداف التنمية المستدامة قيد التنفيذ: ردم الفجوة من أجل حلول مناخية محلية» التي نظمتها UCLG ASPAC، أكد الدكتور محمد دومان أن تحقيق أهداف التنمية المستدامة عالميًا لا يمكن أن يتم إلا عبر تنفيذها محليًا. كما شدد على أن التعاون بين المدن يسرّع الابتكار ويجعل الالتزامات العالمية أكثر واقعية وملموسية. وبدوره، استعرض الدكتور سردار قوينجو من بلدية قونية الكبرى الممارسات الجيدة في إدارة مخلفات البناء والهدم.

وفي جلسة «حين يجمع الإسكان المدن معًا: التعاون المحلي على أرض الواقع»، التي نُظمت بالشراكة مع اتحاد الفلسطيني للهيئات المحلية وبلدية البيرة واتحاد بلديات مرمرة، شدد جنيد رفيق، منسق الاتصالات في UCLG-MEWA، على الدور المحوري لاتحادات البلديات. وأوضح أن هذه الاتحادات يجب أن تتطور لتصبح بنى تحتية للتعاون، تمكّن المدن من الانتقال من الحوار إلى التنفيذ العملي. كما اعتبر أن الاستمرارية والمتابعة المنهجية تمثلان الخطوتين الأكثر عملية للسنوات المقبلة، لضمان استدامة أجندات الإسكان عبر التحولات السياسية. واختتم بالتأكيد على أن الإسكان قضية ترتبط بالكرامة والصمود والشمول، داعيًا الاتحادات إلى ضمان ترجمة الشراكات إلى مساكن فعلية ومجتمعات مزدهرة.

إلى جانب هذه الجلسات، عقدت UCLG-MEWA عدة اجتماعات ثنائية مع شركائها، من بينهم الإسكوا (UN ESCWA)، وموئل الأمم المتحدة – الأردن (UN-Habitat Jordan)، وبلدية العقبة، وجمعية البيئة والتنمية الإنسانية، بهدف تعزيز التعاون مع أصحاب المصلحة في مواجهة مختلف التحديات الحضرية والتنموية، وتجديد التزامها بدفع حلول الإسكان وبناء مستقبل حضري أكثر مرونة من خلال الشراكة والتضامن.

تعزيز حلول الإسكان: صوت UCLG-MEWA في المنتدى الحضري العالمي الثالث عشر

شاركت UCLG-MEWA بفاعلية في المنتدى الحضري العالمي الثالث عشر (WUF13)، الذي عُقد في باكو، أذربيجان خلال الفترة من 17 إلى 22 مايو/أيار 2026، تحت شعار «إسكان العالم: مدن ومجتمعات آمنة ومرنة». وساهم قادة محليون من مختلف أنحاء منطقة الشرق الأوسط وغرب آسيا في الجمعيات رفيعة المستوى والجلسات المتخصصة، مؤكدين على مركزية قضية الإسكان باعتبارها مسألة كرامة ومرونة وشمولية.

بدأت مشاركات الوفد مع الجمعية العالمية للإدارات المحلية والإقليمية (WALRG) في 17 مايو/أيار، حيث شدد القادة، بمن فيهم أوغور إبراهيم ألتاي (رئيس بلدية قونية الكبرى والرئيس التنفيذي لـ UCLG)، وأحمد متين جنج (رئيس بلدية طرابزون الكبرى والرئيس المشارك لـ UCLG-MEWA)، وشنول كول (رئيس بلدية ترمه)، والدكتور محمد دومان (الأمين العام لـ UCLG-MEWA)، وعبد الله عناتي (المدير التنفيذي للاتحاد الفلسطيني للهيئات المحلية)، ومحمد علي شفيعي (بلدية طهران)، على أهمية التعاون متعدد الأطراف. وأكدوا أن الإسكان لا ينبغي النظر إليه كمجرد مأوى، بل كعنصر يرتبط بالهوية والانتماء، مع تموضع الإدارات المحلية في مقدمة المستجيبين ومقدمي الخدمات الأساسية.

وفي 19 مايو/أيار، شاركت UCLG-MEWA في تنظيم جلسة «سد فجوة القيادة الحضرية: أكاديمية قادة المدن العربية» بالتعاون مع UN-Habitat ROAS والإسكوا (UN ESCWA). وقدمت ريم أبو سمرة كلمة نيابةً عن الدكتور محمد دومان، أكدت فيها دور الأكاديمية في تمكين القادة المحليين عبر تبادل المعرفة، وبناء القدرات، وتعزيز

مشاركة UCLG-MEWA في ورشة سياسات الثقافة في إزمير

شاركت منظمة UCLG-MEWA في ورشة سياسات الثقافة التي نظمتها بلدية إزمير الكبرى، والتي عُقدت في مركز إزمير التاريخي لمصنع الغاز يومي 7–8 مايو/أيار 2026. ومثّل المنظمة كلٌّ من الأمين العام الدكتور محمد دومان، وبيضاء تشيتين، مسؤولة لجنة الثقافة والسياحة في UCLG-MEWA.

تضمّن برنامج الافتتاح كلمات لكلٍّ من رئيس بلدية إزمير الكبرى الدكتور جِمِل تَوغاي، ورئيس بلدية موغلا الكبرى ورئيس لجنة الثقافة والسياحة في UCLG-MEWA أحمد أراس.

عقب ذلك، أدار الدكتور محمد دومان الجلسة المعنونة "الاتجاهات العالمية في سياسات الثقافة وتركيا"، بمشاركة:

- الأستاذ المشارك الدكتور إرمان دمير، عضو اللجنة التركية لخبراء منظمة اليونسكو بشأن تنوع أشكال التعبير الثقافي؛
- والأستاذ المشارك الدكتور كوراي غولر، الأمين العام للجنة الوطنية التركية للمجلس الدولي للمعالم والمواقع (إكوموس تركيا).

كما تناولت جلسة جمعت بين كوراي غولر وجوردي باسكال، مسؤول لجنة الثقافة في UCLG، تطور سياسات الثقافة على المستوى العالمي، ومسؤوليات الإدارات المحلية في المجال الثقافي، إضافة إلى مفهوم الحقوق الثقافية.

وفي جلسة "خطط الإدارة الثقافية الدولية"، استعرض مشاركون من زغرب وأثينا تجارب مدنهم، مع التأكيد على أهمية النهج القائم على البيانات، وتعزيز إمكانية الوصول، وضمان المشاركة في صياغة السياسات الثقافية.

كما تناولت جلسات الطاولات الموضوعية خلال البرنامج قضايا مثل:

الوصول إلى الثقافة، إدارة الثقافة وبناء القدرات المؤسسية، التراث الثقافي، والصناعات الإبداعية. وشاركت UCLG-MEWA في طاولة "إدارة الثقافة وتطوير القدرات المؤسسية"، حيث شدد الدكتور محمد دومان على أهمية مجالس المدن في السياسات الثقافية المحلية.

وخلال الورشة، تم عرض مسودة وثيقة السياسات الثقافية التي أعدتها بلدية إزمير الكبرى، بهدف إثرائها من خلال المناقشات والمساهمات المقدمة خلال الفعاليات.

اتفاقية تعاون بين UCLG-MEWA والاتحاد الدولي للنقل العام (UITP)

تم توقيع اتفاقية تعاون بين منظمة المدن المتحدة والإدارات المحلية فرع الشرق الأوسط وغرب آسيا (-UCLG MEWA) والاتحاد الدولي للنقل العام (UITP) بتاريخ 21 نيسان/أبريل 2026، وذلك خلال اجتماع المكتب التنفيذي لمنظمة UCLG-MEWA الذي عقد في مدينة نيدة في تركيا. وقد جرت مراسم التوقيع بين الدكتور محمد دومان، الأمين العام لمنظمة UCLG-MEWA، وفيض الله غوندوغدو، رئيس فرع الاتحاد الدولي للنقل العام في منطقة أوراسيا.

وتعد هذه الاتفاقية خطوة استراتيجية نحو تعزيز التنقل الحضري المستدام في المنطقة. وعلى الرغم من أن الشراكة تشمل أجندة واسعة تتضمن تطوير أنظمة النقل العام، وتعزيز حلول التنقل المستدام، وتشجيع الممارسات المبتكرة في مجال النقل الحضري، إلا أن التركيز الأساسي ينصب على إعداد تقرير التنقل الحضري لعام 2025.

وسيكون تقرير التنقل الحضري لعام 2025 بمثابة تقييم شامل للاتجاهات الحالية والتحديات والفرص في مجال النقل الحضري. ومن المتوقع أن يقدم التقرير تحليلات مبنية على البيانات، ويسلط الضوء على الممارسات الجيدة على المستويين الإقليمي والدولي، ويقترح توصيات سياساتية تتناسب مع احتياجات الإدارات المحلية.

تهدف هذه المبادرة إلى تعزيز القدرات التحليلية والمؤسسية للبلديات، بما يمكنها من تصميم أنظمة نقل أكثر كفاءة وشمولاً واستدامة بيئياً. كما سيساهم التقرير في تعزيز مواءمة السياسات مع المعايير والأطر الدولية، مما يعزز دور الإدارات المحلية في رسم مستقبل التنقل الحضري.

وتجدر الإشارة إلى أن تقريراً مشابهاً كان قد نشر سابقاً من قبل المؤسستين، ما يعكس استمرارية التعاون بين -UCLG MEWA والاتحاد الدولي للنقل العام UITP.

قادة محليون عالميون يجتمعون في المكتب التنفيذي لمنظمة UCLG لتعزيز التعاون والحوكمة متعددة المستويات

عقد اجتماع المكتب التنفيذي لمنظمة المدن المتحدة والإدارات المحلية (UCLG) في مدينة مكسيكو سيتي خلال الفترة من 8 إلى 10 أبريل/نيسان 2026، بمشاركة قادة محليين وإقليميين من مختلف أنحاء العالم، وذلك بهدف دفع الأجندة المشتركة للمدن والأقاليم قدما. وشكل الاجتماع منصة مهمة لمناقشة التحديات العالمية الملحة وتعزيز دور الإدارات المحلية في بناء مستقبل شامل ومستدام.

وشارك وفد منطقة الشرق الأوسط وغرب آسيا بفاعلية في أعمال الاجتماع، حيث ضم كلا من رئيس UCLG التنفيذي ورئيس بلدية قونية الكبرى أوغور إبراهيم ألطاي، ونائب رئيس UCLG لمنطقة الشرق الأوسط وغرب آسيا ورئيس بلدية باليك أسير أحمد آكين، والأمين العام لمنظمة UCLG-MEWA الدكتور محمد دومان، والمنسق العام يحيى إبراهيم.

وركزت الجلسة الإدارية للاجتماع على الأولويات الاستراتيجية للمنظمة، بما في ذلك تعزيز المناصرة على المستوى العالمي، ودعم الحوكمة متعددة المستويات، ودفع المبادرات التي تعزز التضامن والتعاون بين الأعضاء. وفي هذا السياق، شدّد أوغور إبراهيم ألطاي على أهمية المبادرات الجماعية، مثل حملة "100 يوم من التعددية الثقافية"، في تعزيز الحضور العالمي ووحدة الإدارات المحلية والإقليمية.

وعلى هامش الاجتماع، شارك الأمين العام لمنظمة UCLG-MEWA الدكتور محمد دومان في عدد من اللقاءات، من بينها اجتماعات مع الأمناء العامين لكل من فروع أمريكا اللاتينية FLACMA وأوراسيا وآسيا والمحيط الهادئ.

كما التقى الدكتور محمد دومان إلى جانب أحمد آكين برئيسة بلدية مكسيكو سيتي، كلارا بروغادا، حيث جرى بحث آفاق التعاون، وعلاقات التوأمة بين المدن، ودور الدبلوماسية الحضرية في تعزيز الثقافة والسلام.

وشكّل النقاش السياسي حول "الرعاية" كمدخل لجيل جديد من تقديم الخدمات العامة أحد أبرز محاور الاجتماع، حيث تم التأكيد على ضرورة تطوير الخدمات العامة لمواكبة التفاوتات المتزايدة والتحديات الاجتماعية، مع اعتبار الرعاية نهجا حوكميا شاملا قائما على الشمول والكرامة والتضامن. كما شدد المشاركون على أهمية تزويد الإدارات المحلية بالموارد الكافية، وتعزيز قدراتها المؤسسية، وتوفير أطر تعاون فعالة لتحقيق هذه الرؤية.

وخلال هذا النقاش، ساهم أحمد آكين بمداخلة أبرز فيها الدور الأوسع لسياسات الرعاية في الحد من أوجه عدم المساواة ودعم بناء مجتمعات أكثر عدالة، في انعكاس واضح لالتزام منطقة الشرق الأوسط وغرب آسيا بتعزيز نهج يضع الإنسان في صميم الحوكمة المحلية.

وعكست المشاركة الفاعلة لوفد منطقة الشرق الأوسط وغرب آسيا خلال الاجتماع الدور الحيوي الذي تلعبه المنطقة ضمن الشبكة العالمية، حيث ساهمت قياداتها في إثراء النقاشات وضمان حضور الرؤى الإقليمية ضمن أولويات UCLG المشتركة.

المدن"، مستعرضا في الوقت ذاته عددا من الممارسات النموذجية المطبقة في نيدة.

وسلطت الحوارات رفيعة المستوى وجلسات النقاش الضوء على الدور المتنامي للإدارات المحلية باعتبارها فاعلا رئيسيا في تحقيق التنمية المستدامة. وركزت المناقشات حول الابتكار الحضري على أهمية القيادة المحلية، وجهود التعافي بعد الكوارث، وتحقيق التوازن بين الحفاظ على التراث الثقافي ومتطلبات التنمية الحضرية الحديثة. أما الجلسات المتعلقة بالإجهاد المائي، فقد تناولت سياسات التكيف مع تغير المناخ، والاستثمارات في الطاقة المتجددة، والإدارة المستدامة للموارد المائية، مع التأكيد على كفاءة استخدام الموارد وتعزيز الحلول القائمة على المجتمع.

وقدم خبراء الأمم المتحدة رؤى مهمة حول التحديات متعددة الأبعاد للتنمية الحضرية. حيث أشار الدكتور كايل فاريل من برنامج الأمم المتحدة للمستوطنات البشرية (UN-Habitat) إلى أن "خلق فرص العمل، ومعالجة بطالة الشباب، ومواءمة المهارات مع احتياجات السوق المحلية، تُعد عناصر أساسية لتحقيق التنمية الحضرية المستدامة". كما أكدت الدكتورة سكينة النصراوي من الإسكوا (UNESCWA) أن "أنظمة البيانات الحضرية والتقارير المحلية الطوعية تمثل أدوات رئيسية لتعزيز قدرات التنفيذ". فيما شددت الدكتورة زينة نازر، الشريكة المؤسسة لمنتدى المدن، على أهمية تبني نهج قائم على الابتكار لبناء مدن أكثر شمولا ومرونة واستدامة.

وركزت جلسات النقاش في اليوم الثاني على المدن الذكية، والتحول الرقمي، وريادة الأعمال، حيث أكد المشاركون أهمية دمج الابتكار التكنولوجي مع الأبعاد الاجتماعية والبيئية، مع إبراز دور الإدارات المحلية في دعم منظومات الابتكار وتحقيق نمو شامل. كما تضمن البرنامج زيارات ميدانية في مدينة نيغدة، أتيحت خلالها الفرصة للمشاركين للاطلاع على نماذج تطبيقية في مجالات متعددة، من بينها الحفاظ على التراث الثقافي، والتفاعل المباشر مع الجهات المحلية الفاعلة.

أما اليوم الثالث، فقد خُصص لعقد ورشة عمل ركزت على تعزيز قدرات الإدارات المحلية في تطوير المشاريع وتنفيذها. وتم خلال الورشة استعراض البرامج الممولة من الاتحاد الأوروبي، وفرص التمويل، وآليات التعاون الدولي، بما يسهم في تحسين كفاءة إدارة المشاريع على المستوى المحلي.

وعلى مدار أيام الاجتماع، أسهمت الجلسات الحوارية وورش العمل والزيارات الميدانية في تعزيز تبادل المعرفة وبناء شراكات فعالة بين مختلف الأطراف. واختُتم اجتماع المكتب التنفيذي لعام 2026 بالتأكيد على الدور الحيوي للإدارات المحلية في مواجهة التحديات الإقليمية والعالمية، مع التشديد على أن تعزيز التعاون والتضامن وتبادل الخبرات يشكل حجر الأساس لبناء مدن أكثر مرونة وشمولا واستدامة.

اختتام اجتماع المكتب التنفيذي لمنظمة UCLG-MEWA لعام 2026 في نيدة بمشاركة واسعة

انعقد اجتماع المكتب التنفيذي لعام 2026 لمنظمة المدن المتحدة والإدارات المحلية فرع الشرق الأوسط وغرب آسيا (UCLG-MEWA) في مدينة نيدة، تركيا، بمشاركة واسعة من قادة الإدارات المحلية والإقليمية، وممثلي المنظمات الدولية، وخبراء الأمم المتحدة، والأكاديميين. وعلى مدى ثلاثة أيام، تمت مناقشة أولويات إقليمية رئيسية شملت الابتكار الحضري، والتكيف مع تغير المناخ، والإجهاد المائي، وريادة الأعمال، والحوكمة الشاملة. وبمشاركة أكثر من 150 مشاركا من أكثر من ثماني دول، شكل الاجتماع منصة مهمة للحوار وتعزيز التعاون وتبادل المعرفة على مستوى المنطقة.

استُهل الاجتماع بجلسة افتتاحية رسمية جمعت نخبة من القادة المحليين والإقليميين لمناقشة التحديات والأولويات المشتركة في منطقة الشرق الأوسط وغرب آسيا. وشهدت الجلسة كلمات لكل من الأمين العام لمنظمة المدن العربية بدر العجيل العسكر؛ ورئيس اتحاد بلديات قبرص التركية والرئيس المشارك لـ UCLG-MEWA محمود أوزجينار؛ ونائبة رئيس بلدية الخليل الدكتورة أسماء شراباتي، التي نقلت رسالة نيابة عن رئيس بلدية الخليل ورئيس UCLG-MEWA تيسير أبو سنينة؛ ورئيس بلدية قونية الكبرى والرئيس التنفيذي لمنظمة UCLG أوغور إبراهيم ألتاي؛ بالإضافة إلى والي نيدة نديم أكميشه. وقد أكدت الكلمات الافتتاحية على أهمية التعاون والمرونة والابتكار في العمل المحلي، لا سيما في ظل النزاعات المستمرة والتحديات البيئية المتزايدة في المنطقة.

كما ألقى الأمين العام لـ UCLG-MEWA، الدكتور محمد دومان، كلمة تناول فيها تأثير النزاعات الجارية في المنطقة، مؤكدًا أن "الإدارات المحلية والإقليمية تؤدي دورا محوريا في تعزيز المرونة من خلال الحوار والتعاون". كما شدد على أن الابتكار في الإدارة المحلية وقضايا شح المياه تُعد من المحاور الأساسية التي توجه النقاشات.

وتواصلت الجلسة الافتتاحية بكلمة رئيس بلدية نيدة، أمره أوزدمير، الذي سلّط الضوء على مفهوم البلدية الاجتماعية والشاملة، مؤكدا أن "تعزيز النهج التشاركي وتوسيع نطاق الممارسات الابتكارية يُعدان عنصرين أساسيين لمستقبل

الفعاليات

اختتام اجتماع المكتب التنفيذي لمنظمة UCLG-MEWA لعام 2026 في نيدة بمشاركة واسعة 4

قادة محليون عالميون يجتمعون في المكتب التنفيذي لمنظمة UCLG لتعزيز التعاون والحوكمة متعددة المستويات 6

اتفاقية تعاون بين UCLG-MEWA والاتحاد الدولي للنقل العام (UITP) 7

مشاركة UCLG-MEWA في ورشة سياسات الثقافة في إزمير 8

تعزيز حلول الإسكان: صوت UCLG-MEWA في المنتدى الحضري العالمي الثالث عشر 9

UCLG-MEWA حاضرة إلى جانب القادة العالميين في منتدى صفر نفايات 2026 في إسطنبول 11

محور التركيز

أبعد من الاعمال البلدية العادية والضرورية: أهمية التركيز والإفادة من الثروات الطبيعية وإستثمارها في النطاق البلدي 12

الاقتصاد الدائري الأخضر من خلال تركيبة لإزالة الثلوج قائمة على المخلفات النباتية 16

مقابلة مع رئيس جامعة نيدة عمر خالص دمير 19

من البنية التحتية الخضراء إلى المرونة البيئية:
نهج قائم على حساسية المياه، ومقاومة الجفاف، والتنوع البيولوجي في تنسيق المشهد الحضري في أنطاليا 24

الأعمدة الحضرية

إمكانية العيش المشترك: حول السياسات الثقافية 28

الوجه غير المرئي للدمار: النساء والذاكرة والمدينة 32

نظرة عامة على المدن

طرابلس: التراث، التحديات، ومسار النهوض 34

مراجعة كتاب

تقرير المراجعة الطوعية دون الوطنية لتركيا 38

التقويم 40

mewa agora

الناشر بالنيابة عن منظمة UCLG-MEWA
د. محمد دومان

المستشار القانوني
المحامي أمين جاناجاناتان

رئيس التحرير العام
علي مراد دومان

منسق النشر والتحرير
جنيد رفيق

المحررون
أمير لطوف، اللغة العربية
إليف سيرا أتيش، اللغة الإنجليزية/اللغة التركية

المحرر المرئي
أمير لطوف

غرفة الأخبار
د. ريم أبو سمرة، يحيى إبراهيم، ياسمين كورت، رميساء يلماز، بيضاء شتين، كوبرا إيسين

المساهمون
إليف سيرا أتيش - UCLG-MEWA
بينار أوزجوتش - بلدية إزمير الكبرى
م. جورج حنا غانم - لجنة الشؤون البلدية (نقابة المهندسين اللبنانيين)
زينب كيخسروي - بلدية طهران
الدكتورة تشيديم هاجي أوغلو، إيبك كورلو، الدكتورة ميريه زينب جيتين - بلدية أنطاليا الكبرى

الإعلانات والتوزيع
عمر شتين أصلان، يامور أوزدمير

تصميم الغرافيك
سيف الله بيرام (iyicalismalar.tr)

إنتاج
قسم الاتصالات بمنظمة UCLG-MEWA
02125111010
communications@uclg-mewa.org
uclg-mewa@uclg-mewa.org
www.uclg-mewa.org
Alemdar Mah. Yerebatan Cad. No:2
Fatih/İstanbul

تقع كل المسؤولية المتعلقة بالمحتوى والمرئيات المأخوذة من مصادر خارجية تقع على عاتق المؤلفين/المؤسسات.

UCLG MEWA

uclg-mewa.org

د. محمد دومان

الأمين العام

الأعزاء القراء،

يسرّنا أن نشارككم العدد الجديد من مجلة MEWA Agora، والذي يأتي تحت عنوان: «آفاق خضراء: القيادة المحلية في صون التنوع البيولوجي واستعادة الأراضي».

تواجه المدن اليوم، ولا سيما في المناطق الجافة وشبه الجافة، تحديات متزايدة تتمثل في التصحر، وفقدان التنوع البيولوجي، وندرة المياه. وفي هذا السياق، لم تعد الحلول القائمة على الطبيعة، والتشجير الحضري، والتخطيط الحضري القادر على التكيف مع شح المياه، خياراتٍ إضافية، بل أصبحت ركائز أساسية لتحقيق الحوكمة المحلية المستدامة. ويجمع هذا العدد بين مجموعة من الرؤى والخبرات والأطر العملية التي تضع الإدارات المحلية في صميم جهود استعادة النظم البيئية والتحول نحو مدن أكثر خضرة واستدامة.

في قسم قيد الفعاليات، نستعرض أبرز أنشطة منظمة UCLG-MEWA خلال الفترة الماضية. ويشمل ذلك اجتماع المكتب التنفيذي لمنظمة UCLG في مدينة مكسيكو، الذي جمع القادة المحليين من مختلف أنحاء العالم لتعزيز التعاون وترسيخ الحوكمة متعددة المستويات، إلى جانب اجتماع المكتب التنفيذي لمنظمة UCLG-MEWA لعام 2026 الذي عُقد في مدينة نيدة، وشهد مشاركة أكثر من 150 مشاركًا من أكثر من ثماني دول، على مدار ثلاثة أيام من الحوارات رفيعة المستوى، والجلسات النقاشية، والزيارات الميدانية التي تناولت أولويات إقليمية رئيسية، من بينها التكيف مع تغير المناخ، والإجهاد المائي، والابتكار الحضري، والحوكمة الشاملة.

كما شهدت هذه الفترة توقيع اتفاقية تعاون بين UCLG-MEWA وUITP، والمشاركة الفاعلة في المنتدى الحضري العالمي الثالث عشر، وورشة عمل سياسات الثقافة في إزمير، بالإضافة إلى منتدى «صفر نفايات 2026» في إسطنبول. وتعكس هذه المشاركات مجتمعةً الدور الذي تؤديه UCLG-MEWA بوصفها حلقة وصل بين العمل المحلي والأجندات العالمية.

ويتضمن العدد مقالاً رئيسيًا بعنوان «أهمية التركيز والإفادة من الثروات الطبيعية وإستثمارها في النطاق البلدي.»، من إعداد المهندس جورج حنا غانم، الرئيس السابق لبلدية نهر إبراهيم في لبنان. ويستند المقال إلى خبرته في تطوير وادي نهر إبراهيم التاريخي، ليقدم طرحًا مقنعًا حول ضرورة أن تستثمر البلديات في أصولها الطبيعية باعتبارها محركًا للتنمية المحلية المتكاملة والمرنة.

أما في قسم «الرأي»، فيتناول مقال بعنوان «الاقتصاد الدائري الأخضر من خلال تركيبة لإزالة الثلوج قائمة على المخلفات النباتية» تجربةً مبتكرة من مدينة طهران، تُظهر كيف يمكن دمج الحلول القائمة على الطبيعة في العمليات البلدية اليومية.

وفي قسم «الممارسات الجيدة»، يقدم مقال «من البنية التحتية الخضراء إلى المرونة البيئية: نهج يعتمد على حساسية المياه، ومقاومة الجفاف، وصون التنوع البيولوجي في تنسيق المساحات الحضرية بمدينة أنطاليا» نموذجًا محليًا متميزًا يوضح كيف يمكن للمدن إعادة تصميم مساحاتها الخضراء بما يسهم في مواجهة ندرة المياه، والحد من فقدان التنوع البيولوجي، والتخفيف من ظاهرة الجزر الحرارية الحضرية في آنٍ واحد.

كما يتضمن العدد مقابلة مع الأستاذ الدكتور حسن أصلو، رئيس جامعة نيغدة عمر خالص دمير، يستعرض فيها العلاقة المتنامية بين المعرفة الأكاديمية والإدارة المحلية، والدور المتزايد للشراكات بين الأوساط العلمية وصنّاع السياسات في بناء مدن أكثر قدرة على الصمود.

وفي قسم «مراجعة الكتب»، نسلّط الضوء على المراجعة الطوعية دون الوطنية الأولى لتركيا (VSR Türkiye)، باعتبارها إنجازًا رائدًا في مجال إعداد التقارير المحلية الخاصة بأهداف التنمية المستدامة، وما توفره من دروس قيّمة للحكومات المحلية الساعية إلى مواءمة سياساتها مع أجندة الاستدامة العالمية.

أما قسم «نبذة عن مدينة»، فيسلط الضوء على مدينة طرابلس، التي تمضي في مسار معقد يجمع بين الحفاظ على تراثها التاريخي، ومواجهة التحديات الحضرية المعاصرة، والتطلع نحو مستقبل قائم على التعافي والازدهار.

ويضم قسم «أعمدة حضرية» مقالين يقدمان رؤى عميقة؛ الأول بعنوان «الوجه غير المرئي للدمار: المرأة والذاكرة والمدينة»، ويدعو إلى قراءة أكثر شمولًا لتاريخ المدن وذاكرتها، والثاني بعنوان «إمكانية التعايش: في السياسات الثقافية»، والذي يناقش الكيفية التي يمكن من خلالها للسياسات الثقافية أن تعزز الحوار والتعددية داخل المدن المتنوعة.

ونأمل أن يلهم هذا العدد الحكومات المحلية، وصنّاع السياسات، والممارسين، لتبني مفهوم «الآفاق الخضراء» بوصفه التزامًا عمليًا يرتكز على القيادة المحلية، والحكمة البيئية، والحوكمة الشاملة، بما يسهم في بناء مستقبل أكثر استدامة ومرونة.

نتمنى لكم قراءة ممتعة ومثمرة.

اذا كان لديك
قصة
شاركها معنا

احجز

هذه الصفحة من أجل

اعلانك

- خدماتك
- أعمالك
- منتجاتك

تواص معنا

+90 212 511 10 10 (114)　idari@uclg-mewa.org

www.uclg-mewa.org

mewa agora

Regional Focus on Urbanism | Şehirciliğe Bölgesel Bakış | تركيز إقليمي على الحضرية

يونيو - 2026
العدد 51

آفاق خضراء

القيادة المحلية في صون التنوع البيولوجي واستعادة الأراضي

المقال الرئيسي
المهندس جورج حنا غانم

مقال الرأي
زينب كيخسروي

مقابلة
حسن أوسلو

UCLG MEWA

تم استخدام ورق صديق للبيئة في طباعة هذه المجلة